

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 13 OCTOBRE 2011

Après-midi

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 13 OKTOBER 2011

Namiddag

La séance est ouverte à 14.19 heures et présidée par M. André Flahaut.
De vergadering wordt geopend om 14.19 uur en voorgezeten door de heer André Flahaut.

Le **président**: La séance est ouverte.
De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans l'annexe du compte rendu intégral de cette séance.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij worden op de website van de Kamer en in de bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen.

Ministre du gouvernement fédéral présent lors de l'ouverture de la séance:
Tegenwoordig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:
Yves Leterme

Excusés

Berichten van verhindering

Ingeborg De Meulemeester, Muriel Gerkens, pour raisons de santé / wegens gezondheidsredenen;
Elio Di Rupo, Georges Gilkinet, pour devoirs de mandat / wegens ambtsplicht;
Juliette Boulet, congé de maternité / zwangerschapsverlof.

01 Constitution du Sénat

01 Wettig- en voltalligverklaring van de Senaat

Par message du 11 octobre 2011, le Sénat fait connaître qu'il s'est constitué en sa séance de ce jour.
Bij brief van 11 oktober 2011 brengt de Senaat ons ter kennis dat hij ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig verklaard is.

Vragen

Questions

Nous passons aux questions orales urgentes. Pour ceux qui viennent d'arriver, je rappelle que sont prévues deux minutes pour la question et deux minutes pour la réplique.

02 Samengevoegde vragen van

- de heer Gerolf Annemans aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "Dexia" (nr. P0505)
- de heer Jean Marie Dedecker aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "Dexia" (nr. P0506)

02 Questions jointes de

- M. Gerolf Annemans au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "Dexia" (n° P0505)
- M. Jean Marie Dedecker au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "Dexia" (n° P0506)

02.01 Gerolf Annemans (VB): Mijnheer de eerste minister, over de zaak-Dexia, u begint het begrip "lopende zaken", zoals gisteren vermeld door Didier Reynders, een totaal nieuwe inhoud te geven. Reynders zei met zijn klassieke cynisme dat men in lopende zaken een begroting kan opmaken, ten oorlog trekken en tegenwoordig zelfs een bank nationaliseren. Gefeliciteerd daarvoor, maar uit de vergadering met Didier Reynders zijn er toch een paar haakjes en oogjes blijven hangen, vandaar hier vandaag mijn bijkomende vragen.

Ten eerste, u hebt gecommuniceerd dat het de belastingbetaler niets zal kosten. Voor zover ik heb begrepen van de heer Reynders is dat niet het geval. Bent u bereid om die communicatie iets of wat te nuanceren, zodat de belastingbetaler – wat mij betreft de Vlaamse belastingbetaler, die natuurlijk de grootste lasten van heel het feestje draagt – iets correcter wordt geïnformeerd door zijn eerste minister? Wanneer Didier Reynders zegt dat het ons wel degelijk geld zal kosten, zou kunnen kosten en nog meer zou kunnen kosten, dan is dat één zaak, maar ik zou graag de Vlaamse eerste minister van de regering in lopende zaken, die al de aankopen heeft volvoerd, iets genuanceerder willen horen spreken. Dat is de eerste vraag.

Ten tweede, wat het enigma van de liquiditeitslijn betreft, in het akkoord dat u hebt gesloten en dat we gisteren van de heer Reynders hebben gekregen, staat er een enigmatische paragraaf.

"Dans la mesure du possible, une réduction graduelle..."

In de pers staat dat het zou gaan om een kredietlijn, een open lijn van 28 miljard, die de eerste tien jaar onaangeroerd zou blijven, maar in 2013 hoe dan ook op twee à drie miljard blijft openstaan. U zult mij verduidelijken wat er precies is afgesproken in het akkoord met de Fransen over de liquiditeitslijn.

02.02 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, collega's, precies twee jaar geleden stond ik hier en stelde ik een vraag aan toenmalig premier Herman Van Rompuy over Dexia, dat net een kapitaalsverhoging had gedaan van 5 naar 8 miljard in haar kaduke dochter in de Verenigde Staten met staatswaarborg en ook nog 1,3 miljoen euro bonussen aan de top van het bedrijf had uitgekeerd.

Ik stelde die vraag, omdat dat ook met een overheidswaarborg was en ik werd net niet uitgelachen door de heer Van Rompuy. Ik zal u het korte antwoord niet besparen: "Zelfs al zou de federale overheid over dergelijke informatie beschikken, dan nog komt het haar niet toe daarover te communiceren". Hij kreeg applaus van de CD&V-banken.

Wij zijn twee jaar later en die bank is failliet en overgenomen door de overheid en wie mag er daarvoor opdraaien? De belastingbetaler.

Mijnheer de eerste minister, toen de rommelkredieten destijds werden aangekocht, zaten de raden van bestuur van Dexia en van Dexiaholding vol met politieke kopstukken. Ik denk aan Karel De Gucht, die dan ook op de vlucht is gegaan naar Europa en werd vervangen door Louis Bril. Ik denk aan Elio Di Rupo en aan Herman Van Rompuy. Die kon het ook weten, want hij heeft erin gezeteld tot in 2008.

Het rijtje is eindeloos: Tony Van Parys, Wivina Demeester, Serge Kubla, Frank Beke, Patrick Janssens, Francis Vermeiren, Luc Martens enzovoort.

Zelfs na de crash bleven de heren vasthouden aan hun zitjes en werd er politiek voortbestuurd. Dat was ook het geval toen er rommelobligaties werden aangekocht zoals 4,5 miljard in Griekenland.

Zelfs Jean-Luc Dehaene werd uitgestuurd om het kapitaal te beschermen van de katholieke en van de socialistische zuil bij Ethias.

Mijnheer de eerste minister, om in ons land cipier te worden, moet men een examen afleggen. Om bankier te worden, moet men blijkaar over een lidkaart van een politieke partij beschikken.

Wij hebben nu een overheidsbank, Dexia. Zal dat beleid worden voortgezet? Zullen de politieke vazallen, die er blijkaar alleen maar zitten voor de zitpenningen, blijven zetelen in de raden van bestuur? Dat werd toentertijd bij Dexia en Dexiaholding bewezen.

Wat zult u doen om bekwame mensen aan te stellen in zowel het directiecomité als in de raden van bestuur?

02.03 Eerste minister **Yves Leterme**: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal de voornaamste vragen een voor een proberen te beantwoorden. Ik verwijs ook naar de afspraak in de commissie voor de Financiën en Begroting van volgende week dinsdag waar wij middels een hoorzitting, met meer tijd dan het Reglement ons hier toestaat, zullen ingaan op vragen van de collega's.

De hele aanpak door de federale regering van de crisis in de bankensector – en dat zou alleen veranderen als op een bepaald moment borgen moeten worden uitgewonnen, maar er is geen enkele reden om te veronderstellen dat dat het geval zal zijn – levert de begroting en via de begroting de belastingbetaler geld op, omdat er geld binnenkomt dat anders via de belastingen zou moeten binnenkomen dan wel aanleiding zou geven, met het oog op het behouden van het evenwicht, tot een vermindering van de uitgaven.

Het klopt dat voor de aankoop van Dexia Bank België uitgaven moeten worden gedaan. Er moet worden betaald. Dat geld is door de Thesaurie, ondertussen door de Schatkist, geleend. Daarop wordt een rente betaald.

Daar staat tegenover dat wij een zeer rendabele onderneming hebben gekocht die in 2010, uit het geheugen, een winst voor belasting ten belope van 670 miljoen euro heeft gerealiseerd en ook de jaren voordien forse winsten heeft geboekt.

Uiteraard kan het niet de bedoeling zijn dat de overheid zich als doelstelling stelt om eigenaar te worden van banken. Het is beter dat dit wordt overgelaten, onder meer gelet op de noodzakelijke vakbekwaamheid en specialisatie, aan de vrije markt.

Wat wij hier hebben gedaan, is een systeembank op een cruciaal moment, wier normaal functioneren noodzakelijk is voor het normaal functioneren van de samenleving en onze economie, gekocht.

Tegenover de intresten die wij op de daartoe aangegane lening zullen betalen, staan dividenden, die uit de normale, winstgevendende activiteiten van de betrokken bank zullen worden betaald.

Daarbij komt dat wij ook op andere wijzen inkomsten kunnen genereren. Mijnheer Annemans, u kunt zulks als begrotingsautoriteit zelf goed nagaan. Ik spreek alweer vanuit mijn geheugen. In de begroting 2011 staat een volume aan middelen dat als een soort door de samenleving gevraagde bijdrage in de lasten voor de financiering van de oplossingen die moeten worden aangebracht voor de problemen die sinds 2008 in de betrokken sector zijn ontstaan, uit de banksector voortkomt, ten belope van – ik spreek vanuit mijn geheugen – iets meer dan 2 miljard euro.

Een bedrag van twee miljard euro aan inkomsten is een heel behoorlijk bedrag. Het is samengesteld uit de bankenheffing, maar ook uit – dit is een punt in het Dexiadossier dat ik even wil maken – bijvoorbeeld de commissie op verleende staatswaarborgen.

In bedoeld dossier is opnieuw een engagement aangegaan voor het verlenen van een staatswaarborg, die conform de Europese afspraken ook zal worden vergoed. Ter zake zijn afspraken gemaakt. Natuurlijk moet voormeld engagement ook worden afgewogen tegenover de investering die wij doen.

Ten tweede, in antwoord op uw vragen over de liquiditeitslijn meen ik dat het goed is opnieuw naar dinsdag te verwijzen. Ik kan u alvast het volgende melden in antwoord op uw vraag naar uitleg over het feit dat in de libellering van de term sheet of afsprakenovereenkomst of afsprakennota die is gesloten, naar begin 2013 wordt verwezen voor het beperken van de liquiditeitslijn tot hoe dan ook iets meer dan twee miljard euro. Dat is toch het bedrag, mijnheer Reynders? Die libellering hangt onder meer ook samen met de rechtstreekse toepassing van de Europese verordening vanaf 1 januari 2013, waardoor dergelijke operaties, zijnde het financieren van uitleningsactiviteiten door het aanwenden van liquiditeiten van een dochteronderneming, in volume worden beperkt.

Trouwens, mijnheer Dedeker, u hebt het over een failliete bank. Ik zou u nogmaals willen opmerken dat Dexia Bank België niet failliet is. Wat meer is, de bank is – ik heb al op dit punt gewezen – een heel rendabele onderneming. Ik wil nogmaals benadrukken dat zij rendabel is dankzij de duizenden werknemers van Dexia. Ik meen dat er ongeveer 7 000 werknemers voor Dexia Bank België werken.

Mijnheer de voorzitter, ik wil hier vanop het spreekgestoelte een eresaluut aan de kwaliteit van de dienstverlening brengen alsook aan het feit dat de betrokken werknemers ook in moeilijke tijden hun bedrijf sterk hebben gehouden en er aldus mee voor hebben gezorgd dat Dexia Bank België een rendabele, goed functionerende bank is, wat ook in het voordeel van de klanten is. Dexia Bank België is dus verre van een failliete bank. Zij is een gezonde bank, die nu bijkomend is gesecuriseerd, door het feit dat de overheid de bank in kwestie heeft gekocht.

In antwoord op uw verwijzing naar politici en uw vraag ter zake kan ik u melden dat het mijn intentie en ook die van de heer Reynders is, om heel binnenkort aan de regering een aantal gespecialiseerde bedrijven voor te stellen, die op heel korte termijn aan de regering namen zullen suggereren voor het bemannen en bevrouwen van de raad van bestuur en van de managementposities van Dexia Bank België, die binnenkort zullen moeten worden ingevuld. Als aandeelhouder en eigenaar van Dexia Bank België nemen wij ter zake inderdaad mede de verantwoordelijkheid.

02.04 Gerolf Annemans (VB): Mijnheer de voorzitter, collega's, als wij de eerste minister beluisteren, dan lijkt het wel alsof hij een reclamepraatje houdt aan het begin van een nieuw tijdperk. Het lijkt alsof hij een reclamepraatje houdt voor het nationaliseren van banken. Hij voegt er wel aan toe dat het tegen heug en meug is, maar hij probeert ons wijs te maken dat het een lucratieve operatie is. Leterme blijft op koers. Zijn communicatie blijft die van "het zal geld opbrengen" en "het zal ons niets kosten".

Dat zou alleen maar mogelijk kunnen zijn, mijnheer de eerste minister, en u weet dat zeer goed, indien wij in de toekomst zouden kunnen kijken en zouden weten dat het hiermee afgelopen is. Iedereen weet en voelt aan dat hetgeen met Dexia is gebeurd, het begin is van een nieuwe fase, die wel eens een tweede bankencrisis zou kunnen worden. Wij voelen allemaal aan dat geen rekening is gehouden met de oorzaken van de eerste bankencrisis. Wij hebben die allemaal opgenoemd en wij kennen die allemaal. Er moet een splitsing komen tussen zakenbank en spaarbank. Er moet een andere manier van besturen komen. Er moeten minder megalomane structuren in de bankensector komen. Er moet een reductie komen van het aantal risicovolle activiteiten. Er moet een deftig risicobeheer komen.

Die opmerkingen hebben wij na de eerste bankencrisis allemaal opgelijst. Wij hebben er als Vlaams Belang nog aan toegevoegd dat men moest ophouden met politieke dromen na te jagen, als daar zijn de euro, die niet langer houdbaar is en die zal moeten uitmonden in een noord- en zuid-euro. Wij moeten proberen bij die noord-euro te horen. De manier waarop u die politieke droom hebt willen vasthouden en u aan Griekenland hebt vastgeklampt, is uiteindelijk wat Dexia de das heeft omgedaan.

Daarbij is heel de bonussenkwestie maar een symbolische kwestie, een symbolische samenvatting van de manier waarop men in de bankensector arrogant heeft voortgedaan alsof er niets was gebeurd. Wij zijn nu aan de tweede serie begonnen. Wij willen dat de onderste steen naar boven komt. Wij willen natuurlijk ook dat er niet langer politieke benoemingen worden gedaan. Wij hebben gisteren een voorstel tot oprichting van een onderzoekscommissie ingediend. Dat zal de enige mogelijkheid worden om voor die publieke opinie de duidelijkheid te verschaffen die ze verdient, in plaats van dit reclamepraatje voor het nationaliseren van banken.

02.05 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer de premier, ik meen dat we inderdaad een aparte visie hebben op economie. Als u de boel opsplijt en de goede assets eruit neemt, staatswaarborg geeft en de aandeelhouders laat stikken, dan noem ik dat een verdoken faillissement. De aandeelhouders van uw eigen zuil, de mensen van ARCO bijvoorbeeld, moesten echter wel beschermd worden. Het kapitaal van uw eigen katholieke zuil moest dus wel beschermd worden. Het faillissement komt er op de rug van de Belgische belastingbetaler. We zullen het nog niet hebben over de druk die er op onze eigen munt zal komen om te lenen in de toekomst wat België betreft. Dat is het eerste punt.

Mijnheer de eerste minister, ten tweede, wat ik in de toekomst wil, is een beleid. Het is nu bewezen dat de politici jarenlang hun ogen hebben gesloten, voor de zitpenningen en voor de job op zichzelf. U hebt Fortis indertijd verkwanseld, omdat u vreesde niet genoeg geld te zullen hebben voor Dexia. Alles komt nu uit. We zijn nu *deep by down*. De heer Dehaene, die u aangesteld hebt om het kapitaal te beschermen van uw eigen zuil, deed twee weken geleden nog een Maurice Lippensje. Hij kwam naar buiten om te zeggen dat de bank niet zou splitsen. Die man kwam ons en de aandeelhouders bedriegen en veertien dagen later maakt u een nieuwe bank en blijft hij daar zitten. Wat zult u doen in de toekomst? U zegt nog niets. U zult de zwartepiet een beetje doorspelen en u zult een onafhankelijke organisatie de opdracht geven om de beheerders aan te stellen. Dat is maar normaal. Mijnheer de eerste minister, u hebt echter niet geantwoord op de vraag of er

nog politici zitting zullen hebben met een uitloopbaantje of niet. Dat zou ik wel eens willen weten.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

03 Questions jointes de

- M. Alain Mathot au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "l'avenir d'ArcelorMittal en région liégeoise" (n° P0507)
- M. Mathias De Clercq au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "la fermeture d'ArcelorMittal" (n° P0508)
- M. Éric Jadot au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "l'avenir d'ArcelorMittal en région liégeoise" (n° P0509)
- M. Joseph George au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "l'avenir d'ArcelorMittal en région liégeoise" (n° P0510)
- Mme Meryame Kitir au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "la fermeture d'ArcelorMittal" (n° P0511)
- M. Daniel Bacquelaine au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "l'avenir d'ArcelorMittal en région liégeoise" (n° P0512)

03 Samengevoegde vragen van

- de heer Alain Mathot aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "de toekomst van ArcelorMittal in de regio Luik" (nr. P0507)
- de heer Mathias De Clercq aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "de sluiting van ArcelorMittal" (nr. P0508)
- de heer Éric Jadot aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "de toekomst van ArcelorMittal in de regio Luik" (nr. P0509)
- de heer Joseph George aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "de toekomst van ArcelorMittal in de regio Luik" (nr. P0510)
- mevrouw Meryame Kitir aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "de sluiting van ArcelorMittal" (nr. P0511)
- de heer Daniel Bacquelaine aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "de toekomst van ArcelorMittal in de regio Luik" (nr. P0512)

03.01 Alain Mathot (PS): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, chers collègues, vous n'ignorez pas le drame qui frappe la région liégeoise avec l'annonce de la fermeture de la phase à chaud.

Tout d'abord, je tiens à rendre hommage à l'ensemble des travailleurs qui, demain, n'auront plus d'emploi et qui ne sauront peut-être plus payer leur prêt hypothécaire. À un moment donné, il y a eu des aberrations au niveau de la gestion. Hier matin, 21 jeunes signaient un contrat pour être engagés dans la phase à chaud. L'après-midi, ils apprenaient qu'ils étaient renvoyés. Comprenne qui pourra!

C'est un drame humain incommensurable qui concerne 2 000 personnes. Personnellement, je doute des chiffres. Je crois qu'il touchera facilement 5 000 personnes. C'est un drame social car l'ensemble de la région sera complètement déstructurée. C'est un drame économique. Cette entreprise étant structurante au niveau économique, il y aura des retombées demain.

Je rappelle ici que, dans l'accord intervenu pour la reprise de la phase à chaud, les travailleurs avaient accepté l'inacceptable. Il était entendu que l'on devait réduire les coûts de production et que, dès lors, un effort devait être fait de part et d'autre. Les travailleurs devaient faire preuve de plus de flexibilité, accepter le gel des salaires et les mutations et l'entreprise se devait d'investir afin d'améliorer sa production. Force est de constater qu'à nouveau, les travailleurs ont respecté leurs engagements. Ils ont cru en l'avenir; ils ont cru pouvoir se reconstruire demain avec le chaud dans la région liégeoise. Quant à l'entreprise, la multinationale, elle a refusé de réaliser l'ensemble des investissements.

Je rappelle aussi à l'ensemble de mes collègues qu'en 2009, un projet de loi était déposé afin de scinder les banques de dépôt des banques d'affaires, qu'en 2010, on proposait un projet de loi visant à limiter les salaires des grandes entreprises ainsi qu'un autre afin de réétudier la question des intérêts notionnels. Il s'agissait de déterminer si les sociétés qui bénéficient de manière très large de ces intérêts ne devraient pas avoir certaines obligations et, à défaut, peut-être ne pas en bénéficier demain.

Enfin, monsieur le premier ministre, je souhaiterais vous poser une question générale. Que pouvez-vous

faire ainsi que le gouvernement par rapport à cette crise? De manière plus précise, êtes-vous prêt à soutenir l'ensemble des contacts qui seront pris demain avec le géant de l'acier, M. Mittal? Soutiendrez-vous les actions qui seront menées par celui-ci? Pourriez-vous éventuellement débloquer des fonds pour étudier les pistes éventuelles que l'on pourrait proposer demain à M. Mittal?

Nous devons savoir dans quel état se trouve l'outil et nous devons connaître les sommes à prévoir pour le relancer.

Nous devons également pouvoir proposer des alternatives à M. Mittal, s'il accepte de vendre.

Je demande que le gouvernement fédéral prévoie des moyens afin d'étudier la catastrophe sans nom que serait l'arrêt de la phase à chaud. Je rappelle que cette activité est structurante. L'investissement réalisé à l'époque n'a jamais été perdu; il a permis de conserver 10 000 emplois dans le bassin liégeois et il a surtout permis de développer des technologies de haut niveau. Ceci me fait dire aujourd'hui que nous avons eu raison d'investir dans l'acier et qu'il faut continuer dans cette voie.

03.02 Mathias De Clercq (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de premier, vandaag worden wij allen geconfronteerd met het bijzonder pijnlijke nieuws van de sluiting van de warme lijn van de vestiging van ArcelorMittal in de Luikse regio. Het gaat direct en indirect inderdaad om duizenden getroffen families. Wij voelen ons, net als de duizenden collega's in de vestiging van ArcelorMittal in Gent, sterk betrokken bij wat er vandaag in Luik gebeurt.

Mijnheer de premier, iedereen moet in dezen zijn verantwoordelijkheid opnemen en alles op alles zetten om de sociale schok in de Luikse regio te kanaliseren en zo goed mogelijk op te vangen. Duidelijkheid is snel vereist, alsook een globaal plan van aanpak in afstemming met alle betrokken overheden en instellingen langs werkgevers- en werknemerszijde.

Ik heb de volgende vragen.

Ten eerste, kunt u duidelijkheid verschaffen over de situatie van de Luikse vestiging en over de vestiging in Gent?

Ten tweede, wat zal de federale overheid ondernemen teneinde die situatie op een sterke manier te lijf te gaan?

03.03 Éric Jadot (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mon collègue Alain Mathot a bien résumé la situation d'aujourd'hui à Liège. Les Liégeois ont la rage au ventre suite à ce qui vient d'être annoncé et aux promesses qui n'ont pas été tenues.

Il est de Seraing, je suis de Herstal; nous savons ce que c'est la vie ouvrière et nous savons ce que signifie la sidérurgie pour le bassin liégeois. Cela nous touche. Nous voulons voir quel est l'engagement de ce parlement quant à un drame social qui touchera certainement plus de mille familles – c'est le chiffre évoqué à ce stade.

Le sentiment liégeois est résumé par ce titre de journal: "Mittal s'est foutu de nous." Il ne s'est pas seulement foutu de nous, il s'est aussi foutu de vous en tant que gouvernement. Mittal fait 1,4 milliard d'euros de bénéfices. La déductibilité, via les intérêts notionnels, qui est de 1,4 milliard, lui a offert un cadeau brut de 475 millions d'euros pour 2010. La semaine dernière, ils engageaient encore des gens, et ils avaient promis le maintien de l'activité jusqu'en 2015. Ce qui se passe maintenant est inacceptable.

Monsieur le premier ministre, quel est votre degré d'information sur ce qui se passe à Liège aujourd'hui? Quels sont les contacts que vous, ou votre gouvernement, avez pris ce matin avec les organisations syndicales ou avec la direction de Mittal?

En ce qui concerne les intérêts notionnels, rien n'empêche que ce cirque puisse continuer. Estimez-vous que ce système doit être corrigé de manière drastique?

Estimez-vous que le gouvernement en affaires courantes, voire le gouvernement en gestation, doit peser de tout son poids dans le bras de fer qui s'annonce, d'une part, pour la défense des droits des travailleurs et, d'autre part, pour le maintien de l'activité?

03.04 Joseph George (cdH): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames, messieurs, la sidérurgie liégeoise est donc décapitée. Un drame social, une tragédie humaine: on parle de plus de 1 000 emplois perdus sans compter les sous-traitants.

"Décidément, le marché a changé nos modes de pensée, a bien déformé nos valeurs". C'était Joseph Stiglitz qui l'écrivait, il y a peu de temps, dans son dernier ouvrage *Le Triomphe de la Cupidité*.

Décidément, il faut croire que la crise morale est encore bien plus grave. L'inlassable quête de profits, l'exaltation de l'intérêt personnel n'ont pas créé la prospérité espérée. Elles ont surtout contribué à créer un déficit moral.

Par rapport à la situation que nous connaissons, nous ne pouvons évidemment que penser à ces familles, à ces travailleurs et poser la question essentielle: quels espoirs peut-on donner à ceux qui ne voient plus la ligne d'horizon?

Monsieur le premier ministre, je souhaiterais vous poser quelques questions.

Des rencontres sont-elles prévues avec la direction afin de dégager des solutions? Pourrait-on s'investir un maximum dans la recherche de solutions alternatives pour maintenir une activité?

La procédure Renault sera certainement appliquée, mais veillera-t-on à une bonne application de cette législation?

Un conciliateur social a été désigné depuis plusieurs semaines déjà. Comment va-t-il poursuivre son travail?

Dans quel cadre?

Quel est le délai que la direction semble donner pour la fermeture de la phase liquide? Détenez-vous des informations concernant les autres activités du groupe? Seront-elles maintenues?

03.05 Meryame Kitir (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, gisteravond bereikte ons het nieuws, de aankondiging van de herstructurering bij ArcelorMittal. Begrijpe wie begrijpen kan, tot voor kort werden er nog tijdelijke werkrachten aangeworven en vandaag vrezen meer dan 1 000 mensen voor hun job.

Mijnheer de eerste minister, ik zou graag willen weten hoelang u reeds op de hoogte bent van deze aankondiging.

Kunt u ons meer duidelijkheid verschaffen over de andere vestigingen? Moeten de mensen in Genk en Gent zich ook zorgen maken?

Welke motieven werden ingeroepen voor deze herstructurering?

Is hierover een overleg geweest vooraleer dit werd aangekondigd?

Beschikt de overheid over instrumenten om eventueel toegekende overheidssteun terug te vorderen indien blijkt dat deze herstructurering niet om economische redenen is.

Mijnheer de eerste minister, ten slotte, welke acties zal de federale overheid in samenspraak met de Gewesten ondernemen om eventueel het tij te doen keren.

03.06 Daniel Bacquelaine (MR): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, madame et monsieur les ministres, chers collègues, l'évolution du dossier sidérurgique liégeois est extrêmement pénible et douloureuse. Nous la vivons de très près: tous les Liégeois et même tous les Wallons sont concernés, voire tous les Belges, car il concerne une activité économique essentielle dans un pays comme le nôtre. C'est pourquoi nous y avons tous une responsabilité.

D'emblée, je tiens à exprimer notre solidarité avec ceux qui, sur le plan personnel, vivent très péniblement l'événement, toutes les familles concernées et les entreprises en lien quotidien avec l'activité sidérurgique.

J'exprimerai plus particulièrement notre solidarité avec notre collègue, bourgmestre de Seraing, qui vit ce dossier en première ligne et doit ainsi affronter une période extrêmement difficile pour sa ville.

Monsieur le premier ministre, très souvent, le gouvernement fédéral a joué son rôle dans des dossiers importants pour notre pays. C'est avec une certaine inquiétude que j'ai observé, hier en fin d'après-midi, les réactions sur place, l'abattement, une certaine perplexité du gouvernement wallon face à la situation. Il nous paraît urgent et nécessaire que le gouvernement fédéral apporte son aide au gouvernement wallon et à tous les acteurs et toutes les forces vives liégeoises à la fois sur le plan économique, évidemment, mais aussi sur le plan social.

Il ne s'agirait pas là d'une nouveauté. Je me rappelle l'action du gouvernement fédéral, notamment du premier ministre de l'époque, Guy Verhofstadt, dans des dossiers sensibles vis-à-vis desquels il a agi et pris ses responsabilités, en concertation avec les Régions, bien entendu.

Ma question est donc évidente: dès aujourd'hui, pouvez-vous nous indiquer clairement votre disponibilité pour travailler d'arrache-pied et empoigner ce dossier, tant sur le plan économique que social, en concertation avec le gouvernement wallon et toutes les forces vives liégeoises qui souhaitent s'associer dans la recherche de solutions utiles?

03.07 Eerste minister **Yves Leterme**: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de beslissing van de directie, waarvan wij gisteren op de hoogte zijn gebracht zoals eenieder, cette décision constitue naturellement un drame économique, social et humain pour la région de Liège.

J'ai eu l'occasion de côtoyer des travailleurs d'ArcelorMittal. Je voudrais les assurer de tout notre respect, de notre sollicitude et de notre solidarité. En effet, ce qui se passe est, avant tout, un drame pour les travailleurs d'ArcelorMittal et leurs familles qui, ces dernières années, malgré de nombreuses restructurations et le climat d'incertitude, ont continué à faire preuve de motivation dans leur travail avec pour objectif la survie de leur entreprise. Aujourd'hui, la déception – M. Bacquelaine y a fait allusion – doit se mesurer à la hauteur de leurs efforts.

Il s'agit également d'un coup dur pour les travailleurs des entreprises de la région qui contribuent, en tant que fournisseurs, à la phase liquide d'ArcelorMittal. Le gouvernement pense, en premier lieu, à tous ces travailleurs et à leurs familles.

Depuis des semaines, voire des mois, Mme Milquet et ses services suivent le dossier de très près. Vendredi passé, malgré le climat stressant et un agenda très chargé, M. Reynders a reçu une délégation syndicale.

Pour l'heure, il importe d'attendre l'annonce officielle et détaillée en conseil d'entreprise. La prudence est donc de mise.

Tout en restant réalistes, il faut éviter à tout prix de tirer des conclusions prématurées. En effet, ce n'est que lorsqu'une intention de licenciement collectif ou de fermeture sera communiquée lors du conseil d'entreprise que la loi Renault entrera en vigueur. Et ce n'est que si et seulement si cette annonce officielle est faite qu'une phase d'information et de consultation aura lieu dans les semaines et mois à venir. Les représentants des travailleurs auront alors l'occasion de poser des questions quant aux raisons économiques invoquées par l'entreprise. Il importe également qu'ils puissent proposer des solutions alternatives sur lesquelles cette dernière devra se prononcer.

Mesdames, messieurs, chers collègues, il est important de signaler que ce n'est qu'à l'issue de cette phase d'information et de consultation qu'une décision définitive de fermeture ou de licenciement collectif pourra éventuellement être prise. Il convient donc d'utiliser pleinement cette prochaine phase d'information et de consultation pour dégager des solutions envisageables, en ce compris pour les fournisseurs.

Je précise, qu'à cet effet, le ministre-président de la Région wallonne, M. Demotte, et ses collègues MM. Marcourt et Antoine entretiennent actuellement des contacts intensifs avec la direction.

De federale regering werd gisteren op de hoogte gesteld van dat nieuws, net als de regering van het Waals Gewest. In overleg met de minister van Werk, collega Milquet, volgen wij de situatie van nabij op. Er wordt contact opgenomen met de Waalse regering, die in dezen uiteraard het eerste aanspreekpunt is, om van dienst te zijn waar nodig en om onze verantwoordelijkheden op te nemen.

In de context van het lopend sociaal conflict, volgt de sociaal bemiddelaar van de minister van Werk dat dossier trouwens reeds maanden op. De sociaal bemiddelaar staat dan ook op dit moment ter beschikking van de betrokken partijen, als zij dat wensen.

La disponibilité, ce sera l'attitude du gouvernement fédéral qui se trouvera aux côtés de tous ceux qui voudront trouver une solution acceptable à cette situation.

03.08 Alain Mathot (PS): Monsieur le premier ministre, je prends note de votre réponse. Je suis très heureux, évidemment, de pouvoir compter sur le gouvernement fédéral et sur son soutien dans les prochaines semaines, qui vont être cruciales pour l'avenir de la sidérurgie.

Je voudrais aussi rappeler à tous mes collègues, car c'était l'objet d'une partie de mon intervention, que nous avons la capacité, en tant que députés, de voter des lois qui pourraient empêcher ce genre de drame. Je souhaiterais que les propositions de loi qui ont été introduites ne soient pas rejetées d'un revers de la main et soient étudiées, voire votées. Il ne s'agit pas de nous retrouver dans une situation où, la main sur le cœur, tout le monde dira: "C'est scandaleux! Cela n'arrivera plus, car nous prendrons des mesures", alors que nous aurions pu éviter une partie des événements qui se sont produits. Quand on élabore des règles, il faut les respecter.

Je compte évidemment sur vous, monsieur le premier ministre, pour soutenir cette action et sur vous, chers collègues, pour réaliser qu'il est possible de reprendre en main certains problèmes. Avec dix minutes de courage politique, peut-être pourrions-nous rendre un visage humain à l'économie.

03.09 Mathias De Clercq (Open Vld): Mijnheer de eerste minister, bedankt voor uw antwoord. Het is inderdaad belangrijk dat er snel duidelijkheid komt voor de duizenden getroffen families in de ruime regio, maar ook voor de andere vestigingen in het land. Er moet kort op de bal gespeeld worden. Het is fundamenteel dat de federale overheid het engagement aangaat haar diensten ter beschikking te stellen om met alle betrokkenen een globaal plan van aanpak op te stellen.

Mijnheer de minister, wij weten dat wij ons niet alleen tot u moeten richten. Dit is ook een boodschap aan formateur Di Rupo om snel tot een stevig sociaal-economisch akkoord te komen, zodat wij een fundamentele pijler van ons industrieel beleid kunnen vormgeven en ons industrieel weefsel alle kansen kunnen geven voor de toekomst.

Collega's, u ziet dat de competitiviteit van onze bedrijven heel belangrijk is, zeker voor die duizenden mensen maar ook voor het welzijn van alle burgers van het land.

03.10 Éric Jadot (Ecolo-Groen!): Monsieur le premier ministre, je prends acte de votre réponse. J'espère sincèrement que le dossier ArcelorMittal s'invitera à la table des négociations du futur gouvernement.

Plusieurs des intervenants sont liégeois, mais il faut bien comprendre que ce n'est pas uniquement un dossier liégeois, ni un dossier wallon, ni même un dossier belge. C'est un dossier de taille européenne. La sidérurgie européenne est potentiellement en train de disparaître, et c'est un enjeu stratégique! J'espère que le prochain gouvernement aura à cœur de mettre ce point à l'ordre du jour d'un Conseil européen.

Monsieur le premier ministre, je prends également acte de votre non-réponse pudique sur la question des intérêts notionnels. Ici aussi, j'espère que ce dossier s'invitera à la table des négociations. Les écologistes soutiendront, même depuis les bancs de l'opposition, toute réforme radicale de ce procédé de "cadeaux" à des entreprises qui ne tiennent pas leurs promesses.

03.11 Joseph George (cdH): Monsieur le premier ministre, je vous remercie de votre réponse. En effet, la phase d'information et de consultation sera particulièrement importante dans ce dossier. Les travailleurs pourront interroger la direction sur les raisons économiques qui ont justifié leur intention. D'autres pistes seront peut-être explorées. En tout cas, il faudra s'investir dans la recherche de solutions alternatives destinées à maintenir une activité.

Ensuite, ce laps de temps doit être mis à profit pour développer une stratégie publique collective, de tous les pouvoirs compétents, dans la mesure où le fédéral et la Région wallonne peuvent favoriser des synergies, discuter avec les syndicats et assurer la protection collective des travailleurs et de leurs familles.

03.12 Meryame Kitir (sp.a): Collega's, kan een overheid verbieden dat er ooit nog iemand wordt ontslagen? Het antwoord is waarschijnlijk 'neen'. De vraag die wij ons in dezen moeten stellen is de volgende. Heeft de federale regering voldoende gedaan om dit te voorkomen?

Ik hoor van de eerste minister dat de minister van Werk er al maanden mee bezig is maar ik verneem niet wat er concreet is ondernomen om het te voorkomen. Dat is bijzonder jammer. Het is de verantwoordelijkheid van deze regering en van de Gewesten om ervoor te zorgen dat de mensen die in dezen een ongewild slachtoffer zijn, kansen krijgen op een nieuwe job. Er staan zoveel vacatures open, er zijn zoveel knelpuntberoepen.

Onze fractie houdt eraan om die mensen in moeilijke onzekere tijden heel veel sterkte toe te wensen.

03.13 Daniel Bacquelaine (MR): Monsieur le premier ministre, la sidérurgie est installée à Liège depuis près de deux cents ans, depuis 1817 pour être précis. Cette industrie, qui n'a jamais été rétrograde, a toujours voulu dégager des pistes pour l'avenir grâce à un centre de recherche et de développement reconnu sur le plan mondial et grâce à une évolution vers une technologie de plus en plus fine, notamment en ce qui concerne la phase à froid. Il est donc indispensable de ne pas se résigner!

Je connais votre disponibilité, mais je vous demande d'accorder à ce dossier une véritable énergie, qu'il soit la priorité tant du gouvernement en affaires courantes que de celui qui sera formé demain. Il est essentiel que tous concourent à la recherche de solutions utiles et considèrent que ce secteur économique est porteur d'avenir dans notre pays et en région liégeoise. Il y va de l'avenir de familles, de conjoints, d'enfants, de l'avenir des PME, de toute une région. Il me paraît donc nécessaire de dégager une énergie vitale en la matière.

Aussi, j'attends, monsieur le premier ministre, que vous preniez personnellement ce dossier en main, en concertation avec la Région wallonne, avec tous ceux qui désirent s'associer à cet effort de recherche de dénouement et que nous puissions ensemble dégager une solution.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Vraag van de heer Bert Wollants aan de vice-eersteminister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "delokalisering en de lasten op arbeid" (nr. P0513)

04 Question de M. Bert Wollants au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "la délocalisation et les charges sur le travail" (n° P0513)

04.01 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de voorpagina van *De Tijd* van vandaag, geeft een heel goed beeld van waar wij op dit moment staan. Wij lezen dat busbouwer Van Hool, met vierduizend personeelsleden, eraan denkt om te verhuizen wegens de loonkosten, wij lezen over de sluiting van ArcelorMittal en wij lezen dat de onderhandelende partijen het hebben over de postjes. Collega's, dat geeft zeer duidelijk aan waar het hier over gaat.

Voor Van Hool zijn die loonkosten ongelooflijk belangrijk. 70 tot 80 % van de kostprijs van een bus gaat over die loonkosten. Telt men daarbij de energiekosten waarvoor bedrijven als Nyrstar aan de alarmbel trokken, dan weet men dat men in de problemen komt.

Jaar na jaar uiten heel wat bedrijven dezelfde noodkreet, maar er gebeurt niets mee. Erger nog, als we Trends vandaag mogen geloven, dan wordt er botweg geantwoord dat ze niet moeten zeuren of dat ze anders maar moeten verhuizen. Dat is de manier waarop hiermee wordt omgegaan.

Onze huidige loonkostenhandicap loopt op. Voor bepaalde functies bij Van Hool gaat dat ondertussen al tot 18 %. Dat is behoorlijk veel. Daar moeten wij iets tegen doen.

Mijnheer Reynders, u bent minister van Financiën sinds 1999. Elke keer opnieuw horen wij tijdens verkiezingscampagnes dat er iets moet worden gedaan tegen de loonkostenhandicap. Tijdens de campagnes horen wij dat, maar nadien niet meer. Er gebeurt echter niets. Telkens wordt er gezegd dat de volgende regering het moet aanpakken en het moet oplossen. Wellicht zult u dat dadelijk alweer antwoorden.

Mijnheer de minister, wat bent u effectief van plan? Welke richting zult u uitgaan met de loonkostenhandicap? Wat hebt u in het verleden gedaan en waarom is daar zo bitter weinig resultaat van te merken?

Wat ik werkelijk niet begrijp, is waarom bedrijven het signaal krijgen dat zij beter verhuizen dan dat er een oplossing komt. Dat kunnen wij niet aanvaarden. Hierop wil ik van u een antwoord.

04.02 Minister **Didier Reynders**: Mijnheer de voorzitter, in feite gaat het om dezelfde problematiek bij Van Hool, bij ArcelorMittal en bij andere bedrijven. Daarover kunnen wij het eens zijn.

Wat de evolutie de jongste jaren betreft, moet ik u zeggen dat er op sociaal vlak een algemene lastenverlaging is sinds 2005. Nu bedraagt die ongeveer 2,5 miljard euro per jaar. Dat is toch een fors bedrag.

Ook inzake de fiscale lasten hebben wij heel wat belangrijke maatregelen genomen. Voor onderzoekers is er een lastenverlaging van bijna 500 miljoen euro via de bedrijfsbelasting. Voor vele Belgische bedrijven is onderzoek zeer belangrijk. Ik kan nog andere voorbeelden geven in dat verband.

Het klopt dat wij nog verder kunnen gaan om de bedrijven aantrekkelijker te maken. Ik heb de opmerkingen in verband met de vennootschapsbelasting goed begrepen. Ik meen echter dat een verhoging van de vennootschapsbelastingen niet bijdraagt tot de aantrekkelijkheid van het land. Die discussie is moeilijk.

Wij moeten de lasten op arbeid nog verder verminderen. Om dat te doen moeten wij echter andere ontvangsten vinden, misschien via milieuheffingen of via nieuwe regelingen inzake kapitaal. Dat zal de taak zijn van de nieuwe regering.

Kortom, wij hebben de jongste jaren al tot vele lastenverlagingen beslist, zowel op de sociale bijdragen als op de vennootschappenbelasting. Daar heb ik trouwens veel kritiek over gehoord. Wij hebben ook specifieke doelstellingen vooropgesteld, bijvoorbeeld voor de onderzoekers.

Ik wil hieraan toevoegen dat het voor bepaalde sectoren, bijvoorbeeld baggerbedrijven, onmogelijk wordt hun activiteiten in België uit te voeren zonder grote hervormingen op het vlak van taksen. Zo was er de tonnagetaks, die het voor de koopvaardij onmogelijk maakte onder Belgische vlag te varen. Dat gebeurde altijd onder vreemde vlag. Nu hebben wij opnieuw een koopvaardij, dank zij de hervormingen. Voor de baggerbedrijven geldt hetzelfde, dankzij een vrijstelling van de bedrijfsvoorheffing.

U moet dus voorzichtiger blijven in uw uitspraken. Maar het is juist, wij moeten nog meer doen voor de verlaging van de lasten op arbeid, niet alleen bij Van Hool, maar ook bij ArcelorMittal, en andere bedrijven. Ik ben er echter niet zeker van dat wij ons land aantrekkelijker zullen maken door een verhoging van de vennootschapsbelasting.

04.03 **Bert Wollants** (N-VA): Mijnheer de minister, het is inderdaad zo dat wij nog meer moeten doen. U hebt veel cijfers gegeven en een en ander is wel waar, maar ondertussen, en gezien de huidige spread, zijn de resultaten niet bestaande of althans onvoldoende.

Collega's, wij staan vandaag aan de vooravond van een linkse belastingregering en dan komen wij tot de conclusie dat wij daarin nog verder gaan. Ik heb u niet horen zeggen dat er andere, nieuwe inkomsten moeten worden gevonden, mijnheer de minister. Besparingen zijn misschien een goed idee voor de toekomst. Ik geef het mee voor de onderhandelingen, misschien kan dat u interesseren.

Uw coalitiepartner, die trouwens achter u zit, zegt dat wij met de nota-Di Rupo binnen vijf jaar lijnrecht afstevenen op de afgrond. Welnu, volgens mij staan wij reeds aan de rand van de afgrond en binnen vijf jaar zullen wij gebroken in de kloof liggen. Dat is wat er zal gebeuren.

Waar ik hier en nu voor pleit is dat u eindelijk beseft dat er iets moet gebeuren en dat de nota-Di Rupo niet op die manier moet worden uitgevoerd. De conclusies zijn immers zeer duidelijk, evenals de problemen met betrekking tot onder meer ArcelorMittal en Van Hool.

Wij moeten een oplossing vinden en de keuze is aan u: ofwel gaat u voor een gezond, toekomstgericht

beleid ofwel ligt u beneden te creperen in de kloof. Ik weet waarvoor wij kiezen.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

05 Questions jointes de

- Mme Catherine Fonck à la vice-première ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de l'Intégration sociale, sur "les effets secondaires du Motilium" (n° P0514)

- M. Hans Bonte à la vice-première ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de l'Intégration sociale, sur "l'inquiétude concernant la sécurité du médicament Motilium" (n° P0515)

05 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Catherine Fonck aan de vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie, over "de nevenwerking van Motilium" (nr. P0514)

- de heer Hans Bonte aan de vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie, over "de ongerustheid met betrekking tot de veiligheid van het geneesmiddel Motilium" (nr. P0515)

05.01 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, madame la ministre, chers collègues, trois mille Belges seraient décédés depuis 1978, année de la mise sur le marché du dompéridone. Le pharmacologue Luc Hondeghem a révélé ces chiffres il y a quelques jours.

La firme Janssen estime que le médicament est sûr et efficace. C'est également la position de l'Agence fédérale des Médicaments, qui a précisé dans les médias qu'il n'y avait eu aucune notification de décès depuis 1978.

Entre le "tout va bien" des uns et le "plusieurs centaines de décès par an" des autres, il y a une grande différence qui inquiète les nombreux patients qui prennent ce médicament. Quatre-vingt mille personnes prennent ce médicament au moins une fois par jour.

J'ai demandé qu'une information claire et officielle soit rapidement diffusée. Je constate que le Centre Belge d'Information Pharmacothérapeutique a diffusé une information officielle hier. Cette information ne va pas tout à fait dans le même sens que celle de l'Agence fédérale des Médicaments. Je trouve que cette attitude est prudente. En effet, le fait qu'il n'y ait pas de décès notifié ne signifie pas qu'il n'y a pas eu de décès suite à la prise de ce médicament. De plus, au Canada, en Suisse et en France, des agences officielles ou des personnes de référence au plan scientifique appellent à la grande prudence en notant des soucis préalables au plan cardiaque avec le syndrome de QT long, des troubles de rythme et des décès.

Madame la ministre, n'est-il pas temps de modifier la notice de ces médicaments? Allez-vous demander rapidement la mise en place d'un groupe d'experts? Ne serait-il pas pertinent de vendre ces médicaments sur prescription médicale?

05.02 Hans Bonte (sp.a): Mevrouw de minister, er is onrust en onzekerheid ontstaan naar aanleiding van de publicatie in *Knack* over de risico's die al dan niet verbonden zouden zijn aan het gebruik van het geneesmiddel Motilium. U zult het met mij eens zijn dat geneesmiddelen dienen om mensen gezonder te maken. Het laatste dat we ons kunnen veroorloven in ons systeem is onzekerheid of onduidelijkheid over het feit dat geneesmiddelen echt wel goed zijn of niet.

Er ontstaat onrust door wetenschappers die wijzen op de risico's en anderen die ze weerleggen. Als systeem hebben wij een zeer goed antwoord op die onrust, met name het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten. Het agentschap is de neutrale dienst in ons gezondheidssysteem die moet beoordelen of iets toelaatbaar is of niet.

Mevrouw de minister, ik merk dat er vanuit dat FAGG wat rare signalen komen. Een eerste signaal is dat er niets aan de hand is. Een tweede signaal is dat we de gezondheidsactoren moeten aanschrijven over de verhoogde risico's van hartfalen door het gebruik van Motilium. Sinds gisteren is er de mededeling dat we de bijsluiter ook moeten aanpassen. Mevrouw de minister, dit is een vorm van onzekerheid die we ons niet kunnen veroorloven.

Mevrouw de minister, is er nu enige reden tot ongerustheid of paniek? Moeten we iets doen om patiënten of andere actoren op het terrein beter te informeren of niet?

05.03 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur le président, je vous remercie. Mes chers collègues, je comprends l'émoi que ces informations ont suscité dans la population. En effet, le Motilium est un médicament largement utilisé.

Ik werd eind juli persoonlijk door professor Hondeghem gecontacteerd. Ik heb onmiddellijk het agentschap voor geneesmiddelen gevraagd een onderzoek uit te voeren. Het agentschap was al verschillende maanden op de hoogte en had de zaak reeds aan het Europese agentschap voorgelegd. Het agentschap heeft een grondig onderzoek uitgevoerd, op basis van, onder andere, de studies die door professor Hondeghem werden aangehaald. Als gevolg daarvan werd geen enkel verbod, noch een schorsing, noch een bijkomende aflevering op voorschrift aanbevolen.

Cela étant dit, le travail qui avait déjà été amorcé en parallèle continue en vue de l'élaboration d'une nouvelle notice.

Madame Fonck, tout le travail d'évaluation de cette nouvelle notice sera bientôt terminé et, à la demande de la Commission pour les médicaments à usage humain, nous allons nous pencher sur une communication très pointue concernant une nouvelle notification à l'adresse des travailleurs de la santé à ce sujet.

Voilà pourquoi, grâce au travail réalisé par l'Agence européenne et l'Agence belge, cette dernière a pu faire savoir que la balance bénéfices-risques de ces médicaments reste positive. Selon elle, il n'y a pas de risque direct pour la santé publique et des mesures supplémentaires comme l'interdiction ou la radiation de mise sur le marché, l'obligation d'une prescription médicale, ne doivent pas être prises, hormis celle qui existe déjà: pour la forme pédiatrique, une prescription médicale est obligatoire.

Je voudrais vous dire à nouveau – et je m'adresse ici au médecin que vous êtes – qu'évidemment, un médicament n'est pas un produit comme un autre. C'est la raison pour laquelle une notice est jointe, qu'il faut la lire et respecter les indications thérapeutiques et les doses conseillées.

Je profite ici de l'occasion pour insister sur la campagne d'information actuellement en cours et organisée à l'initiative de l'Agence. Le message est le suivant: "Un médicament n'est pas un bonbon! Een geneesmiddel is geen snoepje!"

05.04 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, je remercie Mme la ministre pour sa réponse.

Il est vrai qu'un médicament n'est jamais innocent. Si la notice est indispensable et s'il est tout aussi indispensable qu'elle soit très complète, force est de constater que peu de patients, en tout cas pour ce qui concerne ce type de médicament, lisent la notice.

À défaut d'une prescription, je me félicite d'une information et d'une communication à l'adresse des professionnels de la santé. Mais j'insiste particulièrement pour que cette information soit donnée aux pharmaciens car ce sont eux qui pourront conseiller la prudence. En effet, malgré vos propos et le travail qui a été réalisé par le groupe de travail, la prudence reste de mise. D'ailleurs, la conclusion du Centre Belge d'Information Pharmacothérapeutique, organisme de qualité qui sert de référence au niveau belge, est assez interpellante. D'après cette conclusion, dans l'attente de données complémentaires, la prudence semble de mise lors de l'utilisation du dompéridone, a fortiori chez les patients présentant d'autres facteurs de risques de torsade de pointe, c'est-à-dire de troubles du rythme et donc de mort subite. Cela signifie que si le seul intermédiaire est le pharmacien, il est nécessaire de connaître ces risques, risques que pourtant peu de patients connaissent.

Dès lors, j'insiste sur la vigilance qui doit être de mise. Sinon, nous passerions à côté de l'occasion d'éviter des décès secondaires à la prise de médicaments.

05.05 Hans Bonte (sp.a): Mevrouw de minister, ik wil u bedanken voor uw antwoord en de bezorgdheid die daaruit blijkt. Ik wil nog drie punten herhalen.

Ten eerste, wat ons betreft, alle appreciatie en waardering voor de zeer goede campagne van het FAGG dat er terecht op wijst dat geneesmiddelen geen snoep zijn. Zeker in een land dat kampt met een

overconsumptie aan geneesmiddelen en waar men voor bepaalde types geneesmiddelen al zou durven spreken over een epidemisch gebruik, is dergelijke campagne meer dan op haar plaats.

Ten tweede, mevrouw de minister, ik ben geen apotheker, laat staan een wetenschapper. Ik ben dus niet goed geplaatst om te beoordelen of Motilium en andere gelijkaardige producten een gevaar inhouden, maar dit en de artikelen die ik daarover heb gelezen, wijzen wel op een ander en fundamenteeler probleem. Ik bedoel daarmee de waarde en impact van de moeilijke zinnen op een bijsluiter en de waarde en impact om als overheid controle uit te oefenen op hoe geneesmiddelen bij de consument komen. Nu het FAGG de gezondheidsbeoefenaars zal informeren en sensibiliseren en de bijsluiter zal aanpassen blijft mijn bezorgdheid wat dit betekent in het kader van het bewustzijn of de bewustwording van de consument. Die discussie moet in het Parlement worden voortgezet. Wij moeten alternatieve distributiecircuiten van geneesmiddelen tegengaan en, meer dan vandaag, de consument of patiënt veel bewuster maken langs andere kanalen dan via de zeer ingewikkelde en moeilijke bijsluiters.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

06 Question de M. Laurent Louis au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et des Réformes institutionnelles sur "les lynchages publics subis par les membres de l'asbl 'Animaux en péril' en France" (n° P0516)

06 Vraag van de heer Laurent Louis aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen over "de publieke lynchpartijen die de leden van de vzw 'Animaux en péril' in Frankrijk ondergingen" (nr. P0516)

06.01 Laurent Louis (indép.): Monsieur le président, je vous remercie.

Monsieur le ministre, ce week-end, la ville de Nîmes, en France, a pris des allures de Téhéran ou de Kaboul. Il s'y déroulait une manifestation anti-corrida rassemblant une centaine de personnes, dont 12 de nos compatriotes, issues de l'ASBL "Animaux en péril". Quelques-unes d'entre elles sont d'ailleurs présentes dans cette assemblée.

Comme vous devez le savoir, si vous lisez la presse, la manifestation a rapidement dégénéré au point que les participants, qui étaient pourtant pacifiques, et parmi lesquels figuraient de nombreuses femmes, ont été sauvagement massacrés par la foule en furie. Le mot d'ordre avait pourtant été donné aux manifestants de rester calmes, en ne répondant ni aux coups ni aux provocations. Et c'est ce qu'ils ont fait avec une grande dignité.

En revanche, les spectateurs et les organisateurs n'ont pas fait preuve de la même dignité. Comme tous les tortionnaires d'animaux, ces personnes n'ont aucun respect pour l'être vivant. Et ces spectateurs et organisateurs ont décidé d'expulser *manu militari* les manifestants pacifiques en recourant à tous les moyens possibles: des coups de pied et de poing au visage, assenés très violemment; des crachats; des cheveux arrachés; des insultes et même des tentatives d'étouffement.

Plus grave encore, monsieur le ministre: une manifestante a même été agressée sexuellement, puisqu'elle a été dénudée. Et tout cela s'est déroulé sous le regard des autorités municipales qui n'ont pas bronché une seule seconde. Pire: le maire UMP et sénateur de Nîmes était présent dans l'assemblée et semblait se réjouir de la situation. Le maire de Rodilhan, la petite commune où se déroulait cette corrida, a même participé directement au lynchage.

Les faits sont attestés par des vidéos et des photos. Les agressions ont été particulièrement graves et violentes. Vingt plaintes ont été déposées auprès du procureur de la République. Le pire est que la police municipale, qui était présente, n'a pas jugé utile d'intervenir.

Depuis lundi, on parle de ces événements dans la presse. Mais je n'ai pas encore entendu de réaction officielle de la Belgique ni de réaction d'indignation de notre gouvernement, alors que des manifestants belges ont subi des traitements dégradants et humiliants que nous ne pouvons tolérer. C'est pourquoi je vous demande d'agir de tout votre poids pour inciter la France à prendre ses responsabilités et à identifier les responsables de ces actes afin de les sanctionner sévèrement.

Ma question sera donc très simple: que comptez-vous faire, monsieur le ministre, pour que l'humiliation qui a

été subie par toutes les personnes - présentes ici - ne reste pas impunie?

06.02 Steven Vanackere, ministre: Cher collègue, nos services consulaires n'ont reçu aucune plainte de compatriotes qui auraient été victimes des faits que vous rapportez. Le gouvernement belge n'est donc pas concerné par le déroulement de ces faits qui relèvent de l'ordre public français. Il n'y a aucun doute que le droit français assure et défend, tout comme en Belgique, la liberté d'expression des citoyens. Il incombe donc au parquet de Nîmes de prendre les mesures qui s'imposent.

L'ambassade de Belgique restera évidemment attentive aux suites qui seront réservées à ces événements regrettables.

06.03 Laurent Louis (indép.): Monsieur le ministre, je trouve votre réponse particulièrement succincte et plutôt légère. Si vous lisez la presse, vous verrez que suffisamment de nos compatriotes se sont plaints. S'il faut qu'ils remplissent des papiers pour que vous agissiez, je pense qu'ils le feront certainement.

Ils ont simplement exercé le droit pacifique, reconnu par la Constitution belge et par la Constitution française, de manifester. Ils n'ont commis aucune violence, et ils ont été humiliés. Les faits qui ont été commis sont très graves. Puisque vous êtes présent, et qu'ils le sont également, je propose que vous les rencontriez pendant quelques instants. Au moins, vous pourrez entendre leur témoignage. Et peut-être serez-vous sensible à leurs revendications.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

07 Question de M. David Clarinval au ministre du Climat et de l'Énergie sur "le prix de l'électricité et la fermeture des centrales nucléaires en Allemagne" (n° P0522)

07 Vraag van de heer David Clarinval aan de minister van Klimaat en Energie over "de elektriciteitsprijzen en de sluiting van de kerncentrales in Duitsland" (nr. P0522)

07.01 David Clarinval (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, le coût de l'électricité a des impacts fondamentaux sur la compétitivité de nos entreprises. Nous l'avons vu récemment encore avec la problématique d'ArcelorMittal et également, en cette période troublée, sur le portefeuille de nos concitoyens.

Il s'avère qu'à la demande de M. le ministre, une étude a été réalisée par la CREG sur le coût de la fermeture des huit premiers réacteurs nucléaires allemands et l'impact sur la facture d'électricité belge. Cette étude vient d'être rendue publique et indique une hausse de 8 euros/MW dans un premier temps. Ce coût sera encore supérieur lors de la deuxième phase du démantèlement nucléaire. Il y a une hausse du coût du gaz du fait de l'importation de gaz plus importante pour alimenter l'Allemagne. Par ailleurs, un problème de congestion au niveau du transfert d'électricité entre la frontière allemande et la frontière belge ainsi qu'une hausse des coûts du CO₂/t ont été relevés. Ceci intervient alors qu'à peine la moitié du parc allemand a été fermée. L'autre moitié sera fermée dans les années à venir. Inutile de rappeler que, théoriquement, la fermeture du parc belge est prévue dès 2015.

Monsieur le ministre, ma question est double et relativement simple. Avez-vous une idée très précise du coût pour les citoyens, tant industriels que résidentiels, de la fermeture des centrales nucléaires belges? Pourriez-vous demander une étude à la CREG sur l'impact de la mise en œuvre du plan de sortie nucléaire en Belgique sur la facture des Belges?

07.02 Paul Magnette, ministre: Monsieur le président, monsieur Clarinval, j'ai en effet reçu les résultats de l'étude de la CREG que j'avais sollicitée. Elle confirme ce que j'avais déjà indiqué à cette tribune. Comme les marchés, allemand et belge, sont couplés, l'impact d'une décision prise en Allemagne est inévitable sur le marché belge. À partir du moment où l'on décide de mettre à l'arrêt des unités de production dont les coûts sont relativement bas et qu'il faut les remplacer par des unités de production dont les coûts sont plus élevés, il est parfaitement logique d'avoir une hausse sur la composante électricité des prix finaux.

L'estimer avec précision est très difficile. En effet, comme vous l'avez dit, cela dépend de toute une série de variables. Cela dépend du niveau de la demande à ce moment-là, des capacités d'interconnexion et de l'encombrement éventuel à certaines heures, ce qui peut cloisonner les différents marchés. Cela dépend évidemment aussi de ce que sera le mix énergétique dans chacun des pays concernés, dans les pays voisins, et donc, des différentes capacités d'importation. C'est extrêmement difficile à évaluer.

Je vous renvoie aux chiffres publiés dans le rapport GEMIX. Les experts avaient considéré que la fermeture des centrales nucléaires aurait un impact de l'ordre de 8 % sur la composante énergie du prix final. Dans l'étude qu'elle vient de remettre, la CREG donne une estimation un peu plus élevée d'environ 15 à 20 % pour les prix comme conséquence des décisions allemandes sur la composante énergie qui représente entre 40 et 50 % du prix final.

Voilà ce qu'on peut en dire. Je répète qu'il ne s'agit que d'hypothèses; ces hypothèses sont basées sur des schémas macroéconomiques dépendant d'un tel nombre de variables qu'il est impossible de confirmer si ces chiffres prévisionnels sont parfaitement fiables.

Par ailleurs, n'oublions pas que pour examiner de tels raisonnements, il convient de s'interroger sur les conséquences socioéconomiques plus globales des décisions prises et sur tout l'intérêt pouvant découler de la stimulation et du développement d'autres filières en termes de retombées socioéconomiques.

07.03 David Clarinval (MR): Monsieur le ministre, je vous remercie de partager le constat.

J'ajouterai néanmoins que l'étude GEMIX ne tenait pas compte de la fermeture des centrales nucléaires allemandes dans ses hypothèses de base; ce facteur accroîtra donc encore les coûts.

Enfin, je n'ai pas eu de réponse quant à savoir si vous êtes d'accord de demander à la CREG d'actualiser cette étude à la lueur de la fermeture des centrales allemandes outre les données reprises dans le rapport GEMIX.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

08 Samengevoegde vragen van

- de heer Steven Vandeput aan de minister van Justitie over "de uitspraken en interventies van een procureur in het dossier van de politiezone HaZoDi" (nr. P0517)
- mevrouw Carina Van Cauter aan de minister van Justitie over "de uitspraken en interventies van een procureur in het dossier van de politiezone HaZoDi" (nr. P0518)
- de heer Bert Schoofs aan de minister van Justitie over "de uitspraken en interventies van een procureur in het dossier van de politiezone HaZoDi" (nr. P0519)
- de heer Stefaan Van Hecke aan de minister van Justitie over "de uitspraken en interventies van een procureur in het dossier van de politiezone HaZoDi" (nr. P0520)

08 Questions jointes de

- M. Steven Vandeput au ministre de la Justice sur "les propos et les interventions d'un procureur dans le cadre du dossier sur la zone de police HaZoDi" (n° P0517)
- Mme Carina Van Cauter au ministre de la Justice sur "les propos et les interventions d'un procureur dans le cadre du dossier sur la zone de police HaZoDi" (n° P0518)
- M. Bert Schoofs au ministre de la Justice sur "les propos et les interventions d'un procureur dans le cadre du dossier sur la zone de police HaZoDi" (n° P0519)
- M. Stefaan Van Hecke au ministre de la Justice sur "les propos et les interventions d'un procureur dans le cadre du dossier sur la zone de police HaZoDi" (n° P0520)

08.01 Steven Vandeput (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik woon in de politiezone Hasselt-Zonhoven-Diepenbeek. Het dossier dat de minister in december 2009 al een eerste keer is bezorgd, kent nogal wat problemen en wantoestanden die resulteerden in een nogal besproken reportage van Panorama en daaraan gekoppeld een aantal reacties. Kenmerkend in die reportage en ook daarna was het optreden van de procureur Rubens die in de reportage, weliswaar clandestien opgenomen, melding maakte van het afbreken van stoorzenders, het monddicht maken van mensen en dergelijke. Ook eerder had hij in dezelfde zaak uitspraken gedaan in de media zoals het vernoemen van eventuele verdachten op televisie.

Ter voorbereiding van deze vraag heb ik mijn medewerker gevraagd om een persdossier op te stellen van de heer Rubens. Toen ik het dossier gisteren doornam, viel het mij op dat de heer Rubens een procureur is zoals wij hem allemaal graag zouden hebben. Hij wordt omschreven als vlijmscherp en keihard. Tot begin dit jaar had hij het record van het aantal veroordelingen voor het hof van assisen. Een ander deel van het dossier ligt het iets moeilijker. Het gaat onder meer om oppakken van politici die betogen aan de basis van

Kleine-Brogel, of om prins Laurent die wel of niet moet worden gehoord in zijn eigen proces.

Mijnheer de minister, u bent op de hoogte van het dossier. Bent u ook op de hoogte van de dossiers die door hem werden geseponeerd en, specifiek voor de zaak in Hasselt, de seponering van de fraudezaak met betrekking tot de verzekering? Weet u of daar sprake is van een minnelijke schikking of een strafbemiddeling?

Heeft hij ooit met u overlegd waarom hij de klokkenluiders voor het wegnemen van een document heeft vervolgd maar niet beslist een door het Comité P aangedragen fraudezaak te vervolgen?

Mijnheer de minister, vindt u het geoorloofd dat een procureur zich in de media uitlaat op de manier waarop hij dat heeft gedaan, ook als mens?

Klopt het dat de procureur verantwoordelijk is voor de onderzoeksdaan die door het Comité P worden gesteld?

Vermits hij in dit geval klaarblijkelijk zelf betrokken partij aan het worden is, zou het dan niet beter geweest zijn dat een procureur van een ander arrondissement hierin de leiding zou hebben genomen? Gaat u hierover daarom ook met minister Turtelboom overleg plegen? Welke acties zult u hierin concreet nemen?

08.02 Carina Van Cauter (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik denk dat in dit land burgers er moeten kunnen op vertrouwen dat wanneer hun onrecht is aangedaan, zij recht kunnen zoeken, niet bij de media maar bij Vrouwe Justitia.

Mijnheer de minister, ik begrijp dat mensen niet alleen willen weten dat er recht wordt gedaan maar dat ze dat ook willen zien.

Het is dan ook logisch dat persmagistraten in het leven zijn geroepen en dat zij regelmatig, wanneer het noodzakelijk is, maatschappelijke duiding bij een aantal dossiers geven.

Wanneer ik het mediaoptreden van procureur Rubens zag en las, moet ik zeggen dat mijn rechtvaardigheidsgevoel toch wel was geschokt. Ik was eigenlijk ook een beetje verontwaardigd over de onkiesheid waarmee de procureur een aantal uitlatingen over een dossier heeft geformuleerd.

Mijnheer de minister, vindt u het normaal dat een procureur des Konings “ruikt” dat er heling en diefstal zou hebben plaatsgevonden en dat hij daarbij ook nog naam en toenaam noemt van iemand die helemaal nog niet is beschuldigd, iemand die blijkbaar ook nog niet is verhoord. Doet de procureur dan aan waarheidsvinding of is hier sprake van enige vooringenomenheid? Schendt hij misschien zelfs het dossier en brengt hij het dossier helemaal in gevaar?

Mijnheer de minister, vindt u het normaal dat diezelfde procureur het nadien in het programma Panorama heeft over stoorzenders die monddood moeten worden gemaakt? Hebben wij hier te doen met een bedreiging of met maatschappelijke duiding en wat is die dan?

Mijnheer de minister, zijn er dan helemaal geen richtlijnen over de wijze waarop magistraten over dossiers moeten communiceren? Is het niet gebruikelijk dat men zeker niet communiceert over een dossier waarin men zelf het onderzoek heeft gevoerd?

08.03 Bert Schoofs (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het functioneren van procureur Rubens, dat is me wat. Bij het zien van de uitzending heb ik de indruk gekregen dat hij het onderzoek naar wanpraktijken in Hasselt vooral à charge van de klokkenluiders heeft gevoerd en bijna à decharge van diegenen die voor de wantoestanden verantwoordelijk zijn.

Hij kwam niet in de Panorama-uitzending op dat ogenblik, terwijl hij anders de media zeer graag opzoekt. Onder andere in deze zaak heeft hij ooit – de beelden van TV Limburg zijn bekend – uitgehaald naar een van de klokkenluiders. Hij heeft in feite een soort van dreigement uitgesproken, via de tv. In de Panorama-uitzending kwam dat niet naar voren, maar anders zoekt onze procureur wel graag de media op.

Ik verwijs naar het Pukkelpopdrama en zijn optreden daar. Hij verscheen in beeld samen met de twee organisatoren, die tegelijkertijd sp.a-politici zijn, namelijk Hilde Claes en Chokri Mahassine. Vele mensen

vragen zich nog altijd af welke belangen hij daar kwam dienen. Waarom stond hij daar? Waarom was hij niet op de weide de zaken aan het onderzoeken?

Ik verwijs ook naar de steekpartij in een school in Hasselt. Dezelfde dag nog kwam hij verklaren dat het om een emotionele ontlading ging, om pubergedrag, dat weliswaar onaanvaardbaar was. Toen ik u daarover een vraag stelde, mijnheer de minister, heb ik een brief van hem mogen ontvangen. Dat is een sappig verhaal. Het is in feite een politiek incident. Mijn fractieleider is daarvan ook op de hoogte. Blijkbaar was de procureur er niet mee gediend dat ik mijn werk als volksvertegenwoordiger doe.

De laatste dagen komt hij ook in het nieuws met zijn parkeergedrag. Hij zegt dat hij overal kan parkeren waar hij wil. Men zal maar een eerbare burger zijn die zijn wagen met anderhalf wiel verkeerd parkeert op de stoep en daarvoor een boete van pakweg 50 euro krijgt. Hij heeft toch een voorbeeldfunctie?

Mijnheer de minister, wordt het niet stilaan tijd dat eens onderzocht wordt of de procureur in kwestie niet even een stapje opzij kan doen? Kan men hem niet uit het oog van de storm halen? Kan men, bijvoorbeeld zijn korpsoverste, hem eventueel niet op non-actief zetten? Onderzoekt u wat er aan het functioneren van procureur Rubens mankeert en wat eraan gedaan kan worden?

08.04 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, collega's, de vraag die op ieders lippen ligt, is of de procureur des Konings van Hasselt eigenlijk nog kan functioneren. Daar gaat het eigenlijk om, mijnheer de minister. Ik zal niet herhalen wat de collega's al allemaal hebben verteld, maar wat mij vooral zwaar op de maag ligt, is vooral de uitspraak in de Panorama-uitzending waarin hij zegt dat die klokkenluiders monddicht, of was het monddood, moeten worden gemaakt.

Mijnheer de minister, dit is geen uitspraak voor een procureur. Het is een procureur onwaardig. Dit zijn uitspraken die wij kunnen verwachten in een dictatuur en niet in een rechtsstaat. Van de procureur des Konings mogen wij volgens mij verwachten dat hij strafrechtelijke onderzoeken voert in alle objectiviteit en niet bevooroordeeld. Dit is hier niet gebeurd.

Mijnheer de minister, ik verwacht van u dan ook een heel duidelijk antwoord op de vraag wat u daarvan vindt. U heeft nadien in een reactie gezegd dat werk zal moeten worden gemaakt van een beschermingsstatuut voor de klokkenluiders. Ik ben het daar helemaal mee eens. Wij hebben zelf al wetsvoorstellen ingediend in 2009 en nogmaals in 2010. De voorstellen liggen klaar en u zult in ons een partner vinden – ook al zullen onze wegen misschien scheiden – om dit in de commissie tot een goed einde te brengen.

Ik heb dan ook twee heel concrete vragen. Ten eerste, vindt u dat de procureur des Konings van Hasselt nog kan functioneren? Ten tweede, welke concrete initiatieven zult u nemen om een statuut van klokkenluider te realiseren?

08.05 Minister Stefaan De Clerck: Mijnheer de voorzitter, collega's, in een stad is het uiterst belangrijk dat de driehoek politiek, politie en parket met de burgemeester, de korpschef en de procureur des Konings perfect loopt, dat goede afspraken kunnen worden gemaakt en dat er onderling vertrouwen heerst. Als dat niet het geval is, is er een probleem en dan moet worden bekeken op welke manier de sereniteit kan worden teruggebracht. Zo niet kan men de veiligheid van de burgers in de stad niet behoorlijk verzekeren.

Ik vind dit dan ook een ernstig dossier waarbij de efficiëntie en de sereniteit zo vlug mogelijk moeten worden teruggebracht. Wij moeten bekijken op welke manier de verantwoordelijke personen en instanties hun job doen in plaats van dit allemaal via de media te laten verlopen. Ik heb de media uiteraard ook gevolgd en ik weet dat er problemen zijn. Ik heb mij ook geïnformeerd. Ik zal mij echter beperken tot dit ene dossier en zal zeker niet alle dossiers beginnen bespreken.

Mijnheer de voorzitter, ik meen dat er volgende week een vergadering is gepland van de begeleidingscommissie van het Comité P. Met de verantwoordelijken van het Comité P kan van gedachten worden gewisseld over wat zij hebben gedaan en wat zij zullen doen. Ik meen dat dit een belangrijke stap is.

Collega Van Hecke, wat de klokkenluiders betreft meen ik dat dit inderdaad een belangrijk probleem is.

Klokkenluiders moeten een bijzonder statuut krijgen. Ik heb aanvaard om met die personen te praten en zal hen ontvangen.

Ik ben de mening toegedaan dat er specifiek over het aspect van het klokkenluiden van gedachten moet worden gewisseld. In Vlaanderen bestaat er een regeling. Er bestaan veel richtlijnen, zoals de heel belangrijke OESO-richtlijn die heel interessant is en die in de toekomst misschien verder kan worden uitgewerkt.

Er zijn veel elementen, maar op federaal vlak bestaat er geen systeem noch statuut. Ik weet dat er in het verleden voorstellen werden neergelegd om het statuut van de klokkenluider beter te organiseren en ik meen dat daarvan werk moet worden gemaakt, al of niet via de ombudsmannen. Dit moet dus worden besproken.

Op het gerechtelijk vlak zijn er twee zaken. Iedereen weet dat de vervolging die was ingesteld lastens die klokkenluiders tot een vrijspraak heeft geleid. Dit is een duidelijk element, een goed gemotiveerd vonnis. Er zal daartegen geen beroep worden aangetekend vanwege het openbaar ministerie. Er zijn andere partijen waarvoor ik niet kan spreken, maar vanuit het openbaar ministerie wordt geen beroep aangetekend.

Omgekeerd is er al in januari een klacht van 150 bladzijden ingediend lastens diverse personen. In die klacht zijn heel veel elementen samengebracht die naar de procureur zijn gestuurd en naar de arbeidsauditeur omdat het over pesterijen ging.

Omdat daarin ook het parket van Hasselt wordt gevisieerd, werd uiteindelijk beslist dat dit naar het parket-generaal gaat. Het parket-generaal heeft dit dossier nu dus in handen en zal het verder afhandelen.

Ik heb de procureur-generaal expliciet gevraagd dat hij dit dossier verder zou afhandelen en dat hij ook alle elementen van de afhandeling van dit dossier, waaronder ook de communicatie, voor zijn rekening zou nemen.

Ik ben van oordeel dat er een soort schijn van partijdigheid is tentoongespreid, waardoor het beter is dat het parket-generaal zijn verantwoordelijkheid neemt. Het onderzoek zal dus daar worden verdergezet.

Wij moeten nu het parket-generaal, dat opdracht heeft gegeven aan de algemene inspectiediensten van de politie om het onderzoek te verrichten, de kans geven om de elementen van die klacht van 150 bladzijden verder te onderzoeken.

Dit is volgens mij de normale procedure. Ik hoop dat met deze stappen de sereniteit in de samenwerking tussen politiek, politie en parket kan worden hersteld en ik hoop dat dit opnieuw de basis kan worden voor een hernieuwd vertrouwen en dat wij op die manier de veiligheid in Hasselt maximaal kunnen verzekeren.

08.06 Steven Vandeput (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik begrijp duidelijk dat u zegt dat er een schijn van partijdigheid tentoongespreid is geweest en dat daar het parket-generaal gevraagd wordt om de nodige maatregelen te nemen.

In dit specifieke dossier, want wij hebben het over dit dossier, beschikte het parket-generaal reeds sinds juni over de stukken waarin een van zijn procureurs wordt vernoemd. Ik vind de periode tussen juni en nu een betrekkelijk lange periode om een zaak waarin men betrokken is – en ik ben geen jurist, mijnheer de minister, maar ik ben een weldenkende mens – te laten liggen. Een zaak waarin men betrokken is laten liggen van juni tot nu vind ik in deze onaanvaardbaar, mijnheer de minister.

Ten slotte, ik wil ook de nadruk leggen op hetgeen waarmee u begonnen bent, namelijk die fameuze driehoek van u tussen parket, politie en de politiek, het bestuur. Mijnheer de minister, collega's, laat u niet misleiden. De kern van het probleem is niet of de heer Rubens wel of niet capabel is om zijn job te doen, de kern van het verhaal is de vraag wat wij gaan doen aan die fameuze driehoek die in Hasselt een bolletje is geworden waar men allemaal rond staat te dansen.

08.07 Carina Van Cauter (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u hebt ons verzekerd dat de procedures niet dood zijn maar hun normale vervolg kennen. Dat was de teneur van de inhoud van mijn vraag. Misschien moet men ook nog werken aan de communicatie van de parketmagistraten, want zoals het in Hasselt is gebeurd, vind ik het niet door de beugel kunnen.

08.08 Bert Schoofs (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, wij moeten ervoor oppassen dat de

fameuze driehoek in Hasselt waarover u spreekt, geen Bermudadriehoek wordt, waarin problemen of wantoestanden die nooit meer aan de oppervlakte mogen komen, verdwijnen.

Wij mogen de betrokken klokkenluiders prijzen omdat zij de nodige moed hebben opgebracht.

De graaicultuur in Hasselt is typisch en kenschetsend voor een dergelijke, socialistische republiek der kameraden. Ik vrees dat procureur Rubens in Hasselt gedeeltelijk deel van het establishment is gaan uitmaken. Het zal heel moeilijk zijn om de reputatieschade die hij daardoor lijdt en die hij over zichzelf heeft afgeroepen, volledig te herstellen.

Ik kan voor hem alleen maar hopen dat hij zich in de toekomst gedraagt zoals een procureur zich moet gedragen en dat hij zich niet te buiten gaat aan allerlei zaken die wij nu via de media over hem hebben mogen vernemen.

Ik hoop dat de zaken in Hasselt nog kunnen beteren.

08.09 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u verwijst wel naar het Comité P en naar de bijeenkomst van de begeleidingscommissie. Het Comité P zal echter geen onderzoek kunnen voeren naar het handelen van de procureur. Zulks is immers niet de bevoegdheid van het Comité P.

Ik had van u dus toch wat meer informatie verwacht over wat u zult ondernemen ten aanzien van de procureur. De houding van de procureur is en blijft voor ons immers totaal onaanvaardbaar.

Naar mijn oordeel heeft hij, door dergelijke uitspraken te doen, niet langer de autoriteit om zijn functie uit te oefenen.

Mijnheer de minister, wij rekenen dan ook op u om op een gevatte manier op te treden. Wij rekenen ter zake op u of op de hiërarchische overste van de procureur.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

09 Question de Mme Valérie Déom au ministre de la Justice sur "la prison d'Andenne" (n° P0521)

09 Vraag van mevrouw Valérie Déom aan de minister van Justitie over "de gevangenis van Andenne" (nr. P0521)

09.01 Valérie Déom (PS): Monsieur le ministre, je ne reviendrai pas sur les faits particulièrement graves et traumatisants pour les agents pénitentiaires, qui se sont déroulés à Andenne ce week-end.

Cet événement repose évidemment le problème de la sécurisation et de la sécurité dans nos prisons. Ce sujet est connu, monsieur le ministre. Je préférerais que les solutions soient déjà sur la table. Hélas, elles ne le sont pas! Le problème de la sécurisation dans nos prisons est évidemment lié à la problématique de la sécurité des infrastructures ainsi qu'à la surpopulation carcérale.

Quant aux procédures en cas de prise d'otage, je voudrais connaître l'état d'avancement des discussions avec les syndicats et votre administration. Qu'en est-il des deux hypothèses envisagées, à savoir le "tout ouvert" ou le "tout fermé"? Qu'en est-il de la piste qui a été envisagée, qui consiste à armer les gardiens? Cette piste est extrêmement controversée car ces armes pourraient être utilisées contre les agents pénitentiaires.

Lorsqu'on vous interroge sur la problématique de la surpopulation et de la sécurisation des infrastructures, vous mettez toujours en exergue le *masterplan*, la construction de nouvelles prisons. Pour nous, la construction de nouvelles prisons n'est pas la solution globale. Il faut une réflexion globale tant au niveau du nombre des détentions préventives qu'au niveau du fonctionnement des TAP.

Néanmoins, si l'on ne remet pas en cause le fait qu'il faille construire de nouvelles prisons, force est de constater – ce qui s'est passé à Andenne est exemplatif – que l'on n'est même pas capable d'entretenir les prisons existantes et ce, même lorsqu'elles sont nouvelles. Andenne est une prison de peines, de "haute sécurité", qui a à peine 15 ans. Manifestement, le système de vidéo-vigilance et le système de portes et

tourniquets assurant un meilleur flux des détenus et une meilleure sécurisation des lieux étaient en panne. Manifestement, le dossier était sur la table de la Régie des Bâtiments depuis des mois et rien n'a été entrepris en la matière. Je voudrais connaître votre point de vue à ce sujet.

Parallèlement à cela, j'apprends qu'une partie du budget Justice au niveau de la Régie des Bâtiments ne serait pas dépensée, ce qui est un paradoxe, alors que nos prisons manquent cruellement de moyens. Est-il exact que plus ou moins un tiers du budget Justice n'a pas été dépensé? Dans ce cas, qu'advient-il de ce budget?

Enfin, le malaise est grand! J'ai appris ce matin qu'un huissier avait été envoyé à la prison de Saint-Gilles pour vérifier si les piquets de grève étaient des piquets filtrants ou des piquets bloquants. Ce type de réponse consistant à envoyer un huissier est particulièrement choquant vu le contexte actuel que connaissent les agents pénitentiaires dans les prisons de notre royaume. Qui a pris l'initiative d'envoyer un huissier de justice? Monsieur le ministre, j'espère que ce n'est pas là votre vision de la concertation sociale.

09.02 Stefaan De Clerck, ministre: Monsieur le président, plusieurs questions ont été posées sur la situation à Andenne. Nous aurons encore la possibilité d'en débattre en commission de la Justice dans le cadre des questions.

Plusieurs évasions ont eu lieu dernièrement, basées sur l'utilisation de la violence, avec la prise en otage de membres du personnel. C'est un problème qu'il faut résoudre. C'est la raison pour laquelle j'ai déjà demandé de faire des études et de préparer des interventions, des documents qui seront mis à la disposition du prochain gouvernement afin qu'il prenne des décisions.

Ma dernière décision date du 19 novembre 2009. Il s'agissait de principes de base concernant la force qui peut être utilisée. Je vous les cite, mais je ne dispose que du document en néerlandais.

"Op basis van die criteria werd besloten tot de volgende dwang- en interventiemiddelen binnen de gevangenissen. Ten eerste, handboeien. Ten tweede, voetboeien en een wapenstok.

In de afdelingen voor individuele, bijzondere veiligheid van de gevangenissen te Brugge en te Lantín, kan naast de zonet vermelde dwang- en interventiemiddelen tevens gebruikgemaakt worden van *pepperspray*. Het gebruik van dat middel is toegelaten voor een proefperiode van zes maand, waarna een evaluatie uitgevoerd zal worden."

Donc deux éléments. D'abord, la lettre circulaire qui avance la problématique du *pepperspray*, quasiment jamais utilisé jusqu'à présent. De plus, comme d'autres dossiers existent dans les diverses prisons, il conviendra de les rassembler, de les évaluer et de formuler une nouvelle proposition pour sécuriser les prisons tout en établissant une balance entre la sécurité du personnel et la répression des évasions.

Voilà le premier point: le dossier sera complété et soumis au prochain ministre de la Justice. Il faudra prendre des décisions sur ce point.

Ensuite, les infrastructures. Il en est toujours question et pourtant, nous réalisons actuellement des investissements énormes. Ce matin encore ont débuté les travaux au centre pénitentiaire de Gand (Forensisch Penitentiaal Centrum van Gent). Et bon nombre d'autres nouveaux établissements sont en projet.

Cela ne sous-entend nullement qu'aucun investissement ne doit être réalisé dans les anciens bâtiments. Selon les chiffres en ma possession, quarante millions d'euros ont été investis cette année dans les bâtiments existants, y compris pour des mesures de sécurisation.

Comme vous demandez une nouvelle installation de caméras pour Andenne, je soulignerai qu'il s'agit là d'une nouvelle prison, utilisée seulement depuis quinze ans. Je vois ici un ministre alors responsable de la Régie des Bâtiments à cette époque. Cette installation est toujours en état de fonctionnement, mais une procédure a déjà été mise en route pour le renouvellement du système vidéo. L'investissement aura donc bien lieu.

Nous essayons de suivre au maximum les demandes de toutes les prisons, mais la tâche est énorme. J'insiste sur la nécessité de poursuivre le *masterplan* afin de disposer d'établissements nouveaux dotés

d'une sécurisation maximale. Continuons dans cette direction.

Votre dernière question concernait Saint-Gilles. Le problème de cet établissement provient de notre projet de transfèrement de détenus de Verviers, dont la prison sera fermée. Nous essayons de placer tous les détenus dans différentes prisons. Comme il existe à Saint-Gilles une capacité disponible, nous désirons l'utiliser pour Verviers. Cette demande est donc tout à fait légitime.

Pourtant, les syndicats ont réagi. Nous poursuivrons la concertation avec eux, mais ils doivent comprendre cette solidarité nécessaire: en cas de fermeture d'une prison, nous sommes contraints de trouver d'autres places. J'espère que notre collaboration permettra d'aboutir à une solution.

Cela dit, la grève a eu lieu. C'est à la demande de la Direction générale qu'il y a eu un constat par huissier de justice du refus de laisser entrer les gens qui veulent travailler. Or il faut leur laisser cette possibilité. C'est à raison que la Direction générale des Établissements pénitentiaires a donc fait constater ce refus.

La demande d'y incarcérer plus de détenus me semble correcte. J'espère, dès lors, qu'une solution définitive sera trouvée.

09.03 Valérie Déom (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie de vos réponses. S'agissant des procédures de sécurisation en cas de prise d'otages, des études sont menées, mais il faudrait à un certain moment trouver une issue en concertation avec le personnel.

Vous dites que la direction de la prison a eu raison. Pour ma part, j'estime qu'envoyer un huissier devant des piquets de grève constitue une réponse particulièrement choquante à un mal-être social. C'est déjà une initiative malheureuse quand elle émane d'une société privée, mais ça l'est encore plus quand elle est prise par votre administration. Je ne pense pas que des agents pénitentiaires se mettent en grève pour des brouilles! Le malaise qui existe actuellement dans nos prisons est profond et justifié. L'envoi d'un huissier ne favorise donc pas la poursuite d'une concertation sociale sereine et apaisée.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Projets et propositions

Ontwerpen en voorstellen

10 **Projet de loi portant des dispositions fiscales et diverses (1737/1-5)**

10 **Wetsontwerp houdende fiscale en diverse bepalingen (1737/1-5)**

Discussion générale

Algemene bespreking

Le **président**: La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

Le rapporteur est M. Steven Vandeput. Il renvoie au rapport écrit.

10.01 Veerle Wouters (N-VA): Mijnheer de eerste minister, mijnheer de minister, beste collega's, het wetsontwerp dat voorligt, moet de kersverse regeling inzake het doorbreken van het fiscaal bankgeheim al bijschaven. Dat is niet zo verwonderlijk want de huidige regeling is het resultaat van een aantal amendementen op het wetsontwerp houdende diverse bepalingen, tijdens de commissievergadering van 2 maart 2011.

Op die manier konden de regeringspartijen het advies van de Raad van State ontwijken. Achteraf is uit de hoorzittingen in de Senaat over de minnelijke schikking echter gebleken dat het advies van de Raad van State bijzonder nuttig zou zijn geweest. Datzelfde geldt voor het advies bij dit wetsontwerp.

Laat ik even de huidige regeling schetsen. Sinds 1 juli 2011 heeft de fiscus het veel makkelijker wanneer hij via de bank informatie wil krijgen over de financiële situatie van een belastingplichtige. Het zogenaamde bankgeheim vormt geen hinderpaal meer voor de fiscus, en dat in twee gevallen. Ten eerste, wanneer de

fiscus beschikt over één of meer aanwijzingen van belastingontduiking. Ten tweede, wanneer de fiscus een aanslag wil vestigen op basis van tekenen en indiciën.

Er zijn nogal wat randvoorwaarden. Zo moet de fiscus de informatie eerst aan de belastingplichtige zelf vragen. Als die informatie niet voldoende is, of als de belastingplichtige niet antwoordt, moet de fiscus de toestemming vragen van het hoofd van de dienst. Vervolgens moet de belastingplichtige op de hoogte worden gebracht op het moment dat zijn bank aangesproken wordt.

Het is net inzake die laatste randvoorwaarde dat er een probleem rijst. In de wet staat dat als de fiscus de belastingplichtige op de hoogte brengt van het bankonderzoek, hij ook "de aanwijzing of de aanwijzingen van belastingontduiking die een vraag om inlichtingen bij een financiële instelling rechtvaardigen moet meedelen".

De vraag is dus de volgende. Moet de fiscus, wanneer hij inlichtingen vraagt aan een bank omdat hij van plan is een aanslag te vestigen op basis van tekenen en indiciën, de belastingplichtige op de hoogte brengen van de aanwijzing of de aanwijzingen van belastingontduiking waarover de administratie beschikt?

Indien men de huidige wet letterlijk interpreteert, kan het voornemen van een indiciaire taxatie het bankgeheim alleen doorbreken als er een aanwijzing van belastingontduiking is. Als dat niet zo is, gaat het niet.

Deze tekst is trouwens dezelfde als die met betrekking tot het opvragen van gegevens bij een centraal aanspreekpunt. De administratie zal slechts informatie kunnen opvragen bij het centraal aanspreekpunt als haar onderzoek aanwijzingen van belastingontduiking heeft opgeleverd en dus niet als men slechts het voornemen heeft om een indiciaire taxatie door te voeren zonder dat er sprake is van aanwijzingen van belastingontduiking.

Deze bepaling wordt door dit wetsontwerp niet gewijzigd, wat ons alleen maar sterkt in de overtuiging dat de wettekst die wij in maart hebben goedgekeurd, op dit punt coherent en correct is. Die tekst sluit bovendien nauw aan bij de interventies van de meerderheid inzake het bankonderzoek. Volgens de meerderheid moest het bankonderzoek mogelijk zijn wanneer er een aanwijzing was of aanwijzingen waren van belastingontduiking, dus van fraude.

Ik verwijs nogmaals uitdrukkelijk naar een uitspraak van collega Rutten die ik hier nu niet zie, maar die gericht was tot de heer Van der Maelen, hier wel aanwezig. Zij zei dat het hier om fraude gaat, alleen maar om fraude. "Fraude is fraude in alle gevallen en wij zijn niet te beroerd en niet selectief."

Met het nu voorliggende wetsontwerp komt de meerderheid daar mijns inziens op terug. Voortaan zal de kennisgeving aan de belastingplichtige melding moeten maken van de aanwijzingen van fraude of van de gegevens op grond waarvan zij meent dat het gevoerde onderzoek tot een eventuele toepassing van artikel 341 leidt.

10.02 Eerste minister **Yves Leterme**: Mijnheer de voorzitter, uit respect voor het werk van mevrouw Wouters en, naar ik vermoed, de medewerkers en anderen die het document hebben bekeken, het volgende.

Mevrouw Wouters, u stelde een heel precieze vraag. Door een fileprobleem is de heer Clerfayt nu pas binnengekomen. Ik heb de vraag genoteerd, maar ik verzoek u deze nogmaals duidelijk te formuleren ten behoeve van de heer Clerfayt. Het antwoord van de regering is in fiscalibus uiteraard richtinggevend voor de wijze waarop men de wet zal toepassen. Ik verontschuldig mij voor het feit dat de heer Clerfayt maar net is aangekomen en vraag u om nog eens heel precies uw vraag met betrekking tot de mededeling aan de belastingplichtigen over de kennisopvraging rond de indiciën te formuleren. Op die manier kunnen onze ambtenaren later in de voorbereidende werkzaamheden heel precies het antwoord van de regering terugvinden.

10.03 **Veerle Wouters (N-VA)**: Dank u, mijnheer de eerste minister.

Mijnheer de staatssecretaris, het probleem dat ik hier aankaart is eigenlijk de reden waarom het wetsontwerp op dit ogenblik gewijzigd is. Het gaat om het feit dat de belastingplichtige op de hoogte moet worden gebracht op het moment waarop de bank aangesproken wordt. In de huidige regelgeving staat heel specifiek dat men bij het op de hoogte brengen van de belastingplichtige de aanwijzingen van

belastingontduiking waarvoor er een bankonderzoek geopend wordt aan hem moet meedelen. Tot op heden was de vraag of men in het geval waarin de belastingplichtige op de hoogte moest worden gebracht omdat men een aanslag wou vestigen op basis van tekenen en indiciën dan ook aanwijzingen moest aanbrengen in het kader van belastingontduiking. Als men de wet vandaag letterlijk interpreteert moest dat volgens ons. Ik meen echter dat deze vraag niet meer relevant is ingevolge de huidige wijziging van het wetsontwerp.

Mijnheer de eerste minister, via het voorliggend wetsontwerp werd die regelgeving eigenlijk gewijzigd. Als ik het goed begrepen heb, zal de kennisgeving aan de belastingplichtige voortaan immers melding moeten maken van de aanwijzingen van fraude of van de gegevens op grond waarvan men meent dat het gevoerde onderzoek tot een eventuele toepassing van artikel 341 leidt, of tot een aanslag op basis van tekenen en indiciën. Met die laatste toevoeging in dit wetsontwerp is, in tegenstelling tot wat collega Van der Maelen in de commissie voorhield, elke discussie nu gesloten, althans wat het bankonderzoek betreft.

Ik merk echter nogmaals op dat volgens de rechtspraak een aanslag op basis van tekenen en indiciën geen enkel bewijs vormt voor belastingontduiking. Dit wetsontwerp gaat dus verder, wat ons inziens zou kunnen leiden tot misbruik. Terwijl er nog geen aanwijzingen van belastingontduiking voorhanden zijn, zou de administratie het bankgeheim eenvoudig kunnen doorbreken door eventueel het voornemen uit te drukken een aanslag te willen vestigen op basis van de uiterlijke tekenen van welvaart die de belastingplichtige vertoont. Ik stel mij voor dat bij de aankoop van een tweede woning, een dure auto of misschien een zeiljacht, de fiscus met de dreiging van een bankonderzoek die belastingplichtige wel eens zou kunnen dwingen om "vrijwillig" zijn bankuittreksels op tafel te leggen.

In de huidige situatie blijkt dat de vestiging van belasting op basis van de uiterlijke tekenen van welvaart, in de rechtspraak zeer geregeld aanleiding geeft tot de vernietiging van die aanslag wegens willekeur. Dat gebeurt niet alleen omdat de administratie toevallig over te weinig gegevens over de levensstijl van de belastingplichtige beschikt maar ook omdat zij vaak geen rekening houdt met het niet aan te geven inkomen. In dat verband denk ik aan inkomsten uit een ander belastbaar tijdperk, inkomsten die niet moeten worden aangegeven of inkomsten van een persoon die samenwoont met de belastingplichtige, enzovoort.

Wanneer het bewijsmiddel van tekenen en indiciën nu al aanleiding geeft tot willekeur bij de vaststelling van de belastbare grondslag, is volgens mij de vrees terecht dat het voornemen om dat bewijsmiddel te gebruiken voor het verkrijgen van een bijkomende onderzoeksbevoegdheid, ook wel zou kunnen leiden tot misbruiken.

Omdat de opheffing van het bankgeheim voor sommigen mogelijk is zonder aanwijzingen van fraude en voor anderen niet, denk ik dat wij een nieuw probleem gaan creëren, meer bepaald inzake de schending van het gelijkheidsbeginsel.

Naast dat artikel werd ook het artikel 319 bis van het WIB 1992 aangepast. De ontvanger is niet gebonden door het bankgeheim. Dat is niet nieuw, maar om dat principe ook in de praktijk veilig te stellen, wordt verduidelijkt dat de ontvanger niet verplicht is om alle formaliteiten te vervullen die ik daarnet heb besproken, als hij inlichtingen wil van een bank of van het centraal register.

Als ik in dat raam de rechtspositie vergelijk van een privéschuldeiser met die van de fiscus, dan denk ik niet dat wij nog kunnen spreken over een gelijkheid van schuldeisers. De ontvanger krijgt door die aanpassing immers een enorme informatievoorsprong ten aanzien van een andere schuldeiser.

Het is dan ook misschien geen slecht idee om de toegang tot zo'n register te veralgemenen. Ik verwijs specifiek naar het groenboek van de Europese Commissie van 6 maart 2008. Dat groenboek beoogt de transparantie te verbeteren van het vermogen van de schuldenaar, door registers en een vermogensverklaring van de schuldenaar.

Het blijkt dat in heel wat verschillende lidstaten de toegang tot die registers niet alleen wordt voorbehouden aan de geprivilegieerde categorieën zoals de fiscus. Daarmee wil ik mijn toelichting afsluiten.

Dat is de reden waarom onze fractie tegen het voorliggend wetsontwerp zal stemmen.

10.04 **Georges Gilkinet** (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, monsieur le secrétaire d'État, chers collègues, j'interviendrai brièvement sur trois éléments de ce projet de loi.

Les deux premiers ont trait aux transpositions de directives ou répondent à des injonctions de la Commission européenne. Nous attendons en la matière créativité et volontarisme. Il est possible, tout à la fois, de s'inscrire dans une logique européenne et de préserver des spécificités positives de notre droit. Trop souvent, les signaux européens conduisent à moins de régulation, ce qui est problématique à la fois pour le Trésor public, les citoyens et les entreprises.

Pour ce qui concerne, tout d'abord, la taxation étalée des plus-values, la législation actuelle prévoit que les plus-values concernées doivent être réinvesties dans des immobilisations utilisées en Belgique pour l'exercice d'une activité professionnelle. Dorénavant, cette latitude sera élargie à des investissements dans l'ensemble de l'Espace économique européen, ce qui occasionnera des difficultés évidentes de contrôle puisque l'Europe fiscale avance bien moins vite que l'Europe des marchés et de la dérégulation. Cette disposition nous pose donc problème.

Un autre élément nous pose problème. Il s'agit de la suppression de l'enregistrement comme entrepreneur. Cet enregistrement est une disposition utile dans une optique de contrôle de qualité et de défense des entrepreneurs qui respectent les règles du jeu. Ma collègue, Murielle Gerkens, et moi-même avons déposé un amendement visant au maintien dudit enregistrement à titre facultatif puisque l'Europe conteste le caractère obligatoire de cet enregistrement. Si nous avions été suivis, nous aurions pu répondre à l'injonction de la Commission européenne en transformant l'obligation en faculté, mais notre amendement n'a pas été soutenu par la majorité. Cela aurait pourtant pu être une manière élégante de régler la question. Je regrette donc que nous n'ayons pas été soutenus, d'autant plus que cela répondait à une attente des entrepreneurs eux-mêmes, mais également des citoyens qui souhaitent savoir si l'entrepreneur avec lequel ils veulent travailler est effectivement inscrit.

Nous réintroduirons cet amendement, étant entendu que nous avons enregistré la volonté du gouvernement de ne pas mettre en œuvre cette disposition de suppression avant d'avoir trouvé un accord à ce sujet; mais il nous semblait que d'ores et déjà nous pouvions maintenir cet enregistrement à titre facultatif.

J'en arrive ainsi au troisième point qui pose problème dans ce projet de loi portant des dispositions fiscales et diverses. Il ne concerne pas des directives ou injonctions européennes. Il a trait à la levée du secret bancaire.

On se rappellera dans ce parlement que ce principe a été acquis de haute lutte. Il a été voté et doit conduire à une plus grande efficacité des services fiscaux dans la lutte contre la fraude. C'est particulièrement important au vu des circonstances budgétaires actuelles.

Nous ressentons malheureusement peu d'enthousiasme de la part des ministres et secrétaires d'État responsables en la matière à mettre en œuvre ces principes. J'ai déjà interrogé le ministre des Finances sur la mise en place du point de contact central qui est une pierre angulaire de ce dispositif de levée du secret bancaire. J'ai dû constater avant les vacances que la question n'avait pas beaucoup avancé. Lorsque je le réinterrogerai dans les prochaines semaines, peut-être me donnera-t-il de meilleures nouvelles.

En l'occurrence, dans le cadre de ce projet de loi, tant les amendements introduits par la majorité que les explications données en séance de commission par le ministre des Finances constituent des reculs par rapport à l'esprit des textes initiaux et, donc, quant à la capacité des services fiscaux à lutter effectivement contre la fraude fiscale.

Pour que les choses soient bien claires, notre lecture de la loi actuelle est que l'accès aux données, qui seront centralisées dans le point de contact à mettre en place au niveau de la Banque nationale, est soit autorisé en cas d'indice de fraude, soit simplement en cas d'intention de taxation sur la base de l'article 341, c'est-à-dire en fonction de signes extérieurs de richesse, pour dire les choses simplement.

M. Reynders et Mme Rutten ont remis en question ce principe en commission. Vous essayez de défaire ce qui a été fait à la suite de très longs mois de travail et en application des conclusions de la commission d'enquête sur la grande fraude fiscale. Monsieur le secrétaire d'État, je trouve cela très grave! C'est inacceptable! C'est la raison pour laquelle nous ne voterons pas cette loi portant des dispositions diverses en matière fiscale.

10.05 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, heren ministers, mijnheer de staatssecretaris, ik wil het hebben over de reparatiewet van de recente bepalingen met

betrekking tot het bankgeheim die in maart 2011 zijn goedgekeurd. In het oude artikel stond dat er aanwijzingen van fraude moesten zijn vooraleer men kon overgaan tot een opheffing van het bankgeheim. Volgens de meerderheidspartijen die over het nieuwe artikel hebben gestemd was de grote vernieuwing artikel 341, de indiciaire taxatie, de opening van een piste om tot een opheffing van het bankgeheim te komen.

Tijdens de bespreking in maart zei ik al dat het een dode mus zou zijn. Na wat we in de commissie hebben meegemaakt en na wat we vandaag ook van collega Wouters van N-VA hebben gehoord vrees ik dat men de deur dichtspijkert. Wat was het probleem met de oude wet? Men kan er lang over praten maar één cijfer onthult alles: in 2009 heeft men in België tien keer het bankgeheim opgeheven. U hoort het goed. Dat is minder dan in Zwitserland. Het geeft u een idee hoezeer de Belgische wetgeving de piste naar een opheffing van het bankgeheim heeft dichtgespijkerd. Volgens de collega's van de meerderheid zou er met de nieuwe piste van de taxatie op basis van indiciën een nieuwe weg worden geopend.

Vandaag hoorden we collega Wouters. In de commissie heeft collega Rutten in een afgesproken een-tweetje met de minister van Financiën een eerste poging gedaan om van die tweede piste een dode mus te maken. De tekst van de wet is nochtans duidelijk. Voor de eerste piste, de oude piste, moet men over aanwijzingen van belastingontduiking beschikken.

Voor de tweede piste, kijk naar artikel 333.1 waar het gaat over de kennisgeving aan de belastingplichtige, moet de belastingplichtige de gegevens worden meegedeeld op grond waarvan zij meent dat het gevoerde onderzoek tot een eventuele toepassing van artikel 341 leidt.

Collega's, gegevens zijn geen aanwijzingen van fraude. Met die gegevens wordt hier bedoeld de gegevens die in de reeds decennialange bestaande procedure van taxatie op basis van indiciën worden gebruikt. Wat mevrouw Rutten, wat ook minister Reynders of wat straks ook de staatssecretaris moge antwoorden op die vraag, de tekst van de wet is duidelijk. Een interpretatie gegeven door een Kamerlid, door een staatssecretaris of door een minister kan daar niet tegen ingaan.

Er zijn nu twee mogelijkheden: ofwel wordt van de vernieuwing van maart 2011 een dode mus gemaakt ofwel houden wij die piste open. Ik wil nog eens herhalen, zoals de eerste minister heeft gezegd, dat hetgeen hier gezegd wordt met betrekking tot de interpretatie van die artikelen van het grootste belang is. De tekst van de wet is klaar en duidelijk: gegevens zijn geen aanwijzingen van fraude.

10.06 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Mijnheer Van der Maelen, wij hebben die discussie gevoerd in de commissie. U hebt toen een poging gedaan om de tekst van de wet te verwarren met interpretaties. Het enige dat zowel de minister van Financiën als ikzelf hebben gedaan is de tekst van de wet verduidelijken.

Als er iemand een interpretatie wil geven en voor verwarring wil zorgen, dan bent u het en dan bent u verantwoordelijk voor de misverstanden die daaromtrent bestaan. Dat is dan ook uw verantwoordelijkheid, want de tekst van de wet is wat hij is en die is bijzonder duidelijk.

Eerlijk gezegd, voor iemand die strijdt tegen fiscale fraude en voor iemand die strijdt tegen fiscale verwarring zou het u sieren om u te houden aan de tekst van de wet, dat is wat mijn fractie doet en dat is wat de regering doet. Als u evenwel een stok in het hoenderhok wil gooien, is dat uw verantwoordelijkheid.

10.07 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de voorzitter, collega, nu zet u de dingen toch compleet op hun kop. Ik lees de tekst van artikel 331 voor, want u hebt erom gevraagd.

“In de gevallen, bedoeld in artikel 322, § 2 en 327, § 3, tweede lid stelt de administratie de belastingplichtige in kennis van de aanwijzing of de aanwijzingen van belastingontduiking of van de gegevens op grond waarvan zij meent dat het gevoerde onderzoek tot een eventuele toepassing van artikel 341 leidt”.

Dat is de tekst van de wet.

In de commissie hebt u de minister de vraag gesteld of, in het geval van artikel 341, het fraude moet zijn of niet. Dat was een duidelijk een-tweetje dat u met de minister van Financiën hebt afgesproken.

Ik heb toen gereageerd zoals ik nu heb gereageerd en ik zeg u dat de tekst van de wet duidelijk is: gegevens zijn niet gelijk aan fraude.

Le **président**: Monsieur Van der Maelen, je vais donner la parole à Mme Rutten.

10.08 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik ben niet het enige, hier vandaag aanwezige lid, dat wil opmerken dat de woorden van de heer Van der Maelen pertinent onjuist zijn.

Mijnheer Van der Maelen, waar het om gaat, is dat wij een cascadesysteem hebben afgesproken waarbij in elk geval in eerste instantie naar de belastingplichtige wordt gegaan. Gaat u daarmee akkoord? U gaat daarmee akkoord.

Het punt waarop er bij u verwarring is ontstaan, is dat tegen de betrokken belastingplichtige op geen enkel moment duidelijk hoeft te worden gemaakt waar het om gaat.

Wat ik heb verduidelijkt, is de tekst van de wet. Ik heb mij strikt aan de tekst van de wettelijke bepaling gehouden. Immers, mijnheer Van der Maelen, wanneer een onderzoek wordt ingesteld, heeft de belastingonderhorige het recht – dit lijkt mij elementair in een rechtsstaat – te weten wat hem of haar ten laste wordt gelegd.

Daarover gaat de huidige discussie.

Ik heb op geen enkel moment de bewoordingen in de mond genomen waarover u het hebt. Indien u echter graag verwarring wil stichten, waarmee u een hele jurisprudentie op gang wil brengen, die eigenlijk het omgekeerde resultaat beoogt van wat uzelf verwoordt, dan is dat uw verantwoordelijkheid. Mijnheer Van der Maelen, dat is dan uw verantwoordelijkheid.

Ik ben de discussie ter zake eigenlijk au fond beu. Waar het om gaat, is dat wij geen heksenjachten tegen onze burgers organiseren en dat wij, anderzijds, een correcte toepassing van de regelgeving verkrijgen. Dat impliceert dat, wanneer aan burgers een kennisgeving wordt gegeven, de overheid hen ook laat weten wat hen ten laste wordt gelegd. Zulks betreft geen loutere verwijzing naar het desbetreffende rechtsartikel, maar ook een uitleg over het punt waarover het gaat. Dat is de discussie.

Ik zal hier niet de hele discussie uit de commissie overdoen. U blijft verwarring stichten. U blijft ook alles op een hoopje gooien. Een dergelijke houding is ongehoord.

Le **président**: J'espère effectivement qu'on ne recommence pas les discussions des commissions ici. Autrement, on n'en sortira jamais.

10.09 Veerle Wouters (N-VA): Ik moet mevrouw Rutten ter zake bijtreden. Zij heeft met geen enkel woord gerept over ontduiking of belastingfraude. Zij heeft evenmin geopperd dat in voormelde gevallen de gegevens aan de belastingplichtige zouden moeten worden doorgegeven. Zij heeft toen gewoon letterlijk de tekst voorgelezen.

Voor ons is een en ander wel een probleem.

Voor de N-VA-fractie was de tekst die voorlag, immers coherent, zeker wanneer wordt verwezen naar de tekst over het opvragen van de gegevens bij het centraal aanspreekpunt. Die tekst is immers niet gewijzigd. Wanneer beide teksten naast elkaar worden gelegd, met name de aanvraag bij het centraal aanspreekpunt of het feit dat de betrokkene zich tot de inlichtingendienst bij de bank zelf kan richten, is er nu wel degelijk een verschil merkbaar.

Echter, zoals de wet nu wordt aangepast, is er volgens mij geen discussie meer. Er is, enerzijds, de weg waarbij op het ogenblik dat er een aanwijzing of aanwijzingen zijn, een bankonderzoek kan worden opgestart of het bankgeheim kan worden doorbroken.

Anderzijds, kan men op basis van tekenen en indiciën een aanslag aanpassen. Maar daarbij is er geen sprake van belastingontduiking, want ik heb heel duidelijk gezegd dat een aanslag op basis van tekenen en indiciën op zich nooit wijst op belastingontduiking. Die link kan men niet maken. Ze zijn alle twee gescheiden. Het is een of-ofverhaal. Wij hebben in maart een hele en-ofdiscussie gehad. Ik meen dat de interpretatie van mevrouw Rutten juist is.

10.10 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik zal de verwarring nog wat groter maken. Ik ben het helemaal eens met de interpretatie die collega Wouters aan de tekst geeft.

Er is een eerste piste, de oude piste, op basis van aanwijzingen. Wat zegt de nieuwe wet van maart? Als men die piste volgt, moet men eerst vooraf de belastingplichtige – daarmee ben ik het volledig eens, ik heb dat trouwens ook zo ingeschreven in wetsvoorstellen die ik heb ingediend – er kennis van geven dat men het voornemen heeft om het bankgeheim op te heffen en moet men de belastingplichtige ook de aanwijzingen geven.

In de tweede piste, bij de taxatie op basis van indiciën, heeft men geen aanwijzingen van fraude nodig om te starten. Daarover zijn wij het eens. Als men die start en men wil naar de procedure van de opheffing van het bankgeheim gaan, dan moet men de belastingplichtige vooraf – ik ben het daarmee volledig eens – de gegevens geven die de dienst ertoe gebracht hebben tot die indiciaire taxatie te komen.

Waarover gaat de discussie tussen u, mevrouw Wouters, en mevrouw Rutten? U ziet het gevaar, mevrouw Wouters, dat het bankgeheim makkelijker opgeheven zal worden. Dat is iets waarmee mevrouw Rutten verveeld zit, maar haar probleem is dat haar partij in de regering daarmee akkoord is gegaan. Dus heeft zij, via een een-tweetje met de minister van Financiën, geprobeerd om een beperkende interpretatie aan de tekst te geven.

Ik herhaal nogmaals dat de tekst van de wet duidelijk is. In de tweede piste is het zo dat, als men op basis van indiciën tot de taxatie wil overgaan, men geen aanwijzingen van fraude nodig heeft. Daarin zit juist het enige punt van vernieuwing van de nieuwe wet van maart 2011. Die piste heeft Open Vld, in samenspraak met de minister van Financiën, willen verenigen. Het is duidelijk, mevrouw Wouters en ikzelf staan aan de kant van de wettekst. Collega Rutten heeft in de commissie geprobeerd de ingangspoort te verenigen. Het is, helaas voor haar, niet gelukt, dankzij de waakzaamheid van mevrouw Wouters en mezelf.

Ik ben ervan overtuigd dat de minister niets anders kan zeggen. De tekst van de wet is duidelijk.

10.11 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Mijnheer Van der Maelen, de waarheid heeft hier wel haar rechten.

De discussie in de commissie ging over de vraag wat er bij kennisgeving moest worden gemeld. Uw versie was dat er louter moet worden gemeld dat een procedure zou worden gestart op basis van tekenen.

Wat ik in commissie heb aangehaald, is dat dat niet volstaat. Ik heb de tekst van de wet letterlijk voorgelezen. “De rechtsonderhorige heeft het recht om te weten welke tekenen en indiciën hem of haar ten laste gelegd worden”.

Dat lijkt mij elementair in een rechtsstaat en niet gewoon een verwijzing naar een vaag artikel op basis waarvan u maar al te graag de administratie zou loslaten op de burgers.

Dat pikken wij niet. De belastingplichtigen in ons land hebben het recht om te weten waarnaar men op zoek gaat en hebben bovendien het recht om de zaken dan recht te zetten en duidelijk te maken in het kader van de cascadeprocedure, die wij hebben goedgekeurd.

U zaait verwarring en u meent dat u mevrouw Wouters en mijzelf uit verband kan spelen, quod non.

Een rechtsonderhorige in ons land heeft het recht om te weten wat hem of haar ten laste wordt gelegd en dat is de enige en juiste lezing van het wetsartikel.

10.12 Veerle Wouters (N-VA): Ik wil mevrouw Rutten deels bijtreden wanneer zij zegt dat de gegevens die men moet melden, de gegevens zijn op grond waarvan men meent dat ze tot een onderzoek leiden.

Er is met geen enkel woord gerept over de aanwijzing van fraude. Mevrouw Rutten, ik denk dat u het probleem voor de heer Van der Maelen kunt oplossen. U gaat akkoord met de piste dat er geen fraude hoeft te zijn als er een aanslag gebeurt op teken van indiciën.

In dat geval kan men via de tweede piste het bankgeheim opheffen zonder dat er specifieke belastingfraude of -ontduiking aan het licht is gekomen. Men kan immers perfect een aanslag opstarten op basis van indiciën, zoals wanneer de fiscus vindt dat wat in uw belastingbrief staat, niet echt overeenstemt met uw

levensstijl.

In principe is dat volgens mij een voldoende gegeven. Als de fiscus vindt dat mijn levensstijl te hoog is in vergelijking met hetgeen ik aan de belastingen aangeef, is er daarom nog geen sprake van belastingontduiking of -fraude.

Vanaf dat ogenblik wordt u op de hoogte gebracht van de gegevens. U wordt gevraagd om te verantwoorden waarom u met een te dikke auto rijdt en waarom u te veel op vakantie bent geweest. Daarom is het nog helemaal niet zeker dat u belastingfraude hebt gepleegd. U kunt achteraf perfect staven dat dit te danken is aan inkomsten die u dat jaar niet hebt moeten aangeven omdat u toevallig samenwoont met iemand die andere aangiften moet invullen.

Ik ben ermee eens dat u niet heeft gezegd dat het ging over de vraag of de gegevens al dan niet belastingontduiking of zo moesten bevatten. Ik wil er toch op wijzen en de heer Van der Maelen bijtreden door te zeggen dat er bij het opstarten van een onderzoek sprake moet zijn van belastingontduiking.

10.13 Bernard Clerfayt, secrétaire d'État: J'ai du mal à comprendre toute la subtilité du débat que vous menez ici!

De opheffing van het bankgeheim is een aantasting van het privé-leven van de belastingbetalers.

C'est une atteinte à la vie privée du contribuable. La levée du secret bancaire ne trouve sa justification que dans des circonstances limitativement définies par la loi pour permettre à l'administration des Finances de calculer le juste impôt.

La loi prévoit explicitement deux cas dans lesquels on peut interroger les institutions bancaires et financières pour disposer d'informations qui permettent de calculer le juste impôt. Il s'agit premièrement du cas d'indice de fraude. Un indice de fraude, ce n'est pas de la fraude. Il faut néanmoins des éléments matériels suffisamment probants pour indiquer qu'il y a des indices de fraude.

Ce n'est peut-être pas de la fraude. On ne le sait pas encore. Il y a toute une liste d'exemples de ces éléments matériels qui se trouvent dans le rapport de la commission qui date d'il y a quelques mois, quand nous avons traité de cette question avant de discuter le projet en séance.

En ce qui concerne le deuxième cas, il s'agit de l'article 341, où l'administration envisage de faire une réévaluation sur base indiciaire de la situation du contribuable.

On trouve le mot "indice" dans les deux cas. Indice de fraude dans un cas et réévaluation indiciaire dans l'autre. Dans les deux cas, il faut qu'il y ait des éléments suffisamment probants pour justifier la levée du secret bancaire.

Nous discutons ici des conditions dans lesquelles on peut lever le secret bancaire et des formalités qu'il faut accomplir avant d'avoir accès aux données de la vie privée de ce contribuable, qui se trouvent sur son compte bancaire. Avant que l'administration puisse avoir accès au compte bancaire, elle doit informer correctement et complètement le contribuable soit sur les indices de fraude, soit sur les éléments indiciaires, qui sont une forme d'indices de fraude, qui vont amener l'administration à lever le secret bancaire.

Il me semble que le texte est suffisamment clair et que le débat que nous avons ici relève plutôt d'un débat sur le sexe des anges, ce qui a mené à de nombreux conciles. Je crois que nous pouvons poursuivre avec le vote de ce texte, les débats en commission ayant déjà clarifié cette question.

Le **président**: Je le crois aussi, mais Mme Rutten souhaite encore intervenir.

10.14 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, toch wel, omdat ik betreur dat er opnieuw verwarring wordt gesticht door de heer Van der Maelen. De staatssecretaris is heel duidelijk geweest.

Mijnheer Van der Maelen, u weet dit zeer goed. Zowel wanneer het gaat om aanwijzingen als wanneer het gaat om tekenen en indiciën, wat trouwens al een bestaand artikel in de wetgeving is, ging de discussie over welke procedure er moet worden gevolgd.

Aangezien het niet gaat over bewezen fraude maar om aanwijzingen of om tekenen en indiciën, lijkt het onze fractie essentieel dat men de rechtsonderhorige inlicht over de feiten waarover het gaat en hem of haar ook de kans geeft om orde op zaken te stellen en eventuele onduidelijkheden weg te werken. Dat is essentieel.

U gooit hier twee dingen op een hoopje. U gooit het onderscheid tussen de twee ingangen op een hoop met de procedure die moet worden gevolgd. Dat is enkel en alleen voor uw rekening in de strijd tegen de fiscale fraude.

10.15 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de voorzitter, excuseer mij dat ik doorga in deze discussie, maar het is echt cruciaal.

Ik herhaal. Met de oude wetgeving werd in België in 2009 10 keer het bankgeheim opgeheven. Dat is minder dan in Zwitserland.

Als wij willen dat de nieuwe wetgeving ons brengt op het niveau van fiscaal geciviliseerde landen als Nederland, Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië, dan is deze discussie cruciaal.

Ofwel heeft de toevoeging van een nieuwe toegangspoort om tot de opheffing te komen via taxatie op basis van indiciën zin en dan betekent dit dat men voor die procedure niet kan eisen wat men in de oude wetgeving vraagt, namelijk aanwijzingen van fraude. Dit is de discussie die bepaalt of de nieuwe wetgeving in België zal kunnen worden gebruikt.

Wat is nu het probleem? Waarom heeft mevrouw Rutten de vraag gesteld? In Fiscoloog wordt er door fiscalisten op gewezen dat door het openen van een nieuwe poort men nu meer dan vroeger het bankgeheim zal kunnen opheffen.

Ondanks het feit dat minister Van Quickenborne deze week in de krant heeft gezegd dat “wij liberalen ook willen dat de strijd tegen de fraude wordt verbeterd”, stellen wij vast dat een prominent lid van de commissie voor de Financiën probeert het toepassingsgebied van de nieuwe wet te beperken door te zeggen dat bij de kennisgeving aan de belastingplichtige...

Mevrouw Rutten, stop met te zeggen dat wij dat niet willen. Het stond in mijn eigen wetsvoorstel.

Het stond in mijn wetsvoorstel dat men maar tot opheffing van het bankgeheim komt nadat men de belastingplichtige de kans heeft gegeven om zelf de informatie ter beschikking te stellen. Stop daar dus mee! Wat u hebt willen doen, is het gebruik van het nieuwe artikel – dat toelaat om België op het normale niveau te brengen wat betreft de opheffing van het bankgeheim – te beperken. Dat hebt u geprobeerd. Geef dat alstublieft toe. Wees eerlijk. Begin niet te zeggen dat ik wil dat hier een blinde jacht plaatsvindt. Het is het standpunt van de sp.a dat men niet tot een opheffing van het bankgeheim komt dan nadat men de belastingplichtige de kans heeft gegeven om zelf de informatie te geven waarnaar wordt gezocht.

10.16 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Mijnheer Van der Maelen, u bent ongelooflijk intellectueel oneerlijk. Dat is waarschijnlijk niets nieuw, maar ik zit hier nog maar een jaar en ben daardoor verontwaardigd. Andere collega's maken dat waarschijnlijk al jaren mee, maar ik ben daardoor nog op mijn ziel getrapt. Teken en indiciën, namelijk uiterlijke kenmerken, willen nog niet zeggen dat mensen fraude hebben gepleegd. Dat wil dit niet zeggen, mijnheer Van der Maelen. Dat is essentieel.

10.17 Dirk Van der Maelen (sp.a): ... met aanwijzingen van fraude. Dat hebt u geprobeerd.

Le **président**: Chers collègues, laissez parler les uns après les autres et essayez de rester calme et se respectant.

10.18 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Mijnheer Van der Maelen, de essentie van deze aanpassing is de volgende. Waar er in het verleden sprake moest zijn van vastgestelde fraude, gaan we nu over tot een mechanisme waarin sprake is van aanwijzingen aan de ene kant of tekenen en indiciën. Dit moet echter wel op een manier gebeuren die de belastingplichtige de kans geeft om aan te tonen dat er helemaal geen sprake is van fraude. Wat u doet, mijnheer Van der Maelen, is iedereen, maar werkelijk iedereen die met deze procedure in het vizier zou kunnen komen met de vinger wijzen en zeggen dat hij of zij een fraudeur is. Dat is voor uw rekening!

Wij willen de echte fraudeurs aanpakken. Wij willen degenen die de wet ontduiken aanpakken. Wij vinden echter niet, mijnheer Van der Maelen, dat iedereen die in dit land belastingen betaalt per definitie een fraudeur zou zijn. Dat is uw interpretatie maar niet de onze.

Ik rond af, mijnheer de voorzitter. Dit is echt essentieel!

Met dit wetsartikel openen wij twee mogelijkheden, op basis waarvan de procedure identiek is. Men geeft de belastingonderhorige de kans om zich te verantwoorden en, waar sprake is van een misverstand, om uit te leggen dat het niet kan.

In uw wetsvoorstel, mijnheer Van der Maelen, ging het over alle inkomsten die niet werden aangegeven, ook de inkomsten die men niet moet aangeven. Het essentiële verschil tussen uw partij en onze partij is dat wij achter de ware fraudeurs aangaan en dat voor u iedereen in het land per definitie schuldig is. Dat hoeft voor ons niet.

Le **président**: Monsieur Van der Maelen, puis-je vous demander de poursuivre? Encore une chance qu'il y a des différences entre les partis. Autrement, que ferions-nous?

10.19 Dirk Van der Maelen (sp.a): Collega, u probeert te doen alsof onze discussie gaat over het al dan niet op voorhand inlichten van een belastingplichtige dat men zich voorneemt het bankgeheim op te heffen. Stop daar alstublieft mee. Ik heb u gezegd dat wij het op dat punt met elkaar eens zijn. Kijk naar de inhoud van mijn wetsvoorstel. Maar, collega, wat hebt u gedaan? Omdat u van allerlei fiscale advocaten het bericht hebt gekregen te kijken naar de artikelen en op te passen omdat er een poort was geopend, hebt u met uw partij geprobeerd om die te sluiten. Ik ben blij dat dit debat minstens zal toelaten dat die poort niet wordt gesloten.

Ik kom tot het laatste punt in diezelfde procedure. Wat betreft de taxatie op basis van indiciën heb ik een amendement ingediend omdat er nog onduidelijkheid is inzake de mogelijkheid om het centraal aanspreekpunt te contacteren. Als ik kijk naar de tekst die voorligt, dan kan iemand die van slechte wil is – fiscale advocaten die een belastingplichtige verdedigen in een grote fraude, gaan op zoek naar allerlei procedurefouten – dat wel eens gebruiken. Indien in de procedure tot opheffing van het bankgeheim de fiscus zich heeft gewend tot het centraal aanspreekpunt en daar alle bankrekeningnummers heeft opgevraagd, zou op basis van de huidige wettekst een advocaat wel eens kunnen zeggen dat de hele procedure ongeldig is omdat er geen recht was om het centraal aanspreekpunt te contacteren.

Daarom heb ik een amendement ingediend dat wij straks ter stemming voorleggen. Ik hoop dat de collega's die het goed voorhebben bij de aanpak van de fraude, dit amendement zullen goedkeuren.

10.20 Veerle Wouters (N-VA): Ik moet mevrouw Rutten bijtreden.

Ik zou een en ander nog eens grondig bekijken, mijnheer Van der Maelen. U zou heel blij moeten zijn met het voorstel inzake het bankonderzoek, zoals het thans voorligt. Wij hebben daarover een andere opvatting, maar ik denk dat er voor u toch geen addertje onder het gras zit. Ik denk dat mevrouw Rutten op dat punt gelijk heeft. Ik begrijp uw reactie op wat hier voorligt, niet echt. Ik zou veeleer denken dat de VLD hiermee niet akkoord zou gaan, maar ik snap niet dat u namens de sp.a op dit voorstel reageert.

10.21 Dirk Van der Maelen (sp.a): Ik heb daarover niets gezegd, tot de getelefoneerde vraag van mevrouw Rutten aan de minister van Financiën kwam. Toen heb ik gezegd dat men moest oppassen omdat er geprobeerd werd datgene te doen waarvoor fiscale advocaten in Fiscoloog en andere bladen hebben gewaarschuwd, met name dat de bepaling zoals ze nu in de wet staat, zal leiden tot iets meer opheffingen van het bankgeheim. Die deur heeft mevrouw Rutten proberen te sluiten en daartegen heb ik geprotesteerd.

Le **président**: Merci, monsieur Van der Maelen.

J'ai un peu l'impression qu'il aurait peut-être fallu une réunion supplémentaire de la commission des Finances pour aplanir ce genre d'interprétation. À vouloir aller trop vite, on se retrouve avec des incompréhensions majeures. Et cela me semble regrettable. J'en appelle donc aux présidents de commission pour bien finaliser le travail avant de venir en séance plénière. C'est un avis d'observateur indépendant!

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles **Bespreking van de artikelen**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(1737/4)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1737/4)**

Le projet de loi compte 21 articles.
Het wetsontwerp telt 21 artikelen.

* * * * *

Amendements déposés ou redéposés:
Ingediende of heringediende amendementen:

Art. 7/1(n)

- 1 - Dirk Van der Maelen (1737/2)

Art. 20/1(n)

- 2 - Muriel Gerken cs (1737/2)

Art. 22(n)

- 5 - Veerle Wouters cs (1737/5)

Art. 23(n)

- 6 - Veerle Wouters cs (1737/5)

Art. 24(n)

- 7 - Veerle Wouters cs (1737/5)

Art. 25(n)

- 8 - Veerle Wouters cs (1737/5)

Art. 26(n)

- 9 - Veerle Wouters cs (1737/5)

Art. 27(n)

- 10 - Veerle Wouters cs (1737/5)

* * * * *

Quelqu'un demande-t-il la parole?
Vraagt iemand het woord?

10.22 Veerle Wouters (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik wil graag toelichten waarom wij onze amendementen hebben ingediend. Vorige week, zondagnacht, heeft de regering voor de tweede keer in drie jaar een grootbank genationaliseerd. De feitelijke onteigening van de aandeelhouders van Dexia Holding is in een stroomversnelling geraakt doordat talrijke gemeenten hun rekeningtegoeden hebben teruggetrokken uit Dexia Bank België.

In de pers zag ik daarin vernoemd de gemeente Brakel van Herman De Croo, de gemeente Dendermonde van Leen Dierick, de gemeente Gent van Mathias De Clercq, de gemeente Torhout van Vlaams minister Hilde Crevits, de gemeente Vilvoorde van Jean-Luc Dehaene en het Vilvoordse OCMW van Hans Bonte.

Volgens Vlaams minister-president Kris Peeters was dit onaanvaardbaar, terwijl collega Bonte vond dat hij zijn plicht als goede huisvader deed.

Collega's, ik weet niet of het uit onzekerheid of onwetendheid was, maar deze gemeenten hebben voor miljoenen aan tegoeden weggehaald bij Dexia Bank België. De gemeenten en de OCMW's maakten zich zorgen over de financiële toestand van Dexia. Dat de gemeenten, die vaak leningen hebben lopen bij Dexia, vreesden dat zij hun rekeningtegoeden zouden kwijtspelen terwijl zij hun leningen zouden moeten blijven aflossen indien het slecht zou aflopen met de bank, is begrijpelijk. Daardoor evenwel hebben zij de

liquiditeitscrisis bij Dexia Bank België nog versterkt.

In onzekere tijden moet men zekerheid bieden. In plaats van te discussiëren over wie gelijk heeft, stel ik samen met senator Lieve Maes voor dat de tegoeden bij een bank steeds verrekend zouden kunnen worden met de leningen bij die bank, zowel indien de cliënt failliet gaat als indien de bank zelf failliet gaat. Door de verrekening van rekeningtegoeden en leningen kan volgens ons een run on the bank vermeden worden.

Alle gemeenten hebben zowel rekeningtegoeden als leningen bij de bank. Als zij de zekerheid hadden dat indien Dexia Bank België failliet zou gaan – wat niet gebeurd is – hun leningen de garantie zouden vormen voor hun rekeningtegoeden, dan hoefden zij hun rekeningtegoeden niet naar een andere bank te verplaatsen.

Hun leningen bij Dexia vormen in ons voorstel de zekerheid tot terugbetaling van de rekeningtegoeden.

Eigenlijk is zulks de logica zelf. In Nederland bestaat het principe op schuldvergelijking na samenloop al. Wanneer het op centen aankomt, zijn de Nederlanders meestal niet zo dom.

Met ons voorstel moet ik eigenlijk gewoon terugkomen op mijn uiteenzetting tijdens de plenaire zitting van 13 september 2011, dus een maandje geleden. Tijdens die namiddag hebben wij een wijziging van de wet inzake de financiële zekerheden besproken. Bedoelde wet bepaalt dat bij een individuele overeenkomst de bank en de cliënt kunnen overeenkomen dat, indien de bank failliet gaat, de leningen de garantie voor de rekeningtegoeden vormen. Indien daarentegen de cliënt failliet gaat, vormen de rekeningtegoeden de garantie voor de leningen. Dergelijke overeenkomsten worden in het bancaire taalgebruik meestal nettingovereenkomsten genoemd.

Collega's, daarjuist vroeg ik mij af of het uit onzekerheid of uit onwetendheid was dat de gemeenten de miljoenen tegoeden bij Dexia België weghaalden. Uit het feit dat zij de tegoeden overschreven, meen ik te moeten afleiden dat de betrokken gemeenten en OCMW's blijkbaar de mogelijkheid van de nettingovereenkomst niet kenden.

Hebben de collega's die ik daarnet heb vernoemd en die de bedoelde tegoeden naar een andere bank hebben overgeschreven, door Dexia Bank een nettingovereenkomst aangeboden gekregen? Is het management van Dexia ter zake proactief opgetreden, door haar belangrijke klanten, zoals de gemeenten en OCMW's, een nettingovereenkomst aan te bieden?

Heeft het management van Dexia op dergelijke wijze misschien de liquiditeitscrisis proberen te beperken? Zo ja, welke en hoeveel klanten hebben in voorkomend geval een nettingovereenkomst aangeboden gekregen?

Ik hoef nu geen antwoorden op voorgaande vragen te krijgen. Het betreft immers vragen die wij zeker nog zullen stellen in het latere parlementaire verloop, waarin wij de ware achtergrond van het falen van Dexia zullen bestuderen.

Niettemin wil ik op het volgende wijzen. Gisteren wees minister Reynders in de commissie voor de Financiën er nog eens heel sterk op dat het management van Dexia Bank België een erg professioneel management was. Wij hopen dan ook dat in de toekomst uit de antwoorden op voormelde vragen de professionaliteit van het management mag blijken.

Wat wij in onze amendementen specifiek voorstellen, is dat hetgeen bij een individuele overeenkomst vandaag reeds mogelijk is, zou gelden als wettelijke algemene regel.

Het huidige recht is immers om drie redenen zeer onrechtvaardig omdat het een enorm grote ongelijkheid creëert tussen de verschillende schuldeisers. Ten eerste, is het onlogisch dat er een verbod op gerechtelijke schuldvergelijking bestaat na samenloop terwijl er op individuele basis wel nettingovereenkomsten kunnen worden afgesloten die ook een verrekening van vorderingen en schulden na samenloop toelaten. Als ik het kader in het verhaal van Dexia, schuilt de eerste ongelijkheid in dit geval bijgevolg in het feit dat de ene cliënt van de bank misschien wel een nettingovereenkomst aangeboden krijgt en de andere niet. Dat is dus de eerste ongelijkheid.

Een tweede ongelijkheid is het gevolg van de wijze waarop de meerderheid tegemoet is gekomen aan een

onbegrijpelijk arrest van het Grondwettelijk Hof van 2008. Ondanks het feit dat dit arrest in zowel de Nederlandstalige als de Franstalige rechtsleer zeer bekritiseerd werd hebben de collega's van de meerderheid het toch nodig geacht om dan nog via amendement de particulieren uit te sluiten van nettingovereenkomsten. Als ik mij dan terug op de zaak Dexia richt, heeft dit amendement dus tot gevolg dat de overheden, de vennootschappen en de handelaars individueel met de bank een verrekening van hun tegoeden met hun leningen zouden kunnen bedingen ingeval Dexia failliet zou gaan. Particulieren worden echter uitgesloten van die mogelijkheid. Het Parlement heeft namelijk goedgekeurd dat particulieren uitgesloten worden. Begrijpe wie begrijpe kan. Ik begrijp niet waarom sp.a en Groen! dit amendement gesteund hebben. Ze zitten nog niet eens in de regering en de groenen zullen daar naar wat wij gehoord hebben ook niet in raken. Toch laten ze de belangen van de particulieren al schieten. Exact een maand later moet ik dus terugkomen op die keuze. De indieners hebben zich er indertijd eigenlijk toe geleend dat de regering het advies van de Raad van State ontweek. Het arrest van het Grondwettelijk Hof was immers al twee jaar oud en had dus perfect mee kunnen worden opgenomen in het wetsontwerp zelf. Indien de Raad van State een maand geleden wel advies had kunnen geven, dan was de kritiek in de rechtsleer op het arrest wellicht niet aan de aandacht ontsnapt. Een maand geleden zou de discussie in de commissie over het maatschappelijk belang van schuldvergelijking dan ongetwijfeld in een ruimer perspectief gevoerd zijn. Misschien zal de zaak Dexia de collega's nu doen inzien dat de gemaakte keuze geen gelukkige keuze is. Wie weet.

Dat brengt mij meteen bij een derde ongelijkheid. Alle banken hebben in hun algemene voorwaarden een compensatiebeding opgenomen. Dat beding heeft de bedoeling saldi van rekeningen die niets met mekaar te maken hebben met mekaar te verrekenen. Die principiële geldigheid van een compensatiebeding wordt algemeen aanvaard, maar de mogelijkheid tot verrekening wordt door alle grootbanken steeds eenzijdig in het voordeel van de bank bedongen.

Uit de eenzijdige compensatiebedingen blijkt nogmaals de arrogantie van die grootbanken, want zij gaan er nog steeds van uit dat zij niet failliet kunnen gaan en dat het alleen hun cliënten zijn die kunnen failliet gaan. Maar, de huidige financiële crisis en die van 2008 bewijzen volgens mij toch het tegendeel. De redden van Fortis en Dexia hebben de belastingbetaler reeds heel veel geld gekost en zullen nog geld kosten.

Daarom voorzien wij in onze amendementen dat ingeval van faillissement de verrekening steeds wederkerig moet zijn, zowel wanneer de cliënt failliet gaat maar ook als de klant failliet gaat.

De **voorzitter**: Mevrouw Wouters, normaalgezien is het vijf minuten per amendement, u spreekt een beetje te lang.

10.23 Veerle Wouters (N-VA): Mijnheer de voorzitter, het zijn zes amendementen, dus dat zijn 30 minuten.

Le **président**: Faites un effort de synthèse.

10.24 Veerle Wouters (N-VA): Mijnheer de voorzitter, de financiële crisis is niet voorbij. Het is het wezen van het bankieren om op korte termijn spaargelden aan te trekken en om die om te zetten in leningen op lange termijn, ongeacht of men nu voorstander is van gescheiden spaarbanken versus zakenbanken. Het is eigen aan de stiel.

Indien iedereen zijn spaartegoeden op dit ogenblik gaat opvragen bij de bank, komt die bank onvermijdelijk in een liquiditeitscrisis. Wij zijn ervan overtuigd dat een wettelijke regeling van schuldvergelijking na samenloop de stabiliteit van het financiële systeem ten goede zou komen.

Collega's, wij hopen de steun voor onze amendementen te krijgen, zeker van al degenen die vorige week, misschien terecht, zeer ongerust waren dat zij hun rekeningtegoeden dreigden te verliezen bij Dexia Bank België.

Persoonlijk feit Fait personnel

De **voorzitter**: Mijnheer Bonte, u hebt het woord voor een persoonlijk feit.

10.25 Hans Bonte (sp.a): Mijnheer de voorzitter, na het aanhoren van een hoofdstuk uit een cursus fiscaal recht wil ik reageren op een provocatie in verband met de gemeentebesturen en het feit dat het OCMW van

Vilvoorde in een paniecreactie transfers zou hebben gedaan.

Het klopt dat minister-president Peeters zich geroepen voelde om het OCMW van Vilvoorde en mij te beschuldigen van zaken die onaanvaardbaar waren. Dat waren de woorden die de minister-president vorige week woensdag, 5 oktober, in de media gebruikt heeft. Ik zal het nooit vergeten. De minister-president had echter beter eerst eens gekeken naar wat er in Puurs gebeurd was, waar zij trouwens de absolute meerderheid hebben. Daar is net hetzelfde gebeurd, net zoals in zovele andere gemeente- en OCMW-besturen.

U vraagt vanwaar die ongerustheid kwam. Ik heb hier voor mij de toespraak liggen die de minister-president gisteren in het Vlaams Parlement namens de meerderheid gehouden heeft, ook namens uw partij dus. Wat Dexia betreft, focuste hij op het probleem van de onzekerheden op dat moment. Ik lees, het zijn woorden uit de mond van de minister-president: "Wij dienden vast te stellen dat de raad van bestuur van Dexia Holding van maandag 3 oktober eigenlijk zelf de uitstroom van deposito's op gang bracht, door samen te komen zonder tot een beslissing te komen over de voorliggende problemen en door de wijze waarop daarover werd gecommuniceerd en de verwarring die daardoor ontstond."

Hij verwijst dus naar de houding van de raad van bestuur van Dexia zelf, die hij verantwoordelijk acht voor het creëren van onzekerheden en de vlucht van deposito's. Het betreft de raad van bestuur van 3 oktober. Twee dagen later permitteert de minister-president zich om lokale besturen de mantel uit te vegen omdat zij precies doen wat hij hun gisteren verweet. Op dat punt wil ik enige rechtzetting, ook in verband met de suggesties die u daaromtrent doet.

10.26 Veerle Wouters (N-VA): Mijnheer Bonte, ik dacht dat uw partij daar ook in de meerderheid zit.

Ik heb niemand iets verweten. Die reactie is begrijpelijk, maar met onze amendementen willen wij in de toekomst een dergelijke reactie voorkomen. Ik hoop weliswaar dat zoiets niet nog eens voorvalt in België, maar wij weten dat wij in een financiële crisis en bankencrisis verzeild zijn. Wij willen met deze amendementen een *run on the bank* voorkomen, niets meer, niets minder. Ik heb niemand iets verweten. Ik heb gewoon vermeld wat er gebeurd is. Als deze amendementen al waren aangenomen in de wet betreffende de financiële zekerheden, dan had dat misschien allemaal niet moeten gebeuren.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Ik herinner u eraan dat wij ons hier in het federaal Parlement bevinden.

10.27 Staatssecretaris Bernard Clerfayt: Mijnheer de voorzitter, ik wil gewoon zeggen dat ik het niet nuttig vind om deze amendementen nu te analyseren. De interventie van de regering heeft de activiteiten van Dexia Bank België gewaarborgd. Er is dus geen risico voor de klanten. Er is geen enkel risico voor de rekeningen en de kredieten. De activiteiten zijn nu gewaarborgd. Volgens mij zal geen enkele systemische bank in België ooit failliet gaan. Het lijkt mij dan ook niet nuttig deze vlugge aanpassing van het Burgerlijk Wetboek te analyseren.

Namens de regering stel ik dan ook voor deze amendementen af te wijzen.

Le **président**: Chers collègues, il me semble que ce projet a été suffisamment débattu.

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen en over het geheel zal later plaatsvinden.

* * * * *

Conclusion de la discussion des articles:

Besluit van de artikelsgewijze bespreking:

Réservé: le vote sur les amendements.

Aangehouden: de stemming over de amendementen.

Adoptés article par article: les articles 1 à 21.

Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 1 tot 21.

* * * * *

11 **Projet de loi relatif à la contribution de la Belgique à la quinzième reconstitution des ressources de l'Association internationale de Développement (1747/1-2)**

- **Projet de loi relatif à la contribution de la Belgique à la seizième reconstitution des ressources de l'Association internationale de Développement (1748/1-2)**

11 **Wetsontwerp betreffende de bijdrage van België aan de vijftiende wedersamenstelling van de werkmiddelen van de Internationale Ontwikkelingsassociatie (1747/1-2)**

- **Wetsontwerp met betrekking tot de bijdrage van België aan de zestiende wedersamenstelling van de werkmiddelen van de Internationale Ontwikkelingsassociatie (1748/1-2)**

Je vous propose de consacrer une seule discussion à ces deux projets de loi. (*Assentiment*)

Ik stel u voor een enkele bespreking aan deze twee wetsontwerpen te wijden. (*Instemming*)

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

11.01 Gwendolyn Rutten, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, ik zal een glimlach op uw gezicht toveren door te verwijzen naar het schriftelijk verslag.

Le **président**: Ce qui me fait grandement plaisir.

11.02 Laurent Louis (indép.): Monsieur le président, chers collègues, la solidarité envers les pays les plus pauvres est une obligation pour tous les pays développés; c'est une évidence. Cependant, à cette générosité s'impose une obligation encore plus importante, celle de gérer le pays de manière responsable en faisant en sorte que tous nos compatriotes ne manquent de rien. En la matière, on peut dire que notre pays n'assume pas ses responsabilités. Bien entendu, je sais que ce que je vais vous dire ne vous plaira certainement pas, mais je me dois de le faire et de suivre ma conscience.

Ainsi, quelques jours seulement après avoir creusé encore davantage la dette de notre pays en nationalisant Dexia pour quelque quatre milliards d'euros, nous nous apprêtons à verser plus de 730 millions d'euros à l'Association internationale de Développement, dont la mission est de venir en aide aux pays les plus pauvres.

Pendant ce temps, alors que le gouvernement en affaires courantes dilapide l'argent du contribuable, en gaspillant des sommes folles en Libye, en multipliant les aides aux pays pauvres et en sauvant les spéculateurs de la faillite, de nombreux compatriotes connaissent des fins de mois particulièrement difficiles. Certains d'entre eux, monsieur Clerfayt, dorment même dans la rue faute de domicile!

11.03 Bernard Clerfayt, secrétaire d'État: Où cela?

11.04 Laurent Louis (indép.): Ah! Peut-être pas à Schaerbeek! Dans ce cas, il faudrait sortir un petit peu de Schaerbeek.

(...): (...)

11.05 Laurent Louis (indép.): Oui, à Nivelles, cette situation existe! C'est dommage! C'est parce que la ville n'est pas très bien gérée non plus!

Même si les fastes de cette assemblée sont particulièrement importants, imposants, je ne peux quand même pas croire que vous êtes sourds et aveugles aux conditions de vie de nos concitoyens. Ne me dites pas que je suis le seul ici à vivre dans la réalité, à rencontrer des citoyens qui doivent choisir entre un repas chaud le midi ou un repas chaud le soir, des gens qui doivent se serrer la ceinture pour permettre à leurs enfants de manger à leur faim!

Ne me dites pas que vous ne connaissez pas des citoyens belges, honnêtes, travailleurs, respectables, qui doivent faire un choix entre aller chez le dentiste ou le médecin ou acheter de quoi vêtir ou chausser

convenablement leurs enfants!

Je ne dois quand même pas être le seul non plus à connaître des personnes âgées, qui ont travaillé toute leur vie et qui se retrouvent aujourd'hui dans la précarité la plus totale, abandonnées par leur famille et les autorités publiques.

Vous ne devez quand même pas non plus être indifférents au sort de ces jeunes qui vivent sous le seuil de pauvreté, parce qu'ils ne trouvent pas de travail malgré un diplôme universitaire.

Président: André Frédéric, vice-président.

Voorzitter: André Frédéric, ondervoorzitter.

Quand je vois toute cette pauvreté sur notre territoire, quand je vois que les SDF belges sont bien souvent moins aidés que les sans-papiers, moins aidés que les roms ou que les faux demandeurs d'asile qui reçoivent parfois 500 euros par jour pour vivre dans notre pays, je me dis que notre système de solidarité est complètement vicié. Il ne bénéficie plus à ceux qui en ont réellement besoin, il ne favorise en rien nos compatriotes.

La question que je me pose c'est: pendant combien de temps encore accepterons-nous cette situation sans réagir?

Vous comprendrez qu'avant de jouer la carte de la solidarité avec les pays pauvres, il convient de faire en sorte que tous nos concitoyens puissent vivre dans de bonnes conditions. Ainsi, quand nos concitoyens ne connaîtront plus la misère, quand ils ne vivront plus dans la pauvreté, nous pourrons alors résolument jouer la carte de la solidarité envers les pays les plus pauvres. En toute sincérité, nous n'en sommes pas là aujourd'hui.

Malheureusement, notre générosité se fait actuellement sur le dos des contribuables belges au point d'en être indécente. Notre gouvernement privilégie toujours l'aide aux pays pauvres. Malgré la crise, ces aides ne diminuent pas.

Ainsi, depuis sa fondation, l'Association internationale de Développement qu'on nous propose d'aider dans le présent projet de loi en lui versant plus de 730 millions d'euros, a déjà accordé par le passé des crédits sans intérêts et des dons pour un montant total s'élevant à 222 milliards de dollars. Ces dernières années, la moyenne annuelle des sommes distribuées s'élève à quelque 13 milliards de dollars.

11.06 Herman De Croo (Open Vld): Je vous écoute avec attention et je suis un peu choqué. Il y a 1,3 milliard de pères de famille qui vivent avec un euro par jour; c'est la prime que nous payons par tête de bétail en Europe. Alors, taisez-vous!

11.07 Laurent Louis (indép.): Cette réaction ne m'étonne pas. Des milliers de Belges vivent aussi dans la pauvreté: ils n'ont pas votre train de vie, monsieur De Croo! Voilà la réalité. Vous êtes tous ici avec un salaire important et vous n'avez aucune difficulté. Moi aussi, mais vous ignorez ce que je fais de cet argent. *(Rires)*

Le **président**: Je préfère ne pas le savoir! Poursuivez!

11.08 Laurent Louis (indép.): Monsieur le président, il vaut mieux: vous seriez mal à l'aise!

Ces dons que vous soutenez sont destinés en grande partie aux pays africains dans lesquels – nous le savons tous – l'argent est bien souvent détourné pour servir les intérêts du pouvoir en place et enrichir les gouvernements à la solde des pays dits développés, la population ne devant bien souvent se contenter que des miettes.

Fréquentant régulièrement les milieux africains en Belgique, je puis me permettre de le dire, puisqu'ils sont les premiers à reconnaître cette situation. Je vous reproche, mesdames et messieurs les ministres, de demander en permanence à nos concitoyens de se serrer la ceinture, de fournir des efforts, alors que vous ne faites pas le nécessaire pour améliorer leur vie quotidienne. Ainsi, chaque fois, les contribuables belges sont les dindons de la farce de vos décisions et de vos restrictions budgétaires. Tout cela n'est pas logique. Pire, c'est totalement injuste!

Pourquoi ne serait-ce pas au tour de l'aide au développement de subir des restrictions, au lieu du portefeuille de nos contribuables? Ainsi, en cette période de crise économique, aggravée par la crise politique dont vous êtes responsables et dont nos concitoyens paieront - une fois de plus - injustement la note salée, j'estime, en tant que simple représentant des citoyens, que notre générosité doit d'abord profiter prioritairement aux Belges, à nos compatriotes.

En cette période où l'argent se fait rare, il est temps d'opter pour un certain nationalisme, couplé à un protectionnisme européen. Même si nous devons soutenir nos compatriotes européens qui connaissent de graves difficultés financières, nous devons mettre un terme aux dépenses qui n'intéressent pas nos concitoyens et mettre entre parenthèses les diverses aides au développement. Car, avant de vouloir s'occuper de toute la misère du monde, surtout quand il s'agit de se donner bonne conscience, il serait peut-être temps de s'occuper prioritairement de nos compatriotes qui vivent dans la pauvreté. Quand ceux-ci auront vu leur existence s'améliorer sensiblement, nous pourrons alors jouer résolument la carte de la solidarité naturelle, mais pas avant!

Vu notre situation économique, approuver une telle opération me semble être totalement indécent. C'est pour cette raison que je voterai contre les deux projets de loi qui nous sont soumis aujourd'hui.

11.09 Bernard Clerfayt, secrétaire d'État: Monsieur le président, je voudrais indiquer, comme tout le monde le pense ici, que ce discours est nauséabond et inacceptable. Il nous rappelle de tristes moments de l'histoire politique de l'Europe.

Monsieur Louis, il est important que vous compreniez qu'il ne faut pas lutter contre la pauvreté ici sans lutter contre la pauvreté dans le monde. La prospérité de notre pays, qui est un grand exportateur, dépend aussi de la prospérité du reste du monde. Il faut pouvoir assurer nos emplois et le pouvoir d'achat de nos travailleurs.

11.10 Laurent Louis (indép.): Monsieur le président, j'invite M. Clerfayt à oser descendre dans la rue et dire cela à tous les Belges qui ont des fins de mois difficiles ou qui vivent dans la misère.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi n° 1747. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1747/1)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsontwerp nr. 1747. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1747/1)**

Le projet de loi compte 2 articles.
Het wetsontwerp telt 2 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article, avec une correction de texte à l'article 2.
De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen, met een tekstverbetering op artikel 2.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi n° 1748. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1748/1)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsontwerp nr. 1748. De door de commissie

aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1748/1)**

Le projet de loi compte 2 articles.
Het wetsontwerp telt 2 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article, avec une correction de texte à l'article 2.
De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen, met een tekstverbetering op artikel 2.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

12 **Projet de loi assurant un financement pérenne des pensions des membres du personnel nommé des administrations provinciales et locales et des zones de police locale et modifiant la loi du 6 mai 2002 portant création du fonds des pensions de la police intégrée et portant des dispositions particulières en matière de sécurité sociale et contenant diverses dispositions modificatives (1770/1-3)**

12 **Wetsontwerp tot vrijwaring van een duurzame financiering van de pensioenen van de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van de lokale politiezones, tot wijziging van de wet van 6 mei 2002 tot oprichting van het fonds voor de pensioenen van de geïntegreerde politie en houdende bijzondere bepalingen inzake sociale zekerheid en houdende diverse wijzigingsbepalingen (1770/1-3)**

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

12.01 **Maggie De Block**, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal het eerste deel van het verslag uitbrengen, gevolgd door mevrouw Fonck.

De commissie heeft vergaderd op 14 juni, 13 juli en 4 oktober. In de eerste vergaderingen bespraken wij de toestand van de RSZPPO, meer bepaald wat er nog in de kas zat.

Dat was niet veel, aangezien verschillende opeenvolgende jaren de uitgaven de inkomsten overstegen. Dat was een groot probleem voor de minister en voor de regering.

De minister kondigde aan dat hij reeds op 9 oktober 2009 van de regering de opdracht had gekregen een wet op te stellen tot hervorming van de financiering van de pensioenen bij de plaatselijke besturen. Het voorontwerp van wet diende te steunen op twee grote pijlers, namelijk solidariteit en responsabilisering.

De technische voorbereidingen waren al ver gevorderd toen de regering in april 2010 ontslag nam.

De toestand van de financiële reserves dwong de regering evenwel tot een hervorming van het systeem reeds vanaf 2012. Daarom heeft de Ministerraad op 3 februari 2011 aan minister Daerden gevraagd om het Technisch Comité Pensioenen opgericht in het beheerscomité van de RSZPPO, zo snel mogelijk samen te roepen.

De opdracht van het comité was om alle gegevens over de weddemassa's van de verschillende stelsels te verzamelen en een aantal scenario's uit te werken voor een nieuw financieringsmodel voor de pensioenen van de lokale overheidsdiensten.

Voorzitter: André Flahaut, voorzitter.
Président: André Flahaut, président.

In het technisch comité hebben de vertegenwoordigers van de vakbonden van de werknemers van de lokale besturen, van de verschillende provincies en van de Vereniging van Steden en Gemeenten van de drie Gewesten zitting.

Op 25 mei heeft het technisch comité een synthesevoorstel bezorgd aan de minister. Volgende punten worden overgenomen in het wetsontwerp en straks uitgelegd door collega Fonck.

Ten eerste wordt de aansluiting veralgemeend. De provinciale en lokale besturen die tot op vandaag niet aangesloten zijn, zullen uiterlijk op 15 december 2011 aangesloten worden.

Ten tweede is er een evenwicht tussen het solidariteits- en het responsabiliseringsbeginsel. Het basisbijdragepercentage van elke pool wordt geleidelijk opgetrokken om in 2016 41,5 % te bedragen voor alle pools.

Er zal ook een solidariteitsbijdrage worden geïnd ten laste van besturen die extreem weinig bijdragen hebben geleverd en hoge pensioenlasten hebben.

Ten derde, het gebruik van de reserves. Er werd beslist een nieuw fonds op te richten. Dit fonds zal worden gestijfd door de bijdrage op het vakantiegeld en met de boni op de gezinsbijslag. Nu de gezinsbijslag wordt overgeheveld, zal dat echter niet meer gaan, mijnheer de minister.

Ten vierde, de regularisatiebijdrage wegens laattijdige benoemingen. Personeelsleden kunnen worden geregulariseerd indien zij vijf jaar onder een arbeidsovereenkomst hebben gewerkt. Er werd een raadpleging gedaan van de VVSG en alle lokale besturen werden aangeschreven met de bedoeling hen te informeren over de gevolgen voor hun individuele situatie.

Dat is in grote lijnen de inhoud van dit wetsontwerp. Ik geef mevrouw Fonck graag het woord voor het verdere verslag van het wetsontwerp.

12.02 Catherine Fonck, rapporteuse: Monsieur le président, monsieur le premier ministre, madame, monsieur les ministres, ma collègue, Mme De Block, a repris l'historique de ces derniers mois.

C'est le 3 octobre dernier qu'un projet de loi du gouvernement a été déposé et que l'urgence a été demandée. En effet, de nombreuses dispositions doivent rapidement entrer en vigueur, dispositions qui auront d'ailleurs un impact budgétaire pour nos communes.

Le 4 octobre, la commission a, enfin, examiné le projet de loi qui vous est présenté aujourd'hui. Je remercie d'ailleurs tous les collègues qui, comme Mme De Block l'a dit, se sont préoccupés de la recherche d'une solution pour le financement des pensions de l'ONSSAPL.

Le projet de loi reprend de nombreuses mesures qui avaient déjà été évoquées lors des précédents débats. Il repose sur des propositions du comité de gestion. Je profite de l'occasion pour remercier ce dernier pour son travail.

Ce projet de loi prévoit différents principes qui ont été déclinés.

Premièrement, il concerne l'administration des pouvoirs locaux non encore affiliés. Dorénavant, les pools 3 et 4 seront affiliés d'office, sauf renonciation pour le 15 décembre 2011 au plus tard.

Deuxièmement, il vise à créer un équilibre entre solidarité et responsabilité avec un taux de cotisation de base qui sera fixé, tout comme le coefficient de responsabilisation. Le taux de base sera progressivement harmonisé entre les différents pools pour atteindre, pour tous, 41,5 % en 2016. Il sera, ensuite, fixé annuellement en fonction des besoins et de l'augmentation résultant de l'effet du vieillissement. Ce taux de base – c'est important – sera toujours connu trois ans à l'avance par les différents employeurs. Les cotisations supplémentaires devront alors être payées par certains employeurs au titre de responsabilisation individuelle.

Troisièmement, ce projet de loi prévoit que les réserves pourront être utilisées pour accompagner la réforme. Précisons ici que les réserves du pool 1 seront uniquement utilisées pour l'accompagnement de la réforme relative au pool précité qui ne s'appellera plus ainsi, mais qui comprendra les administrations qui en font aujourd'hui partie. Les autres réserves, quant à elles, seront versées dans un fonds de réserve pension collectif.

C'est sur base d'un arrêté royal qui devra être pris sur proposition du comité de gestion au ministre des Pensions que les différentes réserves seront affectées à la fois à l'accompagnement de la réforme, mais aussi à la réduction du taux de base.

Quatrième principe: une solution est apportée au problème des nominations tardives. Une cotisation de régularisation est due en cas de nomination après une durée d'occupation de cinq ans en tant que contractuel.

Enfin, le ministre a rappelé que lui-même et l'ONSSAPL avaient pris contact avec toutes les administrations de pouvoirs locaux susceptibles d'être affiliées d'office, c'est-à-dire les pools 3 et 4 actuels, afin de les informer des conséquences sur leur situation et de leur permettre de choisir en toute connaissance de cause.

Dans le cadre de la discussion générale, les membres se sont réjouis du fait qu'une solution pérenne ait été trouvée, en préservant les droits des agents de la fonction publique locale.

Vous me permettrez ici de ne pas détailler les interventions des uns et des autres, chacun pourra se référer au rapport écrit. Je ne doute pas que mes collègues insisteront sur les points qui leur semblent importants.

Je pense qu'on peut rassembler l'ensemble de la discussion autour de trois points.

Il y a d'abord la question du financement des pensions du personnel des hôpitaux publics. Le ministre a précisé la décision du Conseil des ministres, à savoir la mise en place d'un groupe de travail qui se réunira pour examiner les mesures les plus adéquates pour neutraliser l'impact de l'augmentation sur les établissements hospitaliers concernés. Certains membres ont souligné l'importance de prendre également en compte les hôpitaux associatifs.

Le deuxième débat a surtout porté sur l'intégration du personnel des zones de police. En guise de réponse, le gouvernement a indiqué que si des problèmes de financement se posaient, les discussions budgétaires auraient lieu dans la commission concernée.

Enfin, plusieurs membres ont rappelé que d'autres éléments du système actuel devaient faire l'objet d'une réforme.

Je voudrais encore préciser que ce projet de loi a été adopté à l'unanimité.

Monsieur le président, je voudrais maintenant prendre la parole au nom du groupe cdH.

Ce projet de loi est tout sauf banal car, aujourd'hui, l'ONSSAPL s'occupe de 100 000 pensionnés. Ce nombre sera encore plus important demain puisque, avec l'allongement de la durée de vie, nous aurons la chance d'être pensionnés plus longtemps.

Ce dossier est également peu banal compte tenu du budget. Nous discutons cet après-midi d'un budget annuel de 4,5 milliards d'euros, ce qui représente presque la moitié du budget annuel des pensions de la fonction publique pour l'ensemble du pays.

Cette réforme était-elle nécessaire? Oui, elle était même indispensable, urgente, puisqu'on allait droit dans le mur, à la fois pour les administrations des pouvoirs locaux, pour l'ensemble de leurs pensionnés, mais également pour l'équilibre de l'ONSSAPL, la viabilité du système à court, moyen et long terme.

Le mécanisme est corrigé et amélioré. Nous nous en réjouissons. Deux principes le guident: la solidarité, qui est maintenue, et la responsabilité individuelle de chaque administration de pouvoirs locaux.

Je me permets d'insister sur trois points qui me semblent particulièrement importants.

Premièrement, il faut informer rapidement l'ensemble des administrations des pouvoirs locaux. Certaines d'entre elles doivent prendre leur décision avant le 15 décembre 2011. En la matière, ce temps est singulièrement court, d'autant plus que cette décision aura un impact important pour elles.

L'ensemble des administrations des pouvoirs locaux doit être informé, puisqu'elles sont en pleine confection

de leur budget. Il leur faut des projections précises de l'impact que cette réforme aura sur elles.

Deuxièmement, je voudrais parler de la situation des hôpitaux publics, qui n'est pas simple. Ce problème est renvoyé en groupe de travail, en lien avec les compétences de la santé. Je plaide une fois encore pour qu'on tienne compte de l'ensemble des hôpitaux et pas que de la situation des hôpitaux publics. Vous le savez, les hôpitaux associatifs ont aussi des difficultés. Je pense au personnel infirmier et aux pensions que l'on peut leur attribuer.

Troisièmement, la Cour des comptes avait insisté pour qu'il y ait un contrôle administratif approfondi et un rapportage strict des flux financiers. On ne peut évidemment accepter que des dépenses indues soient mises à charge de la collectivité. Nous y serons particulièrement attentifs à l'avenir.

Je crois qu'il faut conclure sous la forme d'une perspective. J'espère que, dès que le gouvernement de plein exercice sera en place, nous pourrons aborder de plein fouet les décisions qui doivent être prises pour l'ensemble des enjeux dans la problématique des pensions, en termes de viabilité, mais aussi les pensions des femmes, les carrières mixtes, les différents types et régimes de pensions et également l'information aux futurs pensionnés, pour les responsabiliser et leur permettre de prendre des décisions pendant leur carrière professionnelle.

Le **président**: M. Gilkinet étant tenu par une obligation, je lui cède exceptionnellement la parole. Il m'a promis d'être bref!

12.03 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, vous êtes formidable!

Le **président**: C'est acté au procès-verbal!

12.04 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Tout est relatif, évidemment, mais je suis effectivement pressé.

Monsieur le ministre, lors du débat en commission, nous avons souligné positivement la dimension de responsabilisation contenue dans ce texte. Il est normal et logique que les administrations publiques locales assument, mieux que par le passé, leurs responsabilités et le déséquilibre éventuel entre leurs cotisations de pension et le montant effectivement payé à leurs anciens travailleurs aujourd'hui pensionnés.

Cette cotisation de responsabilisation constitue un incitant utile à statuer les travailleurs et, donc, à alimenter plus régulièrement les caisses de l'ONSSAPL. Par contre, vous en êtes conscient, il faudra encore trouver des réponses pour le secteur hospitalier et pour les zones de police qui seront également impactées par les augmentations de cotisations prévues par ce projet.

Vous vous êtes engagé au nom du gouvernement en ce qui concerne les hôpitaux à ce qu'une solution soit trouvée dans le cadre du budget INAMI et au niveau du comité de gestion de l'ONSSAPL pour ce qui est des zones de police via l'affectation des réserves. Tout cela mérite confirmation par les faits dans des circonstances politiques nouvelles et dans des circonstances budgétaires incertaines qui sont celles que connaît l'État fédéral, à l'image des autres entités publiques. Nous y serons attentifs comme nous serons attentifs à l'efficacité dans le temps des solutions inscrites dans le droit par le texte qui sera voté tout à l'heure. Nous regrettons à ce titre de ne pas avoir pu disposer de données statistiques et de projections dans le temps plus précises.

Monsieur le ministre, les enjeux relatifs aux pensions des travailleurs de l'ONSSAPL sont logiquement assez identiques à ceux que pose aujourd'hui l'ensemble de notre système de pension. C'est d'abord l'enjeu du vieillissement de la population. Il y a et il y aura toujours plus de pensionnés. C'est le cas dans la fonction publique comme de façon générale. Nous devons préparer ce *papy boom*! Cela a été fait la dernière fois sous le gouvernement arc-en-ciel avec une stratégie qui valait ce qu'elle valait mais qui avait le mérite d'exister: le Fonds du vieillissement. Depuis lors, il n'y a pas eu de débat sérieux et de disposition efficace pour préparer cet enjeu du vieillissement en termes d'impact sur les pensions à payer.

Le deuxième enjeu est celui de la solidarité et du respect de ses principes. Dans le système de pension par répartition qui est le nôtre, il faut s'assurer d'un nombre suffisant de cotisants. Autrement, un déséquilibre entre recettes et dépenses se crée et la solidarité n'est plus efficace. C'est ce qui s'est passé et qui sera partiellement corrigé par ce texte en matière de pensions de la fonction publique locale.

Certains ont abusé du système en ne procédant pas aux nominations ou en le faisant tardivement. Ils ne seront pas pénalisés, sauf dans le futur. Peut-être également avons-nous été trop généreux au moment de la création du pool 2, en matière de définition de cotisations, avec des cotisations trop basses pour que le système soit durablement soutenable.

C'est enfin l'enjeu du financement alternatif. Si l'on veut un système de sécurité sociale efficace, on ne peut le laisser uniquement reposer sur les épaules des travailleurs et des employeurs. Il faut trouver des systèmes complémentaires et structurels de financement de notre sécurité sociale. Cela sera nécessaire dans ce dossier pour ce qui concerne les hôpitaux et les zones de police. C'est nécessaire également pour l'ensemble de notre système de pension. Le vieillissement de la population, la solidarité à assurer, un financement alternatif à développer, une réforme de notre système de pensions pour plus d'efficacité, c'est ce que nous attendons depuis trop longtemps.

Aujourd'hui, la réforme proposée est positive, certes, mais partielle. Nous la soutiendrons dès lors qu'elle concerne plus de cent mille travailleurs et parce qu'elle va dans le bon sens, mais elle ne résout pas tout, loin de là. Dès lors, au boulot!

Le **président**: Merci pour votre intervention, monsieur Gilkinet! Soyez prudent!

12.05 Maggie De Block (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, collega's, het belang van het voorliggend ontwerp voor de betaalbaarheid van de ambtenarenpensioenen van de ondergeschikte besturen is niet min. Het is ook zeer belangrijk voor het budget van de komende jaren van de gemeenten, de steden, de provincies en ook voor de budgetplanning van de openbare ziekenhuizen.

Zoals al gezegd werd, wordt dit dossier al lang aangekaart, maar er werd niet direct een pasklare oplossing voor gevonden. Het is toch wel een verdienste van deze regering dat er nu eindelijk klaarheid in de zaken gekomen is. De langetermijnplanning is bekend en de cijfers zijn gekend.

Het is de verdienste van dit ontwerp dat wij het probleem, waarbij op het niveau van de RSZPPO de uitgaven steeds groter werden en de inkomsten steeds kleiner, de volgende jaren bij de begrotingsbesprekingen niet meer zullen kennen. Het zal altijd een sluitend budget zijn en dat is een goede zaak voor ons land.

Dit was wellicht het enige haalbare ontwerp, omdat wij te maken hadden met een regering in lopende zaken, waardoor onze bevoegdheid niet verder reikte.

Ik heb in de commissievergadering al gezegd dat het voorliggend ontwerp een eerste stap is. De financieringsbal ligt nu in het kamp van de gemeenten en de pensioenlast zal zwaar wegen op de gemeentebegrotingen. De financiële draagbaarheid zal dus moeten worden afgewogen. Dat zal voor sommige steden geen gemakkelijke onderneming zijn.

Doch, dit ontwerp mag geen eindpunt zijn. Het moet de start zijn van een tweede, groot debat dat wij zullen moeten voeren, hopelijk met de volgende regering, waarbij er een grondige hervorming nodig zal zijn om de vergrijzing van de komende decennia het hoofd te kunnen bieden op het vlak van de pensioenen. We hebben nu één probleem kunnen oplossen, maar de problematiek van de betaalbaarheid van de pensioenen zal zich niet tot deze oplossing beperken. Er moet een vervolg op komen.

Mijnheer de minister, in verband met de begroting hebt u in de commissie de cijfers tot 2016 gegeven. Daarvan hebben wij een mooie tabel gekregen. Ik heb u gevraagd of wij ook de cijfers op de langere termijn kunnen krijgen. Daarop antwoordde u dat het niet mogelijk is om die op te geven, want de cijfers op langere termijn kunnen niet berekend worden omdat de economische, financiële en politieke prognoses niet gekend zijn.

Mijnheer de minister, ik wil erop wijzen dat de vergrijzingscommissie dit wel kan en dat zij dus ook cijfers kan voorleggen tot het jaar 2030/2050. Deze informatie is belangrijk voor de ondergeschikte besturen om een langetermijnplanning te kunnen maken.

Zo kom ik tot de positie in de gemeenten van pool 3 en pool 4, een zeer bijzondere groep. Door dit ontwerp voorziet men in een ambtshalve aansluiting, tenzij men verzet aantekent vóór 15 december. Ik heb dan ook gevraagd, mijnheer de minister, om direct na de goedkeuring van dit ontwerp een informatiecampagne te

starten naar de openbare besturen zodat zij zich ten gronde kunnen informeren en kunnen beslissen of zij al dan niet kunnen aansluiten. U hebt hen in het systeem willen lokken. Er zijn belangrijke inspanningen naar hen gedaan. Zij kunnen een deel van hun gepensioneerden overdragen naar de nieuwe pool, te beginnen met de jongste pensioenen. Zij kunnen de opgebouwde reserves nog wat behouden. U geeft hen bovendien toch wat financiële ademruimte.

Ten slotte kunnen zij het administratieve beheer van hun pensioenen blijven toevertrouwen aan de verzorgingsinstellingen waarmee zij al een contract hadden lopen. Ik meen dat dit zeer belangrijke punten zijn in de uitvoering van dit ontwerp. De verwachting is dan ook dat heel veel openbare besturen, die vandaag in pool 3 en pool 4 zitten, zullen toetreden.

Wat de openbare ziekenhuizen betreft, mijnheer de minister, heb ik u al lang mijn bezorgdheid geuit over het feit dat het budget van de openbare ziekenhuizen hier enorm wordt uitgehold. U hebt het engagement van de regering in herinnering gebracht om het verschil van het benodigde geld bij te passen via het budget Volksgezondheid. Ik meen dat dit voor hen een grote geruststelling is. Het is hier al aangehaald door mevrouw Fonck. De openbare ziekenhuizen hebben een speciale rol. Zij doen niet aan selectie van patiënten. Zij verzorgen iedereen, ongeacht de verzekeraar. Het is belangrijk voor het voortbestaan van de openbare ziekenhuizen dat hieraan een remedie wordt gegeven.

Het financieringsmechanisme dat u hebt opgebouwd, het werd hier reeds gezegd, bestaat uit een basisbijdragepercentage op de wedden van de vastbenoemde ambtenaren en moet ook vorm geven aan de solidariteit tussen de openbare besturen enerzijds en een solidariteitsbijdrage anderzijds. Een solidariteitsbijdrage is het sluitstuk, zodat de rekeningen steeds juist zullen zijn en de inkomsten en uitgaven in evenwicht zullen zijn.

De totaliteit van beide bijdragen is aanzienlijk. Het bijdragepercentage zal immers tegen 2016 oplopen tot 41,5 % voor alle pools en zal ook nog stijgen met de evolutie van de vergrijzing, niet onbelangrijk, mijnheer de minister, the sky zal the limit zijn. Dat wordt geraamd op een jaarlijkse stijging van 1,5 %.

Ondertussen weten wij ook dat 495 op de 1 236 besturen van pool 1 en alle besturen in pool 2 uitgezonderd één een solidariteitsbijdrage zullen verschuldigd zijn. Dus, de solidariteitsbijdrage zal zeker even belangrijk zijn als het basisbijdragepercentage.

Mijnheer de minister, de besturen vragen begeleiding en veel informatie over wat op hen afkomt. De kosten van de vergrijzing zullen wij niet alleen hier voelen, maar zullen tot in de kleinste gemeenten voelbaar zijn.

Er is ook nog goed nieuws, wij hebben ook nog reserves binnen de RSZPPO. Die zullen worden ingezet om de bijdragen een beetje te milderen.

De reserves van pool 1 zullen worden ingezet voor de openbare besturen die op 1 januari 2012 zijn aangesloten bij pool 1. Deze bedragen meer dan 400 miljoen euro. De andere, niet-geaffecteerde reserves, ter waarde van 329 miljoen, zullen worden ingezet ter mildering van de bijdragen van alle gemeenten.

Mijnheer de minister, ik heb u in de commissie ook gevraagd of u reeds een zicht hebt welk percentage bijdragevermindering men zal kunnen geven. Wordt dat gespreid over 5 jaar, over 10 jaar of over 20 jaar? Dat is volgens mij een zeer belangrijk punt. Tot nu toe is dat nog koffiedik kijken, maar ik hoop, er was een week tussen de vorige vergadering en deze, dat u daar reeds klaarheid kunt scheppen.

Ik heb nog een opmerking betreffende de laattijdige benoeming van de contractuelen. Wij hebben dat aangekaart voor de vakantie. U hebt daar een oplossing voor gezocht en daarvoor wil ik u bedanken. Wij weten al langer dat de contractuelen die op een bepaald moment werden benoemd, een dubbel voordeel hadden: zij hadden een tweedepijlerpensioen opgebouwd zoals dat in Vlaanderen als aanvullend pensioen werd opgericht, naast een pensioen van ambtenaar. De oplossing die u gezocht hebt, is transparant en klaar, maar het is uiteraard wenselijk dat we een oplossing uitwerken voor de hele openbare sector. De volgende regering kan zich wellicht laten inspireren door het werk dat hier werd verricht.

De annulering van de verworven rechten echter brengt ook nog een aantal problemen met zich. Heel wat contractuelen hebben vaak bij een vaste benoeming reeds een deel van hun aanvullend pensioen gebruikt bijvoorbeeld als terugbetalingswaarborg bij een aankoop van een huis of voor de wedersamenstelling van een hypothecaire lening. Dat zorgt voor problemen met de beroemde wet op de aanvullende pensioenen, de

WAP. Als de reserves moeten teruggestort worden, weten we niet wat er zal gebeuren met de inpassing. Dat probleem zal moeten worden opgelost in het kader van de WAP door de volgende regering en ik wil u daar nu al op wijzen, hoewel ik dat niet heb aangekaart in de commissie.

Concluderend, onze fractie steunt het ontwerp en maakt van de gelegenheid gebruik om de onderhandelaars voor de volgende regering op hun verantwoordelijkheid voor het tweede deel van het verhaal te wijzen, de grote pensioenhervorming. De lege kas voor de pensioenen van de ambtenaren van de ondergeschikte besturen is een symptoom van een ziekte, waarvoor we nu wel een remedie hebben gevonden. Dat zegt evenwel niets over de andere problemen van betaalbaarheid van de pensioenen. Daarbij zullen we moeten waken over de leefbaarheid van het pensioenstelsel met ingebouwde solidariteit, waarbij er bovendien een band blijft bestaan tussen wat betaald is en wat eruit wordt gehaald. Er is nog veel werk aan de winkel en dat zal het werk van uw opvolger moeten zijn, mijnheer de minister. Ik dank u voor de samenwerking.

12.06 Yvan Mayeur (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, la commission des Affaires sociales s'est penchée à de nombreuses reprises sur la question des pensions sous cette législature. Sous la précédente, nous avions consacré des journées entières à auditionner des experts et des invités issus du monde socioéconomique. Il s'agissait d'examiner d'abord ce thème dans sa globalité. Vous vous en souviendrez, monsieur le ministre, nous avons passé une journée complète à analyser le "Livre vert". Cette matière préoccupe évidemment le parlement et a fait l'objet, à de nombreuses reprises, de débats, d'échanges et de propositions.

Bien entendu, cette question est vaste, et il était impossible qu'une seule réforme pût transformer l'ensemble du problème; il convenait donc de sérier les travaux.

Aujourd'hui, nous allons approuver, je l'espère, comme nous l'avons fait en commission, un aspect essentiel de la question. Il s'agit de la pension des agents des services publics locaux adhérant à l'ONSSAPL et dont le modèle de financement a connu des ratés importants ces dernières années. S'il se maintenait dans cet état, des difficultés allaient se poser quant à la liquidation des pensions des agents pensionnés ou en voie de l'être – qu'ils proviennent des communes, des CPAS, des services publics locaux, des hôpitaux, etc.

Le projet de loi qui nous est soumis aujourd'hui a ceci d'important qu'il résout de manière durable, "pérenne" dites-vous dans le titre même du projet de loi, le système de pension des administrations locales. Comment? En s'appuyant sur deux principes importants: la solidarité et la responsabilité. La solidarité n'implique ni la suppression des pools ni leur fusion, mais elle les fait agir les uns envers les autres de manière plus équitable pour atteindre dans les prochaines années un taux de cotisation qui sera équivalent, que les communes adhèrent au pool 1 ou 2 ou même aux autres. C'est une façon d'éclaircir la situation.

Cela se fera progressivement et tout le monde arrivera à 41,5 %. C'est une manière de placer tous les acteurs sur un pied d'égalité, du moins au départ.

Bien sûr, il existe des réserves, des réserves historiques: elles appartiennent aux communes qui les ont constituées. Elles doivent être déduites de ce que coûtera, au-delà de la cotisation solidaire, ce que vous avez imaginé comme coefficient de responsabilité dans le système et qui s'imposera à ceux qui n'ont pas suffisamment de contributeurs au système, c'est-à-dire les administrations qui disposent de moins de cotisants que ce que coûte leur charge de pension réelle.

Ce différentiel devra être supporté par les administrations locales moyennant l'intervention, en vue de réduire la facture, de deux éléments: d'une part, un montant de contribution de responsabilisation, à fixer annuellement, inférieur à 100 % pour marquer aussi la solidarité, et, d'autre part, l'utilisation des réserves des fonds pour compenser partiellement; évidemment, elles se réduiront progressivement, mais permettront l'amortissement du coût au moins les premières années.

D'emblée, je dirai que cette évolution, qui constitue le bon choix, imposera que, dans les communes, les CPAS, les hôpitaux, on s'interroge sur le choix à effectuer en recrutement et en statut des personnels. Immanquablement, il faudra décider s'il faut nommer ou pas, reprendre les nominations là où elles auront été arrêtées ou, au contraire, opter pour une logique de deuxième pilier. Chacun, là où il se trouve, aura à effectuer cet examen.

Il n'existe pas de réponse univoque: chaque commune, chaque CPAS, chaque hôpital devra examiner sa

propre situation, analyser ce que coûteront et la cotisation et la responsabilisation et, en regard des résultats, opérer des choix.

La question qu'induit la mise en place de ce nouveau système sur le statut des personnels imposera également une plus grande responsabilité des communes et des gestionnaires locaux par rapport au statut de leur propre personnel.

Cette réflexion est accentuée par d'autres mesures, qui sont prises dans le projet de loi et qui amènent plus de justice et d'équité dans le système. Le procédé selon lequel la nomination d'une personne doit être décidée dans un délai de cinq ans est logique; cinq années sont largement suffisantes pour évaluer la qualité d'un agent, pour savoir si on doit le nommer ou pas. De plus, rendre pratiquement impossible la nomination en fin de carrière sans récupération de la non-contribution au régime de l'ONSSAPL est une mesure judicieuse.

En effet, combien de communes s'adonnent-elles encore à une pratique inacceptable du point de vue de la solidarité, qui consiste à nommer des agents en fin de carrière pour les remercier de leur contribution tout au long du service accompli en leur promettant in fine une pension de services publics, alors qu'ils n'ont nullement cotisé au système de pensions des services publics? C'est impensable! C'est faire profiter quelques-uns de la solidarité de la cotisation accumulée par les autres!

Ce système-là ne sera plus possible. Le paiement de l'arriéré sera effectué. Le *back service* devra suivre. C'est une mesure logique, éthique. Monsieur le ministre, le choix opéré est correct à mes yeux et ramène le système à un équilibre. La petite mécanique des nominations tardives, cerise sur le gâteau en fin de carrière, a vécu, et c'est une bonne chose.

Il restait encore à traiter de deux situations particulières, celle de la police et du pool 5 et celle des hôpitaux.

Le pool 5 prévoyait plusieurs hypothèses: soit on considérait que les anciens pensionnés de la police, qui étaient restés dans les pools 1 et 2, autrement dit accrochés aux communes d'origine, avant la réforme, devaient être versés dans le pool 5 pour le responsabiliser, soit on trouvait une autre formule.

La formule qui a été trouvée est finalement équitable, dans la mesure où le fédéral prendra en charge 100 % de ce qui relève de sa responsabilité, à savoir l'ensemble des pensions des agents de la police fédérale. Cela permettra de garantir que le système n'est pas payé par les uns au détriment des autres. En effet, les communes craignaient de devoir payer pour d'anciens agents de la police fédérale. De plus, il ne fallait pas que l'État ait le sentiment que les communes "se sucent" sur le dos du fédéral. Le système trouvé aura le mérite de clarifier les choses et de rassurer – en tout cas, je l'espère – les uns et les autres.

Le deuxième problème particulier a trait aux hôpitaux publics.

Tout d'abord, je suis satisfait que, comme l'a annoncé le ministre, le gouvernement ait considéré que ce problème était un problème de financement et non un problème de pension. Les agents des hôpitaux publics ont droit à une pension publique s'ils sont nommés. La question est de savoir d'où proviendront les moyens pour financer ces pensions.

Le gouvernement a décidé de mettre en place un groupe de travail, mais a fait savoir dans sa notification que la solution devrait intervenir dans le cadre du budget de la Santé publique qui sera débattu à l'occasion de la discussion du budget que le nouveau gouvernement devra élaborer.

Avoir sorti la problématique des pensions des hôpitaux publics de la logique des pensions est une bonne chose. Les agents qui ont travaillé dans les hôpitaux publics ont droit à une pension et cette dernière sera payée. La question est de savoir comment on va s'y prendre, ce qui est un autre débat. Il s'agit du débat de l'arbitrage budgétaire. Toujours est-il que, selon moi, le gouvernement fait un bon choix.

Cela dit, j'entends certains collègues dire qu'il y a d'autres hôpitaux associatifs et que si les hôpitaux publics ont droit à quelque chose, il en va de même pour ceux qui y travaillent.

Je voudrais tout d'abord leur dire qu'on ne fait pas quelque chose pour les hôpitaux publics.

On agit pour garantir que les agents nommés dans ces hôpitaux publics perçoivent la pension à laquelle ils

ont droit. Aucun avantage supplémentaire ne leur est accordé! On leur garantit simplement ce droit acquis, comme à tous les agents des services publics et à ceux qui travaillent dans les hôpitaux sous un autre régime. Il n'y a donc pas lieu de compenser la pension des autres travailleurs de ces hôpitaux qui relèvent d'un autre statut ou de ceux qui exercent dans le secteur privé dans lequel il existe une part d'associatif.

Et je dis bien "une part d'associatif", parce qu'il existe aussi, malheureusement, un secteur privé marchand. Je ne vois pas au nom de quoi nous devrions être solidaires d'un tel réseau en termes de statut des agents. Il n'y a pas de raison! Les agents des hôpitaux en question n'exercent pas le même métier et ne sont pas confrontés à la même lourdeur des pathologies. Toutes les analyses de santé publique l'ont démontré. Allez lire les rapports du Kenniscentrum à ce sujet! Il est évident qu'il existe une charge différente, une manière de travailler différente et une lourdeur de pathologies différente. C'est une réalité objective.

Alors, si dans le débat général relatif au régime du personnel hospitalier, on tente de revaloriser leur statut, je suis demandeur. Je trouve que cette question doit être une priorité en termes salariaux, de conditions de travail et de pensions. Mais c'est un débat général qui relève du budget et de l'ensemble du secteur. Il ne faut pas l'aborder au travers du financement des pensions publiques des agents.

Par ailleurs, je rappelle que des restructurations importantes ont été entreprises. En Flandre, il n'y a quasiment plus d'hôpitaux publics, puisque des transferts ont été opérés vers des ASBL en particulier. Les employés ont, bien entendu, conservé leur statut public d'origine qu'il va falloir compenser. Mais la plupart sont passés dans un autre régime. En Wallonie, il reste aussi des hôpitaux publics purs, mais des efforts ont, là aussi, été imposés par la Région pour transformer certaines structures. À Bruxelles, depuis plus de quinze ans, on interdit dans les hôpitaux publics de nommer le personnel. Ces gens n'ont plus droit à une pension publique payée par l'ONSSAPL, sauf les anciens.

Ces anciens, il faut les financer! Ce n'est pas un avantage supplémentaire par rapport aux autres agents. Il faut être attentif à cela! Que l'on se batte pour des avantages supplémentaires pour l'ensemble de ces agents dans toutes les structures hospitalières, je suis d'accord! C'est un débat qu'il faut mener et un problème de priorités. Personnellement, je trouve anormal qu'un infirmier ne gagne pas la même chose qu'un policier et je le dis souvent dans ma commune. Il n'est pas normal qu'un assistant social ne gagne pas ce que gagne un policier! Bien sûr qu'il faut revaloriser ces gens-là mais c'est un débat général qui n'a rien à voir avec la problématique des pensions! Je le dis car il y a eu de la confusion à ce sujet en commission. Il me semblait important de préciser certaines choses.

Je conclurai en disant que le projet est important pour nous car il fixe les règles pour les gestionnaires locaux. Après l'information que M. le ministre adressera très certainement aux communes et à l'ensemble des gestionnaires locaux comme certains collègues l'ont demandé avec justesse, nous saurons que, pour 2012 et les années suivantes, le régime de progression des cotisations sera celui-là. Nous saurons évaluer la masse budgétaire à prévoir à cet effet dans les budgets communaux. Enfin, nous saurons qu'à partir de 2013, le coefficient de responsabilisation interviendra et que nous devrons ajuster la situation.

D'une certaine manière, l'année 2012 sera une année de choix pour ces communes, notamment par rapport au statut du personnel. Nous saurons ce qu'il faudra prévoir, en tout cas jusque 2016. Le régime prévoit ensuite de fixer les étapes suivantes pour trois ans. C'est de nature à rassurer les gestionnaires locaux: bourgmestres, échevins des Finances, présidents de CPAS et autres. La situation sera claire et il n'y aura plus d'incertitude. La loi est votée avec ses taux et tenant compte de l'évolution!

Monsieur le ministre, cette loi a le mérite de prendre les mesures nécessaires pour sauver les pensions des agents publics des autorités locales. J'espère que cette logique de solidarité et de responsabilité prévaudra dans les autres réformes qui interviendront dans les autres régimes de pension. L'exemple pris aujourd'hui doit faire jurisprudence pour vous ou vos successeurs qui auront cette charge dans les prochains mois et les prochaines années.

12.07 Stefaan Vercamer (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het voorliggend wetsontwerp over de duurzame financiering van de pensioenen van de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale en gemeentelijke besturen is een grote bezorgdheid van vele gemeente- en provinciebesturen. Die pensioenen wegen op hun budget en zij zijn zeer bezorgd over de toekomst ervan.

Het voorliggend nieuw financieringssysteem wil duurzaam zijn. Het wil een antwoord bieden op langere termijn en tegelijk duidelijkheid scheppen door klare afspraken en engagementen. Het was dringend nodig,

zoals de collega's al hebben aangehaald. Uit voorspellingen blijkt immers dat zonder deze hervormingen de bijdragevoet voor gemeenten van pool 1, dus deze die het langst zijn aangesloten bij de RSZPPO, in 2012 zou stijgen van 32 % naar 41 %. Ook voor gemeenten van pool 2, waarbij vooral de grotere steden en gemeenten zijn aangesloten, zou de bijdragevoet stijgen van 40 % naar 51 %.

De alarmbel luidde en een fundamentele aanpak was dus dringend nodig. Die heeft echter nogal wat voeten in de aarde gehad. Er zijn nogal wat vergaderingen aan gewijd. Wij vergeven u dat, want na het vele overleg is er een breed draagvlak voor de nieuwe financiering.

Voor ons waren zes klemtonen belangrijk in het debat.

Ten eerste, het evenwicht tussen solidariteit en responsabilisering is voor vijf jaar vastgelegd. De uniforme bijdrage zal moeten worden betaald en de responsabiliseringsbijdrage, die volgens ons minstens 50 % moest bedragen, zal effectief door de gemeenten worden gedragen. Dat was een belangrijk punt voor ons, omdat dit samenhangt met de reserves die zullen moeten worden ingezet om de financiering en de pensioenlast zo laag mogelijk te houden.

Wij vinden het bovendien goed en rechtvaardig dat de opgebouwde reserves van de verschillende pools in de eerste plaats gebruikt zullen worden om de pensioenlast voor de gemeenten binnen de pools te verlagen.

Mevrouw De Block heeft het voorbeeld gegeven van pool 1. Ook daar zal men de reserves aanwenden om de meerkost van de pensioenlasten zo laag mogelijk te houden.

Het derde punt is de oplossing voor de problematiek van de dubbele loopbaan. Wanneer het contractueel personeelslid laattijdig vast benoemd werd leidde dat in het verleden tot opname van het contractueel pensioen en het overheidspensioen. Dat leidde uiteraard tot financieringsproblemen omdat er geen bijdragen waren betaald voor het overheidspensioen. Deze praktijk wordt in de toekomst ontmoedigd door het opleggen van een regularisatiebijdrage. Dat is een goede zaak. Dat zal hierdoor sterk ontmoedigd worden.

Een vierde belangrijk element betreft degenen die al een tweede pijler opgebouwd hebben en overgaan van het contractueel statuut naar het statutair statuut. Hetgeen werd opgebouwd in de aanvullende pijler kan worden teruggevorderd om als bijdrage te dienen voor de RSZPPO. Het is ook belangrijk dat men dit opnieuw inschrijft op de rekening van de gemeente. Het geldt dat zij hebben opgebouwd voor de tweede pijler kan dus worden aangewend om het algemeen systeem te financieren. Ik meen dat dit een goede afspraak is.

Het vijfde element is dat de gemeenten ongerust zijn en willen weten wanneer de factuur voor de eerste keer zal binnenkomen, vooral wat de responsabilisering betreft. U hebt daar in de commissie een duidelijk antwoord op gegeven. U hebt gezegd dat die responsabilisering, de eerste keer voor 2012, zal moeten worden afgerekend begin mei 2013. De gemeenten zullen dus rekening moeten houden met een eerste afrekening voor de responsabilisering in het budgettaire jaar 2013. U gaf een duidelijk antwoord inzake de eerste factuur.

Het zesde punt betreft de openbare ziekenhuizen. De heer Mayeur heeft zonet ook op de problematiek gewezen. Het is inderdaad goed dat dit geregeld wordt. Degenen die vast benoemd zijn in de openbare ziekenhuizen hebben uiteraard recht op een pensioen als overheidsambtenaar, laat daarover geen misverstand bestaan. Dat wordt ook geregeld. De afspraak binnen de regering is dat dit geregeld zal worden via het budget voor Volksgezondheid. Wij zullen dus nog moeten zien hoe dat concreet geregeld wordt. Ik ben het echter niet eens met de heer Mayeur als hij zegt dat dit geen problemen geeft voor de andere ziekenhuizen. Wij moeten goed opletten. Als dit nu geregeld wordt, dan ga ik ervan uit dat dit geregeld wordt voor degenen die vandaag vast benoemd zijn.

Indien dit echter de stap zou zijn om in de toekomst opnieuw volop statutaire personeelsleden in de openbare ziekenhuizen aan te werven en te benoemen, creëren wij een spanningsveld, niet alleen met andere ziekenhuizen maar ook met de contractuele personeelsleden in de openbare ziekenhuizen.

Ook op voornoemd vlak is er vandaag een spanningsveld. Een vastbenoemd personeelslid in een openbaar ziekenhuis ontvangt zodra hij met pensioen gaat, ondanks dezelfde loopbaan en hetzelfde loon, 500 euro meer dan een contractueel personeelslid. Het contractueel personeelslid heeft nochtans gedurende de hele

loopbaan hetzelfde werk verricht.

Wij moeten dus opletten en het debat over het statuut van de betrokken personeelsleden in alle ziekenhuizen in zijn totaliteit voeren. De financiering die nu is afgesproken, is goed; dat moet worden geregeld. Tegelijk zal echter het debat over het statuut van het zorgpersoneel in alle ziekenhuizen moeten worden gevoerd. Dit moet mee worden opgenomen in het debat over het nieuwe, sociale akkoord, dat in de toekomst moet worden gesloten.

Voor ons zijn de voorgaande punten belangrijke elementen. Er is goed werk geleverd. Wij kunnen de gemeenten een perspectief bieden en duidelijke afspraken maken. Zij zullen voor de eerste keer in 2013 de rekening voor de regeling krijgen.

Onze fractie zal het ontwerp dan ook uiteraard steunen.

Ik dank u voor uw medewerking aan dit ontwerp.

12.08 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de lokale sector betaalt de pensioenen van zijn vastbenoemde personeelsleden zelf. De kostprijs ervan is de voorbije jaren enorm toegenomen. De reserves die decennialang zijn aangelegd, zijn in een mum van tijd opgesoupeerd.

De regering in lopende zaken dient een wetsontwerp in dat toelaat de financieringsbasis van het desbetreffende stelsel te verruimen. De betaling van de ambtenarenpensioenen van de lokale besturen is aldus opnieuw verzekerd, althans voor even.

Mijnheer de minister, ik vraag mij af waarom een en ander zo lang heeft moeten duren. Het financieringssysteem van het pensioenstelsel van de statutaire ambtenaren is gebaseerd op het repartitieprincipe. Dat wil zeggen dat de bijdragen op de lonen van de betrokken, actieve, statutaire ambtenaren dienen om de lopende pensioenen te betalen.

Decennialang werden er studies uitgevoerd, die altijd tot dezelfde conclusies kwamen, namelijk dat er steeds meer statutaire personeelsleden met pensioen gaan en dat onze levensverwachting stijgt. Als statutaire personeelsleden met pensioen gaan, worden zij vervangen door contractuele personeelsleden. Het aantal contractanten in de gemeenten bedroeg tot 1995 45 % van het personeelsbestand. Intussen is dat al opgelopen tot 60 %. Het aantal actieve statutaire ambtenaren zal, als gevolg van de vergrijzing, de komende jaren spectaculair afnemen, wat ervoor zal zorgen dat wij met de financiering nog verder in de problemen zullen komen.

Al die feiten waren glashelder, op alle beleidsniveaus. Het deficit was aangekondigd. Het stond al jaren in de sterren geschreven. Toch werd door verschillende politieke generaties opnieuw teruggегреpen naar het devies "wij lossen het probleem wel op als het zich stelt". Op politiek vlak zien wij blijkbaar de dramatiek niet, want op het federale vlak worden die pensioenen gewoon door de staatskas betaald. Men kent de cijfers van de lokale besturen niet en men zag niet dat de situatie onhoudbaar was.

Het is duidelijk dat, naast de stijging van het aantal gepensioneerdе ambtenaren, nog andere elementen zorgen voor de verhoging van de pensioenkosten. Ons stelsel heeft dringend nood aan inhoudelijke ingrepen. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten heeft in een schrijven, en ook nog gisteren op een studieavond, een aantal voorstellen en maatregelen geformuleerd. Ik denk bijvoorbeeld aan de aanpassing van de berekeningswijze van de pensioenen in die zin dat niet meer de laatste vijf jaar als berekeningsbasis worden gebruikt, aan het vervangen van de perequatie door een indexering van het pensioen en aan het beperken van het pakket van gelijkgestelde periodes.

Binnen het Technisch Comité Pensioenen hebben een aantal onderhandelaars al geprobeerd om het inhoudelijk debat te voeren, maar zij werden onmiddellijk afgeblokt. Ik wil oproepen om het inhoudelijk debat niet te negeren. Wij moeten reageren vooraleer het water ons aan de lippen staat. Wij kunnen ons hoofd in het zand steken, maar struisvogelpolitiek loont niet.

Laten wij ten slotte de uitgaven van de tweede pensioenpijler van de contractanten niet vergeten. Er worden nu heel zware budgetten ingesteld voor 40 % van het personeel. 60 % van het personeel blijft wel met een berooid pensioen achter. Dit wetsontwerp is voor ons *too little, too late*. De N-VA-fractie zal zich daarom onthouden.

12.09 David Clarinval (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, la mise en place de la présente réforme était urgente car la situation de certaines communes, notamment celles dans le pool 2, était devenue intenable. Les solutions apportées jusqu'à présent afin de les aider n'étaient pas durables. Il convenait donc d'apporter une solution équilibrée. Il fallait faire preuve de solidarité, certes, mais aussi de responsabilité car les communes prévoyantes ne devaient pas non plus continuer à payer pour celles qui l'avaient moins été.

Cet équilibre nécessitait, tout d'abord, que les réserves du pool 1 soient entièrement affectées aux pouvoirs locaux du pool 1, ce qui a été obtenu. Cet équilibre nécessitait, ensuite, la mise en place d'un mécanisme de responsabilisation complémentaire au mécanisme de solidarité. Suite à cela, cet équilibre semble avoir été trouvé.

Toutefois, plusieurs inconnues demeurent aujourd'hui. D'une manière générale, les difficultés s'amoncellent sur les pouvoirs locaux. Je ne vous apprends rien en parlant des dividendes Dexia, des baisses des dividendes électriques et gaziers, du transfert du Fonds des amendes en matière de sécurité routière, autant de mauvaises nouvelles pour les pouvoirs locaux.

La présente réforme va inévitablement engendrer une importante hausse des coûts pour les pouvoirs locaux. Une aide spécifique sera-t-elle prévue pour les aider à y faire face?

Vous avez annoncé en commission que des mesures spécifiques seraient prévues pour les hôpitaux ainsi que pour les zones de police. Là aussi, l'impact de la réforme sera ravageur. Pouvez-vous nous en dire un peu plus quant à l'aide que vous allez apporter à ces zones de police?

Afin de mener à bien cette réforme, les pouvoirs locaux devront disposer d'une information suffisante. Aujourd'hui et dans le futur, des facilités administratives devront être offertes aux pouvoirs locaux. Il importe qu'un accès aisé soit donné aux logiciels informatiques de l'ONSS afin de permettre de réaliser des simulations à long terme. Chaque pouvoir local doit pouvoir évaluer sa situation au jour le jour, année après année. Comptez-vous mettre ces ressources informatiques principalement à la disposition des pouvoirs locaux?

Un aspect fondamental n'est pas du tout pris en compte ici. Il s'agit de l'influence de cette réforme sur les nominations des emplois subventionnés. M. Mayeur a parlé plus tôt de l'interdiction de nommer dans les hôpitaux publics à Bruxelles. Vous n'ignorez pas qu'en Région wallonne les emplois subventionnés sont légion: les APE, les PTP, et autres. Tous ces statuts vont placer les pouvoirs locaux dans un étau. Soit ils devront nommer, afin d'avoir un coefficient de responsabilisation faible, soit ils devront utiliser des subventions régionales. Les communes se trouvent face à un dilemme. Comment peuvent-elles le résoudre?

Par ailleurs, des mesures devront être prises pour maîtriser durablement les dépenses de pension: l'âge effectif du départ à la pension doit être amélioré; pour les agents communaux et autres, des incitants au maintien au travail, tels des aménagements de fin de carrière, devraient être encouragés; la règle de détermination des années prises en compte pour le calcul de la pension de statutaire devrait être revue – un orateur a expliqué que prendre en considération les cinq dernières années était insuffisant –; une concertation entre le niveau fédéral et les entités fédérées devrait être mise en place pour répondre durablement à la problématique des freins à la nomination. En effet, les procédures disciplinaires lourdes, l'accumulation des congés de maladie en fin de carrière, la difficulté d'attirer et de conserver des talents au sein des pouvoirs locaux à cause des échelles barémiques peu flexibles, etc., tous ces problèmes concrets rendent peu attractive la statutarisation du personnel.

Une réforme plus globale devrait mettre en place un mécanisme de pensions mixtes, impliquant l'octroi d'une pension du secteur privé pour les années prestées en qualité de contractuel et d'une pension mixte locale pour les années prestées en qualité de statutaire. Cette solution me paraît la plus durable compte tenu de la problématique du vieillissement de la population et de la création de charges de pension complémentaire, résultant automatiquement de la nomination.

Mon dernier point, déjà abordé par Mme De Block, concerne la problématique de l'article 26, donc du double avantage octroyé aux pouvoirs locaux dotés de personnel contractuel, à qui on a octroyé un régime de pension complémentaire. En cas de nomination à titre définitif de ce contractuel, les services publics accomplis en tant que contractuel sont pris en compte pour le calcul de la pension publique et l'agent obtient

de ce fait, relativement à ses services publics contractuels, un double avantage: une pension publique et une pension complémentaire. Cela implique une double charge pour l'employeur.

On notera que ce problème de double avantage et de double charge constitue un obstacle majeur au développement d'un régime de pension complémentaire pour les agents contractuels du secteur public. Mis à part votre commune, monsieur le ministre, en Région wallonne, aucune commune n'a encore mis en place ce service. C'est une erreur. Vous avez montré l'exemple, mais vous êtes le seul, ce qui démontre la difficulté. Certes, il en existe quelques-unes en Flandre.

Cela démontre néanmoins la difficulté de mener cette politique.

La solution prévue par la présente loi pour résoudre ce problème de double avantage consiste, en cas de nomination d'un agent contractuel, à annuler les droits acquis de cet agent en matière de pension complémentaire et à transférer les réserves constituées à cet effet à l'organisme qui devra supporter la charge de la pension publique relative aux services publics contractuels.

Monsieur le ministre, cette solution m'amène à soulever trois questions. Premièrement, le problème du double avantage est susceptible de concerner tous les agents du secteur public et pas seulement les agents des pouvoirs locaux. La solution à ce problème aurait plutôt sa place dans la loi sur le financement des pensions et pas uniquement dans celle des pouvoirs locaux. Nous devrions globaliser cette problématique et pas seulement modifier la loi pour les agents des pouvoirs locaux.

Deuxièmement, l'annulation des droits acquis en matière de pension complémentaire me semble contraire à la loi relative aux pensions complémentaires, qui est une loi d'ordre public, et laisse sans solution le cas de l'agent qui aurait affecté ses droits en matière de pension complémentaire à la garantie de remboursement. Se pose ainsi la problématique des emprunts hypothécaires qui auraient pu être contractés avec des assurances complémentaires. Il n'y a évidemment pas moyen de transférer ces sommes qui sont grevées d'un emprunt hypothécaire. Comment cela se passera-t-il à cet égard?

Troisièmement, le projet ne parle pas des conditions fiscales auxquelles s'effectuerait le transfert des réserves constituées en matière de pension complémentaire. Il importera de résoudre certaines questions par rapport à cette problématique fiscale.

Je pense que la solution la plus adéquate à ce problème de l'article 26, "double avantage, double charge" serait d'adapter la législation sur les pensions du secteur public globalement, de telle manière qu'elle puisse se combiner harmonieusement avec un régime de pension complémentaire qu'un employeur public aurait instauré en faveur de ses agents contractuels, sans se heurter, en cas de nomination ultérieure, au principe des droits acquis consacrés par la loi sur les pensions complémentaires.

Pour ce faire, il faudrait prévoir dans la législation relative aux pensions du secteur public qu'en cas de nomination à titre définitif d'un agent contractuel bénéficiant d'un régime de pension complémentaire pour ces services publics contractuels, sa pension publique soit réduite des prestations issues du régime de pension complémentaire qui ont été financées par les contributions patronales. Si les prestations de pension complémentaire sont liquidées en capital, la réduction de la pension publique s'effectuera à concurrence d'une rente fictive.

Monsieur le ministre, que pensez-vous de cette problématique de double charge/double avantage de l'article 26?

Voilà des questions auxquelles il n'est pas répondu dans le projet de loi en examen et qui nécessiteront des réponses rapides. En effet, les pouvoirs locaux seront rapidement confrontés à ces problèmes.

Cela étant dit, il ne faut pas oublier tous les avantages que présente ce projet de loi et la situation dramatique à laquelle nous aurions été confrontés si ce dernier n'avait pas été élaboré. Il va donc de soi que nous soutiendrons ce texte. Mais il serait souhaitable que le prochain gouvernement se penche sur ces questions en vue de les régler.

Le **président**: Monsieur Clarinval, permettez-moi de vous dire que je regrette que toutes ces questions techniques n'aient pas été posées en commission et que vous ayez attendu d'être en séance plénière pour les soulever. Vous avez procédé à une analyse profonde et précise du projet, mais il me semble que vous

auriez dû le faire en commission. Sinon, on supprime soit les réunions de commission, soit les réunions de séance plénière.

12.10 Daniel Bacquelaine (MR): Monsieur le président, je voudrais souligner la qualité de l'intervention que nous venons d'entendre. Par ailleurs, il me semble assez normal qu'un parlementaire puisse s'exprimer en séance plénière sur des matières qui sont essentielles. Le reproche que vous avez fait à M. Clarinval ne me semble donc pas fondé.

Le **président**: Pour ma part, j'aurais préféré prendre connaissance de cette intervention de qualité en lisant le rapport. Cela m'aurait permis de réagir.

12.11 Daniel Bacquelaine (MR): M. Clarinval a soulevé d'autres aspects en commission. Il est normal qu'en séance plénière, on puisse faire la synthèse des observations que l'on juge nécessaires et qui engagent, en quelque sorte, le ministre à travers sa réponse.

Le **président**: En général, une synthèse, c'est plus court, mais ce n'est pas grave!

12.12 Sonja Becq (CD&V): Mijnheer de minister, u begon uw termijn met een aantal uitdagingen zoals de hervorming van de pensioenen – er was de conferentie – en naar eigen zeggen van de RSZPPO. U hebt aangekondigd dat u wou inzetten voor een regeling voor de ambtenaren, de reserves en de financiering van de pensioenen. Daarnaast was er nog het dossier van het aanvullend pensioen voor de contractuelen in overheidsdiensten.

Collega Vercameren heeft al uitdrukkelijk verklaard dat wij blij zijn met de regeling inzake de pensioenen van ambtenaren van bij de RSZPPO aangesloten besturen. U hebt ook in een regeling voorzien voor de overgang van contractuelen naar ambtenaren. Die problematiek zal zeker de vraag van de contractuele personeelsleden naar een aanvullend pensioen aanwakkeren.

Er wordt ook meer informatie gevraagd. We rekenen erop dat de administratieve diensten informatie kunnen verstrekken over de berekeningen, zodat de gemeenten kiezen hoeveel bijkomende benoemingen ze nog moeten doen, op welke manier en hoeveel mensen ze contractueel aanstellen.

Hopelijk wordt in die berekeningen alvast een aanvullend pensioen voor iedereen – ik roep het Parlement op om zich te engageren voor de verwezenlijking daarvan – opgenomen. De wettekst betreffende de aanvullende pensioenen ligt klaar, al sinds uw voorganger Marie Arena en zelfs voordien. Onder uw hoede zouden de bepalingen in een wetsontwerp tot wijziging van de wet op de aanvullende pensioenen voor overheidsambtenaren worden omgezet. Als u aanblijft, kunt u die mits een huzarenstukje nog voorleggen. Zo niet moeten de bepalingen in het regeerakkoord worden opgenomen, net zoals de financiering door de Gewesten en Gemeenschappen van hun overheidspensioenen, die naar aanleiding hiervan aan de orde is gekomen. Overigens, het bereikte communautair akkoord spreekt al van responsabilisering van de Gemeenschappen en de Gewesten ter zake.

12.13 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, de pensioenkas voor de gemeenten en de provinciale overheden loopt snel leeg, dus er moest absoluut iets gebeuren. De betaalbaarheid was niet langer verzekerd.

Een van de belangrijkste redenen daarvoor was een afname van het aantal statutaire ambtenaren, waardoor de bijdragen nodig om de pensioenen van vandaag te betalen, terugliepen. 60 % van de werknemers in lokale overheidsdienst is contractueel ambtenaar. Nu al ontvangt de RSZPPO van 140 000 actieve vastbenoemden bijdragen en daarmee moet hij de pensioenen van 100 000 ex-vastbenoemden moet betalen. Dat is niet houdbaar.

Het is jammer dat we ons moesten beperken tot een fragmentaire aanpak. Enkele sprekers hebben het daarover al gehad. In de afgelopen jaren hadden wij een veel globalere pensioenhervorming moeten uitvoeren, met slechts één bedoeling, namelijk voldoende hoge pensioenen waarborgen en betaalbaar maken.

Voor een stuk wordt het excuus gebruikt dat de regering zich in lopende zaken bevindt, maar wanneer ik zie dat wij voor andere thema's toch tot parlementaire meerderheden konden komen, dan hadden we dat op het vlak van pensioenen misschien ook wel moeten doen.

Voor een op de vier senioren bestaat er een armoederisico. De betaalbaarheid van ons stelsel loopt vast, wat niet verwonderlijk is, gezien de geringe werkzaamheidsgraad van 55-plussers in ons land. De vergrijzing en de problemen inzake de betaalbaarheid en de kwaliteit van onze welvaartsstaat, wat ten grondslag ligt aan de huidige moeilijkheden met de pensioenen van de ambtenaren in de lokale en de provinciale besturen, zijn problemen waarmee heel ons pensioenstelsel te kampen heeft. Ik denk dus dat hetgeen wij nu doen, illustratief is voor wat we eigenlijk zouden moeten doen als het gaat om de pensioenen van iedereen.

Maar goed, met onderhavig wetsontwerp dat een aantal nieuwe principes invoert, wordt een goede hervorming tot stand gebracht. De bijdragen aan de federale pensioenkas worden verhoogd en geüniformiseerd tot 41,5 %. De aangeslotenen bij pool 1 betaalden immers 42 %, bij pool 2 was dat 40 % en bij pool 5, aangaande de politiezones, was dat 27,5 %. De situatie van pool 1 en pool 2 was structureel deficitair. De verschillende pools worden nu gefusioneerd en men gaat naar een veralgemeend bijdragetarief.

Er is ook een responsabiliseringscoëfficiënt, een extra bijdrage, gevraagd aan de lokale overheden die op een onevenredige manier putten uit de pensioenkas.

Het is goed, meen ik, dat dit responsabiliseringsmechanisme erin zit, zo niet hadden wij wel eens het perverse effect kunnen hebben dat de betrokken actoren meer statutairen in dienst zouden nemen om die bijdragen te kunnen laten stijgen.

Ook het fenomeen van laattijdige benoemingen van contractuelen wordt aangepakt. Door laattijdige benoemingen worden contractuelen op het einde van hun carrière toch nog verzekerd van een statutair overheidspensioen zonder daartoe tijdens hun carrière te hebben bijgedragen.

Dit wetsontwerp, mijnheer de minister, moet echter gepaard gaan met een budgettaire inspanning om de financiële last voor de gemeenten, de politiezones en de openbare ziekenhuizen te verlichten. Wij vragen aan hen die de volgende begroting zullen opstellen – wie dat ook moge zijn, het ziet ernaar uit dat wij er niet bij zullen zijn – om hiermee rekening te houden en om de financiële draagkracht van onze gemeenten, politiezones en openbare ziekenhuizen veilig te stellen. Nu al snijdt het financiële debacle van Dexia en de Gemeentelijke Holding immers diep in hun vel. De VVSG wijst dan ook terecht op de meeruitgaven van dit wetsontwerp die oplopen tot 70 miljoen euro per jaar. Voor de ziekenhuizen loopt dit op tot 180 miljoen euro in de periode tot 2016. Wij weten allemaal dat de ziekenhuizen decretaal verplicht zijn om een zekere reserve aan te leggen om infrastructuurwerken en renovatie te kunnen betalen. Zij luiden nu dan ook de alarmbel.

Om te weten welke de tegemoetkoming kan zijn voor de politiezones en de ziekenhuizen hadden wij in de commissie gevraagd om het debat te kunnen voeren met de ministers Turtelboom en Onkelinx. Ik ben er zeker van dat wij dit debat zullen voeren tijdens de begrotingsbesprekingen. Hoe dan ook zullen wij in de komende maanden nog een aantal zeer boeiende pensioendebatten voeren in het Parlement.

12.14 Michel Daerden, ministre: Monsieur le président, chers collègues, c'est avec grand plaisir que je reviens quelques instants sur ce problème de l'ONSSAPL. Je suis très heureux du fait que nous pourrions voter ce projet aujourd'hui.

Je voudrais remercier les rapporteurs pour le travail réalisé, qui correspond parfaitement à tout ce qui a été développé.

Ce projet ne règle qu'une toute petite partie de la problématique des pensions. Même si ce problème d'ONSSAPL n'était pas énorme, il n'en reste pas moins que ce dossier porte sur 150 000 pensions qui représentent des masses budgétaires importantes. Le gouvernement a eu raison de dire qu'il fallait essayer de trouver une solution.

En tentant d'intégrer chaque sensibilité, nous avons essayé de trouver une solution qui est très favorablement accueillie.

Je me réjouis que de nombreux groupes plaident en sa faveur.

Beaucoup de remarques ont été faites. Je vous assure que l'information nécessaire sera donnée dès que

cette réforme sera votée. Le gouvernement m'avait demandé de prendre contact avec les institutions des groupes 3 et 4. Cela a été fait. Nous reprendrons contact afin qu'ils puissent, en connaissance de cause, prendre position. La dernière fois que nous les avons vus, ils nous ont dit: "Une fois que vous aurez voté les taux, on choisira. Vous êtes encore capable de changer après, Michel." Ce n'est pas vrai, monsieur le président. Mais nous allons reprendre contact avec eux pour qu'il n'y ait pas la moindre équivoque.

On a parlé d'accompagnement. Je ne reviendrai pas longuement sur le problème des hôpitaux. Je suis très heureux de la solution qui a été adoptée et de l'arbitrage qui a eu lieu avec le premier ministre et Mme Onkelinx, quand nous avons trouvé cet accord sur les hôpitaux. Je crois que c'est une bonne formule.

Au-delà de cet aspect, et pour conclure, je vais répondre aux remarques émises sur les zones de police, l'impact pour les CPAS et les communes, le coût, etc. Comme le disait un de nos collègues, tout cela se passe dans un contexte difficile (perte de dividendes, etc.). C'est vrai: cela aura un impact. On ne peut pas, d'une part, constater que le modèle connaît des fuites et, de l'autre, ne pas trouver des sources de financement. C'est impossible! Et, certes, il faut se fonder sur la solidarité et la responsabilité.

Maintenant, je vais vous dire une chose, même si j'ignore ce que vont en penser mes collègues. Je crois qu'il faut poser un acte rapide. Lequel? Il faut dire aux communes et institutions quel sera le coût en 2012. Cela implique que l'ONSSAPL nous écrive en nous suggérant d'utiliser les réserves existantes, avec un impact sur le taux de base dans un premier temps. Dans un second, il portera sur la responsabilisation. C'est ce qu'il faut traiter rapidement. Je ne vais pas préjuger de ce que l'ONSSAPL me proposera. J'essaie un peu de l'influencer, mais bon...

Puis, il faudra encore en discuter au sein du gouvernement. Je ne vais sûrement pas vous dire aujourd'hui à combien cela s'élèvera. Ce ne serait pas normal. Mais j'entreprendrai une démarche en ce sens. Et j'ai bien compris le message: la démarche doit être plus forte dans les zones de police. Car c'est là que l'impact est le plus grand. La réponse sera vite donnée, et je ferai tout pour que les zones de police soient privilégiées en termes d'accompagnement.

Voilà ce que je tenais à vous dire. Je suis conscient que d'autres thèmes, notamment sur base de l'article 26, devront trouver des solutions dans le temps; nous les trouverons en fonction des applications.

Merci pour votre soutien. Merci au président de la commission, merci au président de la Chambre d'avoir bien voulu inscrire ce point rapidement: il était attendu par beaucoup. Merci à tous.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.

De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte corrigé par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1770/3)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie verbeterde tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1770/3)**

Le projet de loi compte 56 articles.

Het wetsontwerp telt 56 artikelen.

L'intitulé en français a été modifié par la commission en "projet de loi assurant un financement pérenne des pensions des membres du personnel nommé à titre définitif des administrations provinciales et locales et des zones de police locale et modifiant la loi du 6 mai 2002 portant création du fonds des pensions de la police intégrée et portant des dispositions particulières en matière de sécurité sociale et contenant diverses dispositions modificatives".

Het opschrift in het Frans werd gewijzigd door de commissie in "projet de loi assurant un financement pérenne des pensions des membres du personnel nommé à titre définitif des administrations provinciales et locales et des zones de police locale et modifiant la loi du 6 mai 2002 portant création du fonds des pensions

de la police intégrée et portant des dispositions particulières en matière de sécurité sociale et contenant diverses dispositions modificatives".

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 56 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 56 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

13 Commission spéciale de suivi chargée d'examiner la crise financière
13 Bijzondere opvolgingscommissie belast met het onderzoek naar de financiële crisis

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 6 juillet 2011, je vous propose d'instituer une commission spéciale de suivi chargée d'examiner la crise financière composée de 13 membres effectifs et 13 membres suppléants.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 6 juli 2011, stel ik u voor de bijzondere opvolgingscommissie belast met het onderzoek naar de financiële crisis op te richten samengesteld uit 13 vaste leden en 13 plaatsvervangers.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus wordt besloten.

Je rappelle que conformément à l'article 158 du Règlement la répartition est la suivante:
Ik herinner er u aan dat overeenkomstig artikel 158 van het Reglement de verdeling de volgende is:

- N-VA: 3
- PS: 2
- MR: 2
- CD&V: 1
- sp.a: 1
- Ecolo-Groen!: 1
- Open Vld: 1
- VB: 1
- cdH: 1

Les présidents des groupes politiques m'ont fait parvenir les candidatures des membres de leur groupe qui seront membres de cette commission.

De voorzitters van de politieke fracties hebben mij de kandidaturen doen toekomen van de leden van hun fractie die deel zullen uitmaken van deze commissie.

- N-VA:
effectifs / vaste leden: Jan Jambon, Peter Dedecker, Steven Vandeput;
suppléants / plaatsvervangers: Veerle Wouters, Karel Uyttersprot, Bert Wollants;
- PS:
effectifs / vaste leden: Yvan Mayeur, Olivier Henry;
suppléants / plaatsvervangers: Guy Coëme, Christiane Vienne;
- MR:
effectifs / vaste leden: Philippe Goffin, François-Xavier de Donnea;
suppléants / plaatsvervangers: Marie-Christine Marghem, Daniel Bacquelaine;
- CD&V:
effectif / vast lid: Hendrik Bogaert;
suppléant / plaatsvervanger: Liesbeth Van der Auwera;
- sp.a:
effectif / vast lid: Dirk Van der Maelen;

suppléant / plaatsvervanger: Bruno Tuybens;
- Ecolo-Groen!:
effectif / vast lid: Meyrem Almaci;
suppléant / plaatsvervanger: Georges Gilkinet;
- Open Vld:
effectif / vast lid: Herman De Croo;
suppléant / plaatsvervanger: Gwendolyn Rutten;
- VB:
effectif / vast lid: Barbara Pas;
suppléant / plaatsvervanger: Gerolf Annemans;
- cdH:
effectif / vast lid: Joseph George;
suppléant / plaatsvervanger: Josy Arens.

Étant donné que le nombre de candidatures recevables correspond au nombre de places à conférer aux groupes politiques ayant présenté des candidats, il n'y a pas lieu à scrutin conformément à l'article 157.6 du Règlement.

Daar het aantal ontvankelijke kandidaturen overeenstemt met het aantal te begeven plaatsen aan de politieke fracties die kandidaten hebben voorgedragen moet, overeenkomstig artikel 157.6 van het Reglement, niet gestemd worden.

En conséquence, je proclame élus les candidats présentés.
Dienvolgens verklaar ik verkozen de kandidaten die voorgedragen werden.

13.01 Karin Temmerman (sp.a): Mijnheer de voorzitter, is er al een datum bepaald waarop de commissie zal bijeenkomen?

Le **président**: Aussi vite que possible. Je n'ai aucun problème à la réunir dès la sortie. Je propose donc aux membres de se voir, mais je fixerai une date pour la semaine prochaine, le plus tôt possible.

14 Rouwhulde – de heer Jan Eeman
14 Éloge funèbre – M. Jan Eeman

De **voorzitter** (voor de staande vergadering)
Le **président** (devant l'assemblée debout)

Jan Eeman, membre honoraire de la Chambre des représentants, est décédé à Alost le 16 juillet dernier après une courte maladie. Il était âgé de 71 ans.

Régent en néerlandais et en histoire, il débuta sa carrière en 1958 dans l'enseignement.

Il fit ses premiers pas en politique lors des élections communales de 1970 à l'occasion desquelles il fut élu conseiller communal à Welle pour le PVV. Après la fusion des communes, intervenue en 1976, il devint la figure de proue du Parti libéral à Denderleeuw. Conseiller communal jusqu'à son décès, il fut premier échevin de janvier 1989 à décembre 1994 ainsi que de janvier 2001 à décembre 2006 et bourgmestre de janvier 1995 à décembre 2000.

Jan Eeman fut également actif durant de nombreuses années sur la scène politique nationale.

In 1973 werd hij als leraar gedetacheerd bij het kabinet van vicepremier Willy De Clercq. Nadien werkte hij als adviseur voor de onderwijsproblematiek nog op verschillende ministeriële kabinetten.

De novembre 1991 à avril 1995, il fut sénateur - élu direct - pour l'arrondissement d'Alost-Audenarde. Il fut également membre du *Vlaamse Raad* de janvier 1992 à mai 1995. De mai 1995 à juin 2003, il siégea au sein de notre assemblée pour le VLD.

Hoewel zijn aandacht vooral bleef uitgaan naar zijn gemeente en zijn streek, deed Jan Eeman zich kennen als een actief lid van de commissie voor de Landsverdediging en van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad.

Jan Eeman était un homme affable, conciliant et toujours très attentif au bien-être de ses administrés.

Au nom de la Chambre, j'ai présenté à la famille du défunt mes sincères condoléances.

14.01 Eerste minister **Yves Leterme**: Mijnheer de voorzitter, collega's, Jan Eeman was een minzaam en gewaardeerd politicus die zich meer dan dertig jaar ten dienste van de gemeenschap heeft gesteld.

Als regent heeft hij zich op ministeriële kabinetten in de onderwijsdossiers verdiept en later maakte hij de overheveling van de onderwijsbevoegdheid van het Vlaams parlement naar de Gemeenschappen mee. Hij zetelde in het Vlaams parlement en was er onder meer lid van de commissie Onderwijs. In 1995 werd hij verkozen in de federale Kamer van volksvertegenwoordigers waar een aantal collega's zoals ikzelf hem hebben gekend.

Jan Eeman was niet enkel burgemeester, senator, volksvertegenwoordiger, Vlaams en federaal parlements lid, hij was ook echtgenoot, vader van drie kinderen en grootvader van twee kleinkinderen.

Monsieur le président, à sa famille et à tous ses proches et ses amis, je présente au nom du gouvernement mes plus sincères condoléances.

La Chambre observe une minute de silence.
De Kamer neemt een minuut stilte in acht.

15 **Éloge funèbre – M. Maurice Minne**

15 **Rouw hulde – de heer Maurice Minne**

Le **président** (devant l'assemblée debout)
De **voorzitter** (voor de staande vergadering)

M. Maurice Minne, ancien membre de la Chambre des représentants, est décédé des suites d'une longue maladie le 6 août dernier à Anderlecht, à l'âge de 69 ans.

Maurice Minne, die apotheker was van opleiding en van beroep, maakte sinds 1 januari 1971 ononderbroken deel uit van de gemeenteraad van Tubeke. Van 1 januari 1971 tot 31 december 1976 was hij er schepen, en van 1 januari 1983 tot 31 december 1994 burgemeester.

Au cours de la seconde moitié des années nonante, M. Minne fut également actif à l'échelon politique national, d'abord en qualité de sénateur PS élu direct pour l'arrondissement de Nivelles, du 11 janvier 1995 au 12 avril 1995, puis en qualité de député PS pour ce même arrondissement, du 28 juin 1995 au 13 juin 1999. Au sein de notre assemblée, il fut un membre très actif de la Commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société. Il accorda une attention toute particulière à la sécurité des produits pharmaceutiques, ainsi qu'à la lutte contre le tabagisme et contre la toxicomanie.

M. Minne était un homme de conviction, qui - au dire de ses amis comme de ses adversaires - faisait preuve de courage politique sans faille. Il l'a entre autres démontré dans le contexte de la crise des Forges de Clabecq et lors de la reconversion de zones importantes dans sa commune.

Au nom de la Chambre, j'ai adressé mes sincères condoléances à sa famille.

15.01 **Yves Leterme**, premier ministre: Monsieur le président, chers collègues, à ses funérailles, Maurice Minne a été loué comme étant un homme d'une grande générosité et d'une grande gentillesse dans la sphère privée et comme quelqu'un de très droit en politique, toujours à l'écoute de la population de sa ville. Au nom du gouvernement, j'adresse mes condoléances les plus sincères à sa famille et à ses proches.

La Chambre observe une minute de silence.
De Kamer neemt een minuut stilte in acht.

16 **Éloge funèbre – M. Albert Demuyter**

16 **Rouw hulde – de heer Albert Demuyter**

Le **président** (devant l'assemblée debout)

De **voorzitter** (voor de staande vergadering)

M. Albert Demuyter, ancien membre de la Chambre des représentants, est décédé à Etterbeek le 7 septembre dernier, à l'âge de 86 ans.

Peu après l'invasion allemande de mai 1940, alors qu'il n'avait que quinze ans, Albert Demuyter s'était engagé dans la presse clandestine. Il fut emprisonné pour cette raison entre 1943 et 1944. Il rejoignit ensuite la Résistance armée et servit comme volontaire de guerre à la Royal Navy.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1952 werd Albert Demuyter voor de liberale partij verkozen tot gemeenteraadslid in Elsene. Hij zou die functie ononderbroken bekleden van januari 1953 tot juni 1993. Van januari 1965 tot januari 1973 was hij schepen, en van januari 1973 tot juni 1993 burgemeester van Elsene.

Albert Demuyter est devenu une grande figure du libéralisme francophone bruxellois.

Comme membre de la Chambre des représentants, de mai 1965 à mars 1968, il travailla notamment à une proposition de loi visant à créer une communauté urbaine bruxelloise. Après avoir quitté la Chambre, il mena une longue et fructueuse carrière de sénateur, de mars 1968 à novembre 1987.

De mai 1980 à octobre 1980, il fut secrétaire d'État pour la Communauté française dans le gouvernement de M. Martens. En décembre 1981, il devint ministre de la Région bruxelloise et des Classes moyennes au sein du gouvernement Martens V.

Au nom de la Chambre, j'ai présenté nos sincères condoléances à sa famille.

16.01 Yves Leterme, premier ministre: Monsieur le président, chers collègues, Albert Demuyter, chef d'entreprise et grande figure du libéralisme bruxellois, était connu pour son caractère bien trempé et l'autorité avec laquelle il dirigeait son conseil communal. Il montra la force de son caractère et de ses convictions à un très jeune âge quand, en 1940, à quinze ans seulement, il s'engagea dans la Résistance, ce qui lui valut d'être incarcéré par l'occupant.

Albert Demuyter n'a pas seulement marqué sa commune d'Ixelles. Il fut aussi – comme vous l'avez dit, monsieur le président – député, secrétaire d'État pour la Communauté française ainsi que ministre de la Région bruxelloise et des Classes moyennes.

En dehors de la politique, sa grande passion était l'aérostation, une tradition familiale.

Au nom du gouvernement, j'adresse mes plus sincères condoléances à sa famille et à ses proches.

La Chambre observe une minute de silence.
De Kamer neemt een minuut stilte in acht.

17 Éloge funèbre – M. Paul Hermans

17 Rouwhulde – de heer Paul Hermans

Le **président** (devant l'assemblée debout)
De **voorzitter** (voor de staande vergadering)

M. Paul Hermans, ancien membre de la Chambre, est décédé à Lierre le 14 septembre, à l'âge de 82 ans.

Après avoir obtenu le diplôme de docteur en droit à l'université de Gand, M. Paul Hermans s'était établi comme avocat à Lierre.

Naast een zeer vruchtbare loopbaan aan de balie, kon hij ook bogen op een mooie politieke carrière.

Van oktober 1985 tot november 1991 maakte hij voor de CVP deel uit van onze assemblee. Zijn aandacht ging vooral uit naar sociale thema's, waaronder de bescherming van de gezinswoning en het statuut van de geesteszieke. Van december 1991 tot december 1993 zette Paul Hermans zijn parlementaire werkzaamheden voort als provinciaal senator.

Paul Hermans fut entre-temps élu conseiller communal à Lierre en 1988. En 1994, lors des élections communales suivantes, il remporta une large victoire avec le CVP et accéda à la présidence du CPAS. En avril 1996, de graves ennuis de santé l'obligèrent toutefois à démissionner.

Paul Hermans était connu comme un homme rigoureux mais néanmoins sensible et d'une grande noblesse de cœur.

Au nom de la Chambre, j'ai présenté mes condoléances à la famille du défunt.

[17.01] Eerste minister **Yves Leterme**: Mijnheer de voorzitter, collega's, Paul Hermans was, zoals zovele politici van zijn generatie, jurist en advocaat. Hij gebruikte vanaf de jaren tachtig zijn ervaring vanuit zijn lokaal engagement in zijn thuisstad Lier in de nationale politiek. Heel zijn loopbaan bleef hij lokaal actief in Lier, waar hij zowel gemeenteraadslid als OCMW-voorzitter was, advocaat en plaatsvervangend vrederechter. Gerespecteerd onder collega's werd hij soms minzaam de "stafhouder van Lier" genoemd. Liefhebbende echtgenoot en strenge, maar gevoelige vader en grootvader, moest hij het vanaf 1996 om gezondheidsredenen rustiger aan doen en kon hij al zijn tijd besteden aan familie en vrienden.

À cette famille, Monsieur le président, à tous ses proches et ses amis, je présente au nom du gouvernement mes plus sincères condoléances.

*La Chambre observe une minute de silence.
De Kamer neemt een minuut stilte in acht.*

[18] Prise en considération de propositions

[18] Inoverwegingneming van voorstellen

Le **président**: Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considérerai la prise en considération comme acquise et je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au règlement.

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik deze als aangenomen; overeenkomstig het reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus wordt besloten.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 11 octobre 2011, je vous propose également de prendre en considération la proposition de résolution de Mmes Thérèse Snoy et d'Oppuers et Zoé Genot et M. Wouter De Vriendt concernant la continuité de l'aide alimentaire aux populations les plus démunies en Belgique et dans l'Union européenne (n° 1786/1).

Renvoi à la commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 11 oktober 2011, stel ik u ook voor in overweging te nemen het voorstel van resolutie van de dames Thérèse Snoy et d'Oppuers en Zoé Genot en de heer Wouter De Vriendt betreffende de continuïteit van de voedselhulp aan de armste bevolkingsgroepen in België en de Europese Unie (nr. 1786/1).

Verzonden naar de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus wordt besloten.

Demandes d'urgence

Urgentieverzoeken

18.01 Özlem Özen (PS): Monsieur le président, mon groupe demande l'urgence pour la proposition de résolution n° 24 relative au régime de distribution de denrées alimentaires au profit des personnes les plus démunies de l'Union européenne (n° 1728/1).

Nous tenons à dénoncer sévèrement l'attitude contre-productive et alarmante de certains États membres, attitude qui a conduit à l'absence de compromis lors du dernier Conseil des ministres de l'Agriculture sur le régime européen de distribution de denrées alimentaires. La baisse drastique de cette aide européenne ainsi engendrée pourrait priver au moins deux millions de citoyens européens d'une aide alimentaire capitale.

C'est la raison pour laquelle, en prévision du prochain Conseil européen du 23 octobre et surtout du prochain Conseil des ministres de l'Agriculture des 20 et 21 octobre, nous demandons l'urgence.

De cette manière notre assemblée enverra un signal clair, avant ces conseils, aux pays récalcitrants, pour appeler à une solution européenne pour cette aide capitale.

18.02 Thérèse Snoy et d'Oppuers (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, je demande l'urgence pour la proposition de résolution n° 68 qui a trait au même sujet. En effet, mon groupe est très inquiet face à l'absence de solution en vue d'assurer la continuité de l'aide alimentaire consacrée aux plus démunis en Europe et en Belgique (n° 1786/1).

Le **président**: La Conférence des présidents avait en effet accepté d'ajouter à notre ordre du jour cette proposition de résolution n° 68 introduite par Mme Snoy, Mme Genot et de heer De Vriendt.

En conséquence, il y a deux demandes d'urgence sur deux propositions de résolution.

18.03 Steven Vandeput (N-VA): Mijnheer de voorzitter, vermits in het voorstel van resolutie nr. 1736 een specifieke datum staat – het voorstel gaat namelijk over het komen met een plan voor de hervorming van de NMBS Groep – en vermits ter zake al heel veel tijd is verloren, vragen wij voor het voorstel van resolutie in kwestie de hoogdringendheid.

De **voorzitter**: Over welk nummer van de inoverwegingnemen hebt u het? U hebt het over nummer 32, zijnde het voorstel van resolutie nr. 1736/1.

Eerst behandelen wij de hoogdringendheid voor de punten 24 en 68 van de inoverwegingnemen, zijnde respectievelijk het voorstel van resolutie nr. 1728/1 en het voorstel van resolutie nr. 1786/1.

Wij gaan over tot de stemming bij zitten en opstaan.

De urgentie wordt bij zitten en opstaan verworpen.
L'urgence est rejetée par assis et levé.

On traite maintenant la demande d'urgence sur la proposition de résolution de M. Vandeput, Mme De Ridder, de heer Wollants en de heer Maertens sur la SNCB, n° 1736/1.

Nous procédons au vote par assis et levé.

L'urgence est rejetée par assis et levé.
De urgentie wordt bij zitten en opstaan verworpen.

Y a-t-il d'autres demandes? (*Non*)

19 Demande d'urgence de la part du gouvernement

19 Urgentieverzoek vanwege de regering

Le gouvernement a demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de

loi modifiant la loi du 23 avril 1998 portant des dispositions diverses en ce qui concerne l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs (II) (n° 1775/1).
De regering heeft de spoedbehandeling gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 23 april 1998 houdende diverse bepalingen met betrekking tot de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen met een communautaire dimensie of in concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers (II) (nr. 1775/1).

Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

L'urgence est adoptée par assis et levé.
De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.

Votes nominatifs

Naamstemmingen

20 Aangehouden amendementen op het wetsontwerp houdende fiscale en diverse bepalingen (1737/1-5)

20 Amendements réservés au projet de loi portant des dispositions fiscales et diverses (1737/1-5)

Stemming over amendement nr. 1 van Dirk Van der Maelen tot invoeging van een artikel 7/1 (n). **(1737/2)**
Vote sur l'amendement n° 1 de Dirk Van der Maelen tendant à insérer un article 7/1 (n). **(1737/2)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 1)

Ja	21	Oui
Nee	101	Non
Onthoudingen	10	Abstentions
Totaal	132	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 2 van Muriel Gerkens cs tot invoeging van een artikel 20/1 (n). **(1737/2)**
Vote sur l'amendement n° 2 de Muriel Gerkens cs tendant à insérer un article 20/1 (n). **(1737/2)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 2)

Ja	21	Oui
Nee	111	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	132	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 5 van Veerle Wouters cs tot invoeging van een artikel 22 (n). **(1737/5)**
Vote sur l'amendement n° 5 de Veerle Wouters cs tendant à insérer un article 22 (n). **(1737/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 3)

Ja	37	Oui
Nee	96	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	133	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 6 van Veerle Wouters cs tot invoeging van een artikel 23 (n).**(1737/5)**

Vote sur l'amendement n° 6 de Veerle Wouters cs tendant à insérer un article 23 (n).**(1737/5)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

(Stemming/vote 3)

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 7 van Veerle Wouters cs tot invoeging van een artikel 24 (n).**(1737/5)**

Vote sur l'amendement n° 7 de Veerle Wouters cs tendant à insérer un article 24 (n).**(1737/5)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

(Stemming/vote 3)

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 8 van Veerle Wouters cs tot invoeging van een artikel 25 (n).**(1737/5)**

Vote sur l'amendement n° 8 de Veerle Wouters cs tendant à insérer un article 25 (n).**(1737/5)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

(Stemming/vote 3)

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 9 van Veerle Wouters cs tot invoeging van een artikel 26 (n).**(1737/5)**

Vote sur l'amendement n° 9 de Veerle Wouters cs tendant à insérer un article 26 (n).**(1737/5)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

(Stemming/vote 3)

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 10 van Veerle Wouters cs tot invoeging van een artikel 27 (n).**(1737/5)**

Vote sur l'amendement n° 10 de Veerle Wouters cs tendant à insérer un article 27 (n).**(1737/5)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)
Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)

(*Stemming/vote 3*)

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

21 Ensemble du projet de loi portant des dispositions fiscales et diverses (1737/4)

21 Geheel van het wetsontwerp houdende fiscale en diverse bepalingen (1737/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 4*)

Ja	76	Oui
Nee	47	Non
Onthoudingen	11	Abstentions
Totaal	134	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera transmis au Sénat. **(1737/6)**
Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden. **(1737/6)**

Raison d'abstention? (*Non*)
Reden van onthouding? (*Nee*)

22 Projet de loi relatif à la contribution de la Belgique à la quinzième reconstitution des ressources de l'Association internationale de Développement (1747/1)

22 Wetsontwerp betreffende de bijdrage van België aan de vijftiende wedersamenstelling van de werkmiddelen van de Internationale Ontwikkelingsassociatie (1747/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 5*)

Ja	123	Oui
Nee	1	Non
Onthoudingen	10	Abstentions
Totaal	134	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera transmis au Sénat. **(1747/3)**
Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden. **(1747/3)**

Raison d'abstention? (*Non*)
Reden van onthouding? (*Nee*)

23 Projet de loi relatif à la contribution de la Belgique à la seizième reconstitution des ressources de l'Association internationale de Développement (1748/1)

23 Wetsontwerp met betrekking tot de bijdrage van België aan de zestiende wedersamenstelling van de

werkmiddelen van de Internationale Ontwikkelingsassociatie (1748/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 6*)

Ja	119	Oui
Nee	1	Non
Onthoudingen	13	Abstentions
Totaal	133	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera transmis au Sénat. **(1748/3)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden. **(1748/3)**

Raison d'abstention? (*Non*)

Reden van onthouding? (*Nee*)

24 **Projet de loi assurant un financement pérenne des pensions des membres du personnel nommé à titre définitif des administrations provinciales et locales et des zones de police locale et modifiant la loi du 6 mai 2002 portant création du fonds des pensions de la police intégrée et portant des dispositions particulières en matière de sécurité sociale et contenant diverses dispositions modificatives (nouvel intitulé) (1770/3)**

24 **Wetsontwerp tot vrijwaring van een duurzame financiering van de pensioenen van de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van de lokale politiezones, tot wijziging van de wet van 6 mei 2002 tot oprichting van het fonds voor de pensioenen van de geïntegreerde politie en houdende bijzondere bepalingen inzake sociale zekerheid en houdende diverse wijzigingsbepalingen (1770/3)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 7*)

Ja	98	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	36	Abstentions
Totaal	134	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera transmis au Sénat. **(1770/4)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden. **(1770/4)**

Raison d'abstention? (*Non*)

Reden van onthouding? (*Nee*)

25 **Adoption de l'ordre du jour**

25 **Goedkeuring van de agenda**

Nous devons nous prononcer sur le projet d'ordre du jour que vous propose la Conférence des présidents. Wij moeten ons thans uitspreken over de ontwerp-agenda die de Conferentie van voorzitters u voorstelt.

Pas d'observation? (*Non*) La proposition est adoptée.

Geen bezwaar? *(Nee)* Het voorstel is aangenomen.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 20 octobre 2011 à 14.15 heures.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 20 oktober 2011 om 14.15 uur.

La séance est levée à 19.14 heures.

De vergadering wordt gesloten om 19.14 uur.

*L'annexe est reprise dans une brochure séparée,
portant le numéro CRIV 53 PLEN 050 annexe.*

*De bijlage is opgenomen in een aparte brochure
met nummer CRIV 53 PLEN 050 bijlage.*

DÉTAIL DES VOTES NOMINATIFS**DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN**

Vote nominatif - Naamstemming: 001

Oui	021	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Balcaen Ronny, Bonte Hans, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, Deleuze Olivier, Detiège Maya, De Vriendt Wouter, Geerts David, Gennez Caroline, Genot Zoé, Jadot Eric, Landuyt Renaat, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Temmerman Karin, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van der Maelen Dirk, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam

Non	101	Nee
-----	-----	-----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bogaert Hendrik, Bracke Siegfried, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Collard Philippe, Courard Philippe, De Block Maggie, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Degroote Koenraad, Delizée Jean-Marc, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Ridder Min, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dierick Leen, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Frédéric André, Galant Jacqueline, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Henry Olivier, Jadin Katrin, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Lanjri Nahima, Laruelle Sabine, Leterme Yves, Louis Laurent, Luykx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Milquet Joëlle, Moriau Patrick, Musin Linda, Muylle Nathalie, Onkelinx Laurette, Özen Özlem, Reynders Didier, Rolin Myriam, Schiltz Willem-Frederik, Seminara Franco, Smeyers Sarah, Sminate Nadia, Somers Bart, Somers Ine, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Turtelboom Annemie, Uyttersprot Karel, Vanackere Steven, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Vercamer Stefaan, Verherstraeten Servais, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	010	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Annemans Gerolf, Colen Alexandra, De Bont Rita, De Man Filip, D'haeseleer Guy, Goyvaerts Hagen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Valkeniers Bruno

Vote nominatif - Naamstemming: 002

Oui	021	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Balcaen Ronny, Bonte Hans, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, Deleuze Olivier, Detiège Maya, De Vriendt Wouter, Geerts David, Gennez Caroline, Genot Zoé, Jadot Eric, Landuyt Renaat, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Temmerman Karin, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van der Maelen Dirk, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam

Non	111	Nee
-----	-----	-----

Annemans Gerolf, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bogaert Hendrik, Bracke Siegfried, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Colen Alexandra, Collard Philippe, Courard Philippe, De Block Maggie, De Bont Rita, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Degroote Koenraad, Delizée Jean-Marc, De Man Filip, Demol Elsa, Déom Valérie, De Ridder Min, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dierick Leen, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Frédéric André, Galant Jacqueline, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Henry Olivier, Jadin Katrin, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Lanjri Nahima, Laruelle Sabine, Louis Laurent, Luykx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Milquet Joëlle, Moriau Patrick, Musin Linda, Muylle Nathalie, Onkelinx Laurette, Özen Özlem, Pas Barbara, Ponthier Annick, Reynders Didier, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schoofs Bert, Seminara Franco, Smeyers Sarah, Sminate Nadia, Somers Bart, Somers Ine, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Turtelboom Annemie, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vanackere Steven, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Vercamer Stefaan, Verherstraeten Servais, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 003

Oui	037	Ja
-----	-----	----

Annemans Gerolf, Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, Colen Alexandra, De Bont Rita, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, De Man Filip, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Francken Theo, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Louis Laurent, Luykx Peter, Maertens Bert, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Smeyers Sarah, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	096	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bogaert Hendrik, Bonte Hans, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Collard Philippe, Courard Philippe, De Block Maggie, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Galant Jacqueline, Geerts David, Gennez Caroline, Genot Zoé, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Henry Olivier, Jadin Katrin, Jadot Eric, Kindermans Gerald, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lanjri Nahima, Laruelle Sabine, Leterme Yves, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Moriau Patrick, Musin Linda, Muylle Nathalie, Onkelinx Laurette, Özen Özlem, Reynders Didier, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Seminara Franco, Sney et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Turtelboom Annemie, Tuybens Bruno, Vanackere Steven, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk,

Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vercamer Stefaan, Verherstraeten Servais, Vervotte Inge, Vienne Christiane

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 004

Oui	076	Ja
-----	-----	----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bogaert Hendrik, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Collard Philippe, Courard Philippe, De Block Maggie, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Galant Jacqueline, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Kindermans Gerald, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Lanjri Nahima, Laruelle Sabine, Leterme Yves, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Milquet Joëlle, Moriau Patrick, Musin Linda, Muylle Nathalie, Onkelinx Laurette, Özen Özlem, Reynders Didier, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Seminara Franco, Somers Bart, Somers Ine, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Turtelboom Annemie, Vanackere Steven, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Vercamer Stefaan, Verherstraeten Servais, Vervotte Inge, Vienne Christiane

Non	047	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Balcaen Ronny, Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, Colen Alexandra, De Bont Rita, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Deleuze Olivier, De Man Filip, Demol Elsa, De Ridder Min, De Vriendt Wouter, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Francken Theo, Genot Zoé, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jadot Eric, Jambon Jan, Louis Laurent, Luyckx Peter, Maertens Bert, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Smeyers Sarah, Sminate Nadia, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Hecke Stefaan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	011	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Bonte Hans, Detiège Maya, Geerts David, Gennez Caroline, Landuyt Renaat, Temmerman Karin, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van der Maelen Dirk, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam

Vote nominatif - Naamstemming: 005

Oui	123	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bogaert Hendrik, Bonte Hans, Bracke Siegfried, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Collard Philippe, Courard Philippe, De Block Maggie, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier,

Degroote Koenraad, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Ridder Min, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dierick Leen, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Frédéric André, Galant Jacqueline, Geerts David, Gennez Caroline, Genot Zoé, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Henry Olivier, Jadin Katrin, Jadot Eric, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lanjri Nahima, Laruelle Sabine, Leterme Yves, Luyx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Milquet Joëlle, Moriau Patrick, Musin Linda, Muylle Nathalie, Onkelinx Laurette, Özen Özlem, Reynders Didier, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Seminara Franco, Smeyers Sarah, Sminate Nadia, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Turtelboom Annemie, Tuybens Bruno, Uyttersprot Karel, Vanackere Steven, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Vercamer Stefaan, Verherstraeten Servais, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	001	Nee
-----	-----	-----

Louis Laurent

Abstentions	010	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Annemans Gerolf, Colen Alexandra, De Bont Rita, De Man Filip, D'haeseleer Guy, Goyvaerts Hagen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Valkeniers Bruno

Vote nominatif - Naamstemming: 006

Oui	119	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Arens Joseph, Bacquelaïne Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bogaert Hendrik, Bonte Hans, Bracke Siegfried, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Collard Philippe, Courard Philippe, De Block Maggie, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Ridder Min, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dierick Leen, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Frédéric André, Galant Jacqueline, Geerts David, Gennez Caroline, Genot Zoé, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Henry Olivier, Jadin Katrin, Jadot Eric, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lanjri Nahima, Laruelle Sabine, Leterme Yves, Luyx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Milquet Joëlle, Moriau Patrick, Musin Linda, Muylle Nathalie, Onkelinx Laurette, Özen Özlem, Reynders Didier, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Seminara Franco, Smeyers Sarah, Sminate Nadia, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Turtelboom Annemie, Tuybens Bruno, Uyttersprot Karel, Vanackere Steven, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Van Noppen Florentinus, Vercamer Stefaan, Verherstraeten Servais, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	001	Nee
-----	-----	-----

Louis Laurent

Abstentions	013	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Annemans Gerolf, Colen Alexandra, De Bont Rita, Degroote Koenraad, De Man Filip, D'haeseleer Guy, Goyvaerts Hagen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Valkeniers Bruno, Van Moer Reinilde, Van Vaerenbergh Kristien

Vote nominatif - Naamstemming: 007

Oui	098	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Arens Joseph, Bacquelaïne Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bogaert Hendrik, Bonte Hans, Brems Eva, Brotonne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Collard Philippe, Courard Philippe, De Block Maggie, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedeker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Galant Jacqueline, Geerts David, Gennez Caroline, Genot Zoé, Giet Thierry, Goffin Philippe, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jadot Eric, Kindermans Gerald, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lanjri Nahima, Laruelle Sabine, Leterme Yves, Louis Laurent, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Milquet Joëlle, Moriau Patrick, Musin Linda, Muylle Nathalie, Onkelinx Laurette, Özen Özlem, Reynders Didier, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Seminara Franco, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Turtelboom Annemie, Tuybens Bruno, Vanackere Steven, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vercamer Stefaan, Verherstraeten Servais, Vervotte Inge, Vienne Christiane

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	036	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Annemans Gerolf, Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, Colen Alexandra, De Bont Rita, Dedeker Peter, Degroote Koenraad, De Man Filip, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Francken Theo, George Joseph, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Luyckx Peter, Maertens Bert, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Smeyers Sarah, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle